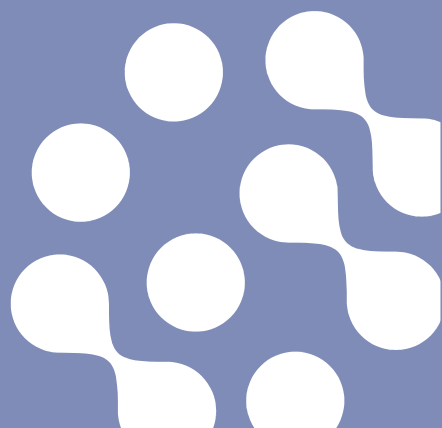

Eurofins Ahma Oy
22.4.2024

TERRAFAME OY VESIPÄÄSTÖJEN TARKKAILU 2023

TERRAFAME OY,

VESIPÄÄSTÖJEN TARKKAILU 2023

Sisällysluettelo

1.	JOHDANTO	1
2.	VESIEN JOHTAMINEN JA LUPAPÄÄTÖKSET	1
2.1	VESIEN KÄSITTELY JA TARKKAILUPISTEET	1
2.2	TUOTANTOALUEEN PUHTAAT HULEVEDET	4
2.3	RAKENTAMISKOHTEIDEN TARKKAILU	4
2.4	TARKKAILUA OHJAAVAT LUPAPÄÄTÖKSET	4
2.4.1	<i>Lupapäätökset</i>	4
2.4.2	<i>Luparajat</i>	4
3.	SISÄISEN VESIKIERRON TARKKAILU	7
3.1	PUHTAIDEN VESIEN VARASTOALTAISIIN JOHDETTAVAT VEDET	8
3.2	KÄSITTELYYN TULEVAT VEDET	10
3.3	PROSESSIN YLIJÄÄMÄVEDET	10
3.4	JÄTEALUEIDEN VEDET	10
3.4.1	<i>Sivukivialue KL2</i>	11
3.4.2	<i>Kipsisakka-altaiden tiivisrakenteiden alapuoliset vedet</i>	14
4.	VESISTÖIHIN JOHDETTujen VESIEN TARKKAILU	15
4.1	VESIMÄÄRÄT	16
4.2	VEDEN LAATU	18
4.2.1	<i>Fysikaalis-kemialliset muuttujat</i>	18
4.2.2	<i>Radioaktiivisuus</i>	29
4.2.3	<i>Ekotoksisuus ja mikromuovit</i>	30
4.3	VESISTÖIHIN JOHDETTU KUORMITUS	31
4.3.1	<i>Vanhat purkureitit ja purkuputki</i>	31
4.3.2	<i>Poikkeustilanteista aiheutunut kuormitus ympäristöön</i>	32
5.	SANITEETTIJÄTEVESIEN TARKKAILU	33
5.1	PUHDISTAMOIDEN KUVAUS	33
5.2	KÄYTTÖTARKKAILUN TULOKSET	34
5.3	PUHDISTAMON TEHO JA KUORMITUS	35
6.	EPÄVARMUUSTARKASTELU	38
7.	YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	39
	VIITTEET	41
	LIITTEET	42

LIITTEET

Liite 1. Vesien johtamisreitit sekä vuoden 2023 tarkkailussa mukana olleet tarkkailupisteet

Liite 2a. Sivukivialueen KL2 vesien näytteiden tulokset v. 2023

Liite 2b. Sisäisten vesienkäsittely-yksiköille tulevien ja sieltä johdettavien vesien näytteiden tulokset (ei luontoon johdettavat vedet) v. 2023

Liite 3. Vesien viikoittaiset juoksutukset vesistöön v. 2023

Liite 4a. Vesistöihin johdettujen vesien näytteiden tulokset v. 2023

Liite 4b. Vesistöön johdettujen vesien ja käsittely-yksiköiden vesien laajojen analyysien tulokset v. 2023

Liite 5a. Radioaktiivisuusmääritykset v. 2023, purkuputki

Liite 5b. Radioaktiivisuusmääritykset v. 2023, Latosuo

Liite 5c. Radioaktiivisuusmääritykset v. 2023, Torvelansuo

Liite 6a. Ekotoksisuustestien tulokset v. 2023, purkuputki.

Liite 6b. Ekotoksisuustestien tulokset v. 2023, Torvelansuo.

Liite 7. Vesistökuormituskuvaajat v. 2023

Liite 8a. Saniteettipuhdistamoiden näytekohtaiset analyysitulokset v. 2023

Liite 8b. MTO:n saniteettipuhdistamon kuormituslaskelma v. 2023

Eurofins Ahma Oy

Juha Kotiranta,
Ympäristöasiantuntija

Sähköposti: etunimi.sukunimi@etn.eurofins.com

www.eurofins.fi

1. JOHDANTO

Terrafamen tuotantoalue sijaitsee Kajaanin kaupungin ja Sotkamon kunnan alueilla vedenjakajalla, josta vedet valuvat luontaisesti etelään Vuoksen vesistön ja pohjoiseen Oulujoen vesistön suuntaan. Nykyisin toiminnan ylimäärävesien juokutus on painottunut Oulujoen vesistöön. Yhtiön toiminta-alueella muodostuu puhtaita sekä likaantuneita vesijakeita, joista puhtaat vedet on erotettu Terrafamen vesitaseesta esimerkiksi ojituksin tai pumppauksin. Vesipäästöjen tarkkailu keskittyy likaantuneiden, alueella käsiteltävien ja käsittelyn jälkeen ulosjuoksettavien vesien tarkkailuun. Puhtaita, vesitaseesta erotettavia vesijakeita seurataan erityisesti yhtiön omassa käyttötarkkailussa.

Terrafamen vesipäästöjen tarkkailu käsittää tuotantoalueella muodostuvien ja käsittelyä vaativien vesien, prosessin ylijäämävesien, saniteettipuhdistamon sekä tuotantoalueelta vesistöihin johdetun veden laadun, määrän ja ympäristöön johdetun kuormituksen tarkkailun. Vuonna 2023 päästövesitarkkailussa sovellettiin marraskuuhun asti vuonna 2019 laadittua tarkkailuohjelmaa (Ramboll Finland Oy 2019). Marraskuusta alkaen on siirrytty vaiheittain noudattamaan uutta, syyskuussa 2023 hyväksyttyä tarkkailuohjelmaa.

Vuonna 2023 veloitettarkkailua toteutti Eurofins Ahma Oy. Näytteenotosta vastasivat muilta osin Eurofins Environment Testing Finland Oy:n näytteenottajat, mutta viikoittaiset päästövesinäytteet otti Terrafamen henkilökunta. Näytteet analysoitiin Eurofins Environment Testing Finland Oy:n Lahden laboratoriossa lukuun ottamatta radioaktiivisuusmäärytyksiä, jotka tehtiin Eurofins Eichrom Radioactivité:n laboratoriossa Ranskassa. Lisäksi metallianalytiikkaa on tehty osin Eurofins Ahma Oy:n Oulun laboratoriossa. Osa vesipäästöjen tarkkailussa hyödynnetystä tiedosta, kuten vesistöön johdetun veden määrä, on tuotettu yhtiön käyttötarkkailussa.

Tässä raportissa esitetään veloitettarkkailuohjelman mukaisten päästövesinäytteiden vedenlaatutulokset, Terrafamen mittaamat vesistöön johdettujen vesien virtaamat sekä Terrafamen suorittaman kuormituslaskennan tulokset.

2. VESIEN JOHTAMINEN JA LUPAPÄÄTÖKSET

Terrafamen vesitaseen muodostavat alueelle tulevat vedet, haihtuvat vedet, varastoitavat vedet sekä alueelta poistuvat vedet. Tuotantoalueelle vedet tulevat sadantana, raakavedenottona Kolmisopesta ja avolouhokseen kertyvinä kalliopohjavesinä. Alueelta pois johdettavan veden määrän tarpeen säätelee tulevan veden määrän ja alueella tapahtuvan haihdunnan erotus. Alueelta johdettavaa vesimäärää ohjaa tuotannon ympäristö- ja vesitalouslupapäätöksessä 87/2022 (Dnro PSAVI/2461/2017) virtaamalle, pitoisuuksille ja kuormitukselle annetut rajat. Mikäli alueelle kertyy hetkellisesti juokutus- tai puhdistuskapasiteetin ylittäviä vesimääriä, kuten yleensä kevätsulamiskaudella, voidaan ylijäämävedet varastoida alueen vesivarastoaltaisiin ennen niiden hyödyntämistä tuotannossa tai johtamista pois alueelta.

2.1 Vesien käsittely ja tarkkailupisteet

Tuotantoalueilla muodostuvia, käsittelyä vaativia vesiä ovat prosessivedet eli metallien talteenoton loppuneutraloinnin ylitevesi, louhitun malmin, rikkipitoisen sivukiven tai läjitetyn kaivannais- ja prosessijätteen kanssa kosketuksiin joutuvat sade- ja valumavedet, avolouhoksen kuivatusvedet, avolouhoksen pintamaan poistoalueilla muodostuvat kuivatusvedet, tehdasalueen hulevedet sekä primääri- ja sekundääriliuotusalueiden ympäriltä ja muilta alueilta kerättävät suojapumppausvedet sekä muut vastaavat likaantuneet vedet. Käsittelyä vaativat vesijakeet on palautettava liuoskiertoon tai puhdistettava ennen vesistöihin tai uusiin varastoaltaisiin johtamista siten, että ne eivät ylitä lupamääräyksissä annettuja pitoisuusraja-arvoja.

Vedenkäsittelyä tehdään Terrafamen alueella useassa eri kohteessa. Metallien talteenottolaitoksen paluuliuos, josta tuotemetallit on poistettu (raffinaatti), kierrätetään normaalitilanteessa takaisin bioliuotuskasoille sellaisenaan. Mikäli bioliuotuskierrosta on tarve poistaa ylimääräistä vettä, raffinaatti käsitellään metallien talteenottolaitoksen yhteydessä olevassa raudansaostus- (RASA) ja loppuneutralointi- (LONE) prosesseissa.

RASA- ja LONE-prosessien ollessa käynnissä, RASA-alite jatkokäsittelään keskusvedenpuhdistamolla ja siitä syntyy vesienkäsittelysakkaa. RASA-neutraloinnin ylitevesi ohjataan LONE-prosessiin, jossa syntyvä LONE-alite ohjataan suoraan kipsisakka-altaalle. LONE-ylite voidaan joko kierrättää takaisin tuotannon käyttövedeksi, johtaa kipsisakka-altaalle tai ohjata jälkikäsittelyalueille. Lisäksi metallien talteenottolaitoksella on käänteisosmoosilaitos eli RO-laitos prosessiveden kierrätyksen parantamiseksi. Käänteisosmoosilaitoksella valmistetaan sulfaattipitoisista vesijakeista puhdasta käyttövettä metallien talteenottolaitoksen vaativiin vedenkäyttökohteisiin. Käänteisosmoosilaitoksella syntyvä sulfaattipitoinen rejekti ohjataan pääasiassa keskusvedenpuhdistamolle.

Vuodesta 2017 alkaen vesienkäsittely on keskitetty pääosin keskuspuhdistamolle. Keskuspuhdistamolla veden sisältämät metallit saostetaan kalkkineutraloinnilla reaktoreissa, jonka jälkeen muodostunut liete johdetaan kipsisakka-altaalle laskeutumaan. Kipsisakka-altailla puhdistamolla muodostunut kiintoaine laskeutuu ja jää altaisiin, ja kirkas ylitevesi johdetaan Latosuon puhtaiden vesien varastoaltaalle. Vettä voidaan käsitellä myös käsittely-yksiköillä, joissa vesi neutraloidaan kalkilla reaktoreissa ja niitä seuraavissa selkeytysaltaissa. Yksi tällainen käsittely-yksikkö on SEM2, jolta puhdistetut vedet johdetaan Latosuon altaalle.

Vuonna 2023 käytössä ovat olleet seuraavat vesienkäsittely-yksiköt ja käsittelyprosessin vesien (käsittelyyn tuleva ja/tai siitä lähtevä) laatua kuvaavat tarkkailupisteet (suluissa)

- Vesien puhdistusprosessit metallien talteenotossa: raudansaostus, loppuneutralointi ja käänteisosmoosi (Lone eli loppuneutraloinnin ylitevesi)
- Keskuspuhdistamo ja kipsisakka-altaat (Keskuspuhdistamo tuleva 1, keskuspuhdistamo tuleva 2, kipsisakkaallas 2 lähtevä)
- SEM2-käsittely-yksikkö (SEM2 tuleva, SEM2 lähtevä)
- Kortelammen kenttäpuhdistamo (Kortelampi 1 tuleva)

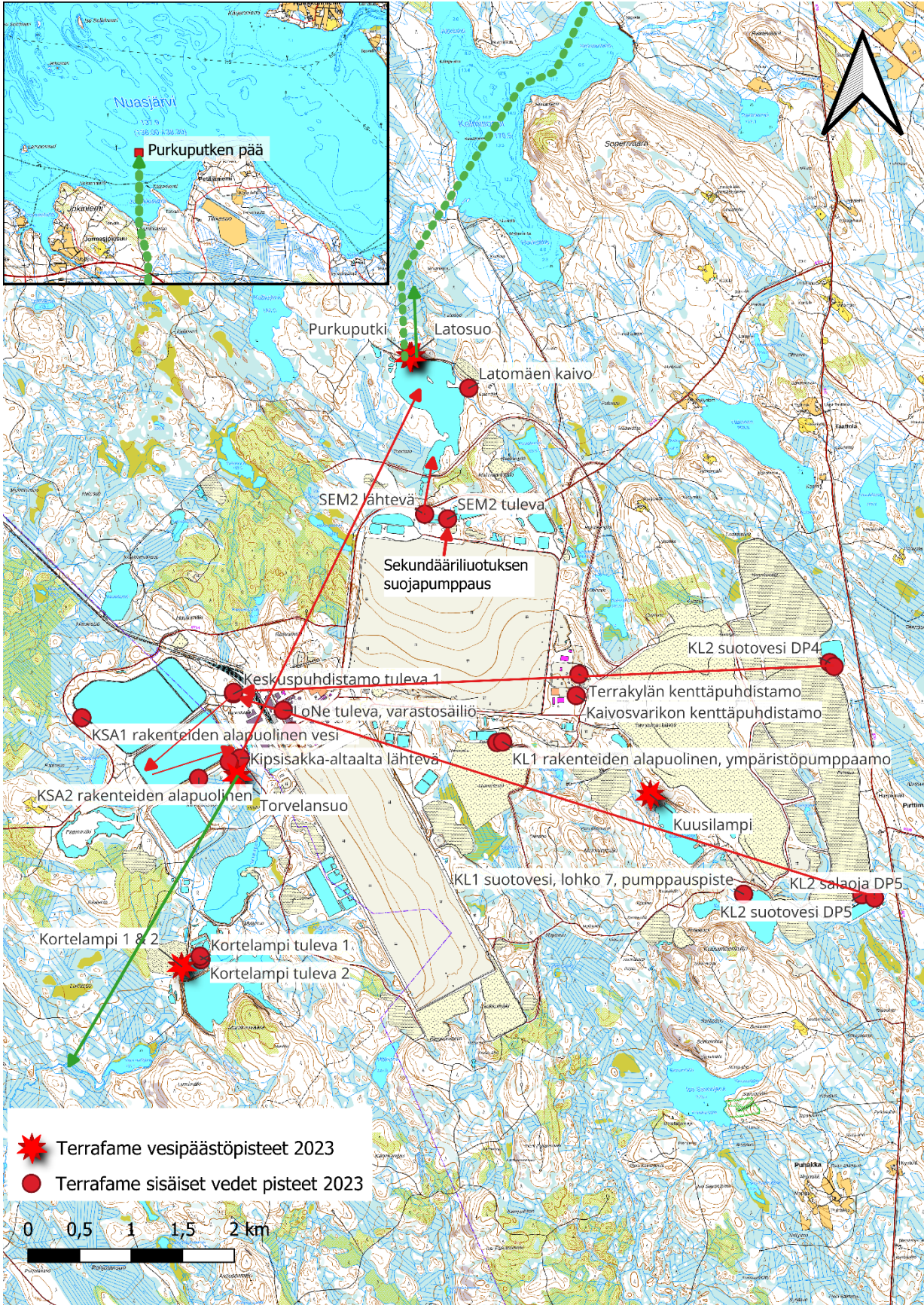
Puhdistetut, tuotantoalueelta pohjoiseen Oulujoen suuntaan johdettavat vedet kootaan vuonna 2013 rakennetulle Latosuon patoaltaalle. Allas on erotettu ympäröivistä alueista ojituksin, mutta altaaseen tulee vettä myös sadantana ja jossain määrin ympäristön valumavesinä. Latosuon altaalta lähtevä purkuputki Nuasjärveen on Terrafamen juoksutettavien vesien pääasiallinen purkupiste. Nuasjärveen johtava purkuputki on otettu tuotantoon 2.11.2015 ja veden laadun tarkkailu on aloitettu 6.10.2015. Lisäksi käsiteltyjä vesiä voidaan johtaa ympäristöön ns. vanhojen purkureittien kautta lähijärviin sekä Oulujoen että Vuoksen vesistöihin.

Vuonna 2023 käytössä ovat olleet seuraavat purkureitit ja vesistöön johdetun veden tarkkailupisteet (suluissa):

- purkuputken kautta Latosuon altaalta Nuasjärveen, Oulujoen vesistöön (purkuputki)
- Latosuon altaalta Kuusijokeen, Oulujoen vesistöön (Latosuo)
- Torvelansuolta Ylä-Lumijärven ohittavaan kanavaan Vuoksen vesistöön (Torvelansuo)

Lisäksi vettä voitaisiin juoksuttaa Oulujoen vesistöön myös seuraavia ns. vanhoja purkureittejä pitkin (tarkkailupisteet suluissa): Härkäpuron ja pohjoisen Kuusilammen kautta Kuusijokeen (Kuusilampi). Etelän suuntaan Vuoksen vesistöön vettä voidaan johtaa eteläiseltä käsittelyalueelta myös Kortelammen linjoilta 1 ja 2 (Kortelampi 1, Kortelampi 2) Ylä-Lumijärven ohittavaan kanavaan.

Vesien johtamisreitit kaivospiirin sisällä ja tuotantoalueelta ympäristöön, on esitetty yleispiirteisesti kartalla seuraavassa kuvassa (kuva 2-1). Lisäksi kartalla on esitetty vuoden 2023 tarkkailussa mukana olleet tarkkailupisteet. Suurempi karttakuva on esitetty liitteessä (liite 1).

Kuva 2-1. Vesien johtamisreitit kaivospiirin sisällä ja tuotantoalueelta ympäristöön v.2023, sekä tarkkailussa mukana olleet tarkkailupisteet. Suurempi karttakuvaa on esitetty liitteessä 1.

2.2 Tuotantoalueen puhtaat hulevedet

Toiminta-alueella muodostuvat puhtaat sade-, sulamis- ja valumavedet sekä muut vedet, joista ei aiheudu päästöjä tai ympäristön pilaantumisen vaaraa, erotetaan likaantuneista vesistä. Puhtaksi todetut vedet johdetaan maastoon tai vesistöihin. Kyseisten vesien likaantumattomuus osoitetaan tarvittaessa vedenlaatuselvityksin ja -mittauksin Kainuun ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla. Terrafame tarkkailee alueen puhtaiden vesien laatua osana omaa käyttötarkkailuaan.

2.3 Rakentamiskohteiden tarkkailu

Uusissa rakentamiskohteissa yli 10 ha:n suuruisen yhtenäisten rakentamisalueiden kiintoainesta sisältävät, mutta muuten likaantumattomat valumavedet on mahdollisuuksien mukaan johdettava pintavalutus kentän tai vähintään valuma-alueen koon mukaan mitoitettun selkeytsaltaan kautta maastoon tai vesistöön. Johdettavan veden kiintoainepitoisuuden on oltava alle 30 mg/l. Seuranta jatketaan niin kauan kuin rakentamisalueelta johdetaan vesiä vesistöön. Yli 10 ha rakentamiskohteista laaditaan erilliset vesienhallintasuunnitelmat, jotka toimitetaan Kainuun ELY-keskukselle.

Kesän 2022 aikana Terrafame aloitti Salminen -järven kunnostustyöt puhtaan päällysveden juoksuttamisella ympäristöön, minkä jälkeen aloitettiin sulfaatti- ja metallipitoisen alusveden pumppaaminen keskusvedenpuhdistamolle. Tarkoituksena on kuivattaa Salminen, johtaa käsittelyä vaativa vesi käsittelyyn ja puhdistaa järven pohja. Salmisella tehtävä pilaantuneiden sedimenttien poisto jatkui vuonna 2023 muun muassa rakennettavan padon alueella.

Salminen -järveltä Salmisenpuroon johdettavan veden sähkönjohtavuutta ja veden laatua on seurattu ympäristöluvan edellyttämällä tavalla yksityiskohtaisen tarkkailusuunnitelman mukaisesti, ja lisäksi Salmisenpuron veden laatua on tarkkailtu tiheästi. Sähkönjohtavuuden noustessa lähelle luvassa määrättyä raja-arvoa, Salmisen vesi on johdettu käsiteltäväksi Terrafamen vesienkäsittelyssä. Salmisenpuron tarkkailutulokset on esitetty pintavesien tarkkailun vuosiraportissa.

Muita merkittäviä rakentamiskohteita vuonna 2023 olivat sivukivialue KL1 sekä siihen liittyvä DP9-allas, sekä loppuvuonna 2023 pintamaan poistoilla aloitettu uuden sekundääriliuotusalueen rakennustyömaa.

2.4 Tarkkailua ohjaavat lupapäätökset

2.4.1 Lupapäätökset

Vesipäästöjen osalta Terrafamen velvoitetarkkailu sekä vesien laatua, määrää ja vesistöön johdettua kuormitusta koskevat lupamääräykset perustuvat pääosin seuraaviin voimassa oleviin lupapäätöksiin.

Vuonna 2023 voimassa olleet lupapäätökset:

- Pohjois-Suomen aluehallintoviraston lupapäätös 20.6.2022 (Nro 87/2022), joka sisältää Terrafame Oy:n Sotkamon kaivos- ja metallituotannon ympäristö- ja vesitalousluvan sekä kalliokiviaineksen, ottoa, louhintaa ja murskausta koskevan maa-aines- ja ympäristöluvan. Kyseinen ympäristölupapäätös korvaa aikaisemmat lupapäätökset (Nro 36/2014/1, Nro 43/2015/1, Nro 3/2017/1 ja Nro 76/2017/1).
- Sivukivialueen KL1 ympäristölupapäätös 29.6.2023 (Nro 107/2023, Dnro PSAVI/4347/2020).

2.4.2 Lumarajat

Vesien määrä

Ympäristöluvan 87/2022 (20.6.2022) mukaan lähivesistöihin sekä Vuoksen että Oulujoen valuma-alueelle johdettavan käsitellyn jäteveden virtaama saa kulloinkin olla enintään 15 % Kalliojoen alaosan kyseisen ajankohdan virtaamasta. Kalliojoen virtaamanmittaus on toteutettava luotettavasti tavalla, jonka Kainuun ELY-keskus on hyväksynyt.

Vuoksen vesistön suunnassa käsitellyt vedet on johdettava Ylä-Lumijärven ohittavaan kanavaan.

Veden laatu

Taulukossa (Taulukko 2-2) on esitetty ympäristöluvan (87/2022, lupamääräys 34), mukaiset vesistöön johdettavien käsiteltyjen vesien pitoisuusraja-arvot. Nämä raja-arvot koskevat sekä Nuasjärven purkupuutken, että ns. vanhoille purkureiteille kohdistuvia juoksutuksia.

Taulukko 2-1. Tuotantoalueelta vesistöön johdettavien vesien pitoisuuksien raja-arvot. Raja-arvot koskevat sekä purkupuutken että ns. vanhojen purkureittien kautta tehtyjä juoksutuksia.

Parametri	Raja-arvo	
	Yksittäinen näyte	Virtaamapainotteinen kk-keskiarvo
pH*	5,5-9,0	
pH, Kortelammen neutralointiyksiköt		<10
Kiintoaine (hehkutusjäännös)	mg/l	<10
Alumiini	µg/l	<500
Rauta	µg/l	<4000
Mangaani	µg/l	<4000
Sulfaatti	mg/l	<2000
Elohopea (liukoinen)	µg/l	<1,0
Kadmium (liukoinen)	µg/l	<1,0
Nikkeli	µg/l	<200
Kupari	µg/l	<100
Sinkki	µg/l	<250
Uraani	µg/l	<10

*) pois lukien Kortelammen neutralointiyksiköt

Myös maapohjaisiin altaisiin (nykyinen ja tuleva Latosuon allas, avolouhoksen eteläpuolinen Kuusilampi, Kuljunlampi) johdettavien käsiteltyjen jätevesien on täytettävä taulukon 2-1 mukaiset vaatimukset, lukuun ottamatta veden pH:lle asetettuja vaatimuksia. Maapohjaisiin altaisiin voidaan johtaa myös sellaisia käsiteltyjä jätevesiä, joiden sulfaattipitoisuus on korkeampi kuin 2 000 mg/l, kuitenkin enintään 4 000 mg/l tilanteessa, jossa raudan saostuksen alitteen käsittely on käynnissä keskuspuhdistamolla.

Kuormitus

Nuasjärven purkupuutken

Ympäristöluvan 87/2022 mukaisesti purkupuutkella Nuasjärveen johdettavien käsiteltyjen jätevesien aiheuttama kuormitus saa olla vuosittain enintään seuraava:

- Nikkeli 350 kg
- Kupari 75 kg
- Sinkki 525 kg
- Mangaani 10 000 kg
- Sulfaatti* 15 000 t
- Natrium 3 000 t

* juoksutettavan veden sulfaattikuormitus on joulukuusta huhtikuussa enintään 1000 t/kk ja sulan veden aikana enintään 2000 t/kk.

Kuormitus lähivesistöihin

Ympäristöluvan 87/2022 mukaisesti Terrafamen toiminta-alueelta Vuoksen valuma-alueen sekä Oulujoen valuma-alueen purkureiteille johdettavien käsiteltyjen jätevesien aiheuttama kuormitus saa olla vuosittain enintään seuraava:

Taulukko 2-2. Kuormituksen raja-arvot Vuoksen ja Oulujoen suuntaan.

Aine	Vuoksen suunta	Oulujoen suunta
Nikkeli	30 kg/v	60 kg/v
Kupari	10 kg/v	20 kg/v
Sinkki	60 kg/v	150 kg/v
Mangaani	800 kg/v	1 200 kg/v
Sulfaatti	800 t/v	1 200 t/v
Natrium	160 t/v	240 t/v

Sulfaattikuormituksen korotetut raja-arvot poikkeustilanteissa

Lisäksi ympäristöluvan 87/2022 (20.6.2022) lupamääräyksen 38 mukaan Oulujoen valuma-alueen purkureille (Kuusijoen latvahaaroihin) voidaan johtaa käsiteltyjä jätevesiä määräyksestä 37 poiketen siten, että näiden vesien aiheuttama sulfaattikuormitus on kyseisenä vuotena yhteensä enintään 2 400 t/v. Tämä sulfaattikuormitusraja-arvo, 2 400 t/v, on voimassa niinä vuosina, jolloin toiminta-alueen vesivarastoaltaat uhkaavat vesitase-ennusteiden ja muun tiedon perusteella täytyä runsaiden sateiden seurauksena ja avolouhokseen on kertynyt niin paljon vettä, että louhinnan jatkaminen on vaarantumassa.

Lupamääräyksen 39 mukaan purkuputkella Nuasjärveen voidaan johtaa taulukon 2-1 mukaisista raja-arvoista poiketen käsiteltyjä jätevesiä syystäyskierron aikaan syyskuussa, lokakuussa ja marraskuussa niin, että sulfaattikuormitus on näinä kuukausina enintään 3 000 t/kk. Käsiteltyjen jätevesien aiheuttama sulfaattikuormitus saa olla kyseisenä vuotena yhteensä enintään 18 000 t/v.

Tämä sulfaattikuormitusraja-arvo, 18 000 t/v, on voimassa niinä vuosina, jolloin toiminta-alueen vesivarastoaltaat uhkaavat vesitase-ennusteiden ja muun tiedon perusteella täytyä runsaiden sateiden seurauksena ja avolouhokseen on kertynyt niin paljon vettä, että louhinnan jatkaminen on vaarantumassa.

Määräysten 38 ja 39 mukaista korotettua kuormitusraja-arvoa voitaisiin käyttää vasta, kun Kainuun ELY-keskuksen patoturvallisuus- ja ympäristönsuojeluviranomainen ovat todenneet edellä mainittujen edellytysten täytyvän. Vuonna 2023 lisäksiintöitä ei ole tarvittu.

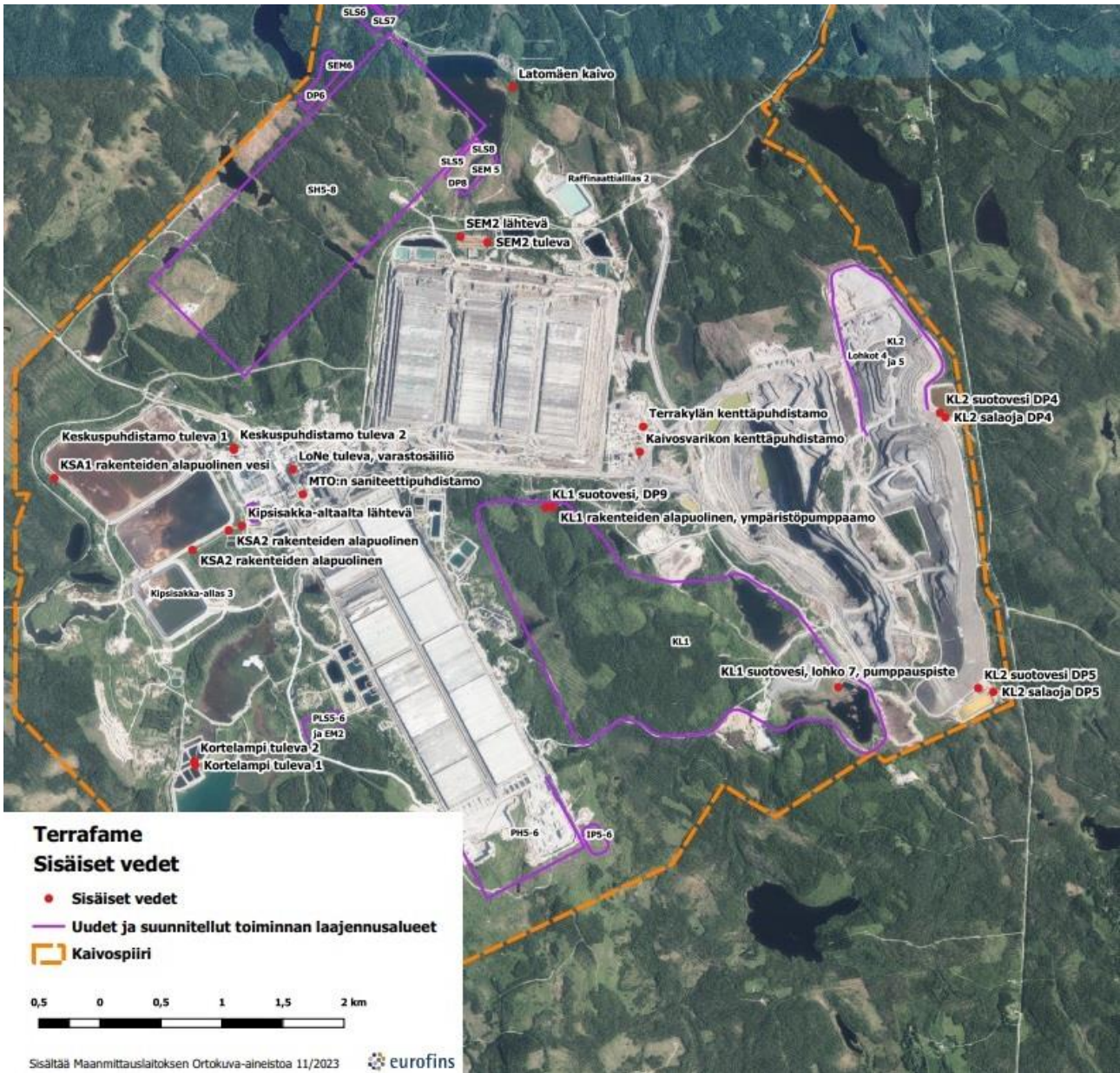
Ympäristölaatu normit

Ympäristöluvan 87/2022 (20.6.2022) mukaisesti liukoinen kadmium-, lyijy- ja nikkelpitoisuus sekä ahvenen (liihaksen) elohopeapitoisuus eivät luontaiset taustapitoisuudet huomioon ottaen saa ylittää käsiteltyjen jätevesien vaikutuksesta vesistöissä vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista annetun valtioneuvoston asetuksen (1308/2015) liitteeseen 1 taulukossa C2) esitettyjä sisämaan pintavesille säädettyjä ympäristölaatu normeja (AA-EQS, MAC-EQS).

3. SISÄISEN VESIKIERRON TARKKAILU

Tässä luvussa tarkastellaan sisäisen vesikierron, eli puhtaiden vesien varastoaltille johdettavien vesien, käsittelyyn tulevien vesien, sekä jätealueiden vesien tarkkailun tuloksia vuodelta 2023. Jätealueiden vesijakeita ei johdeta suoraan ympäristöön vaan tuotannon käyttövedeksi, bioliuotuksen haihdunnan korvausvedeksi tai muihin vesivarastoihin tai vedenkäsittelyprosesseihin. Käsittelyyn tulevat vedet johdetaan käsittelyn jälkeen joko toiselle käsittely-yksikölle, kuten keskusvedenpuhdistamolle, tai suoraan puhtaiden vesien varastoaltille.

Tarkkailuohjelman mukaisesti Latosuon altaalle johdettavien, käsittelyyn tulevien vesien sekä jätealueiden rakenteiden alapuolisten ja suotovesien laatua tarkkaillaan ulkopuolisen konsultin toimesta osana velvoitetarkkailua. Seuraavissa kappaleissa on kuvattu tarkemmin kunkin vesijakeen johtamisreitti ja vesien laatu vuonna 2023. Terrafame tarkkailee sisäisen vesikierron vesijakeiden laatua myös osana omaa käyttötarkkailuaan.

Kuva 3-1. Sisäisten vesien tarkkailupisteet.

3.1 Puhtaiden vesien varastoaltaisiin johdettavat vedet

Puhtaiden vesien varastoaltailla tarkoitetaan Latosuon nykyistä ja tulevaa allasta, eteläisen Kuusilammen ja Kuljunlammen, sekä Lumelan, Urkin ja Kortelammen maapohjaisia altaita. Lumelan, Urkin ja Kortelammen altaille voidaan johtaa lievästi kontaminoituneita vesiä, kuten tehdasalueen hulevesiä, sadevesialtaiden vesiä, suojapumppausvesiä sekä ympäristön valumavesiä. Terrafame tarkkailee lievästi kontaminoituja vesiä jatkuvasti osana omaa käyttötarkkailuaan.

Latosuon altaalle johdetaan vesienkäsittely-yksiköillä puhdistettua vettä. Latosuon altaalle voidaan johtaa vesiä kipsisakka-altailta 2 ja 3, käsittely-yksiköltä SEM2, sekä Latomäen kaivolta. Vuonna 2023 Latosuolle johdettiin vesiä kipsisakka-altaalta 2 ja käsittely-yksiköltä SEM2. Latosuon altaalta puhdistetut vedet puretaan lähtökohtaisesti purkuputkea pitkin Nuasjärveen.

Kipsisakka-altaille johdetaan keskuspuhdistamolla kalkkineutraloinnissa muodostuva liete, sekä metallien talteenottolaitoksen loppuneutraloinnin (Lone) aliteliete. Kipsisakka-altailta kiintoaine laskeutuu ja jää altaisiin, ja kirkas ylitevesi johdetaan Latosuon patoaltaalle tai tuotannon käyttö- tai korvausvedeksi.

Kipsisakka-altaalta Latosuolle johdettavien vesien laatua tarkkaillaan kuukausittain näytepisteillä Kipsisakka-allas 2 lähtevä, tai Kipsisakka-allas 3 lähtevä. Kipsisakka-altaalta lähtevän veden laatua tarkkaillaan lisäksi vähintään kerran päivässä yhtiön omassa käyttötarkkailussa. Mikäli altaalta poisjohdettavan veden laatu vaatii, vesi voidaan kierrättää takaisin keskuspuhdistamolle lupaehdot täyttävän pitoisuustason saavuttamiseksi. Kipsisakka-altaalta lähtevän veden osalta raja-arvotarkastelu tehdään yksittäisille näytteille. Mikäli aineelle ei ole annettu yksittäisen näytteen raja-arvoa, pitoisuutta verrataan virtaamapainotteisen kuukausikeskiarvon raja-arvoon.

Vuonna 2023 kipsisakka-altaalta 2 johdettiin vettä Latosuolle pääsääntöisesti koko vuoden ajan. Joulukuussa 2023 vettä on johdettu Vuoksen vesistöön Torvelansuon kautta. Näytteenottojen aikaan kipsisakka-altaalta on johdettu vettä Latosuolle. Kipsisakka-altaalta 3 ei johdettu vettä suoraan Latosuon altaalle vuonna 2023. Sieltä johdettiin vettä tuotannon korvausvedeksi ja keskusvedenpuhdistamolle putkilinjan sulana pitämiseksi. Lisäksi kipsisakka-altaalta 3 pumpattiin ylimääräistä vettä keskusvedenpuhdistamon ja kipsisakka-altaan 2 kautta Latosuolle.

Vuonna 2023 kipsisakka-altaalta 2 lähtevän veden tarkkailu toteutui tarkkailuohjelman mukaisesti ja näytteet saatiin otettua joka kuukausi. Tarkkailupisteeltä SEM2 lähtevä ei saatu näytettä toukokuussa, mutta muutoin tarkkailu toteutui tarkkailuohjelman mukaisesti. Kuukausittaisesta näytteenotosta Eurofins Environment Testing Finland Oy:n näytteenottajat.

Vuonna 2023 otettujen kuukausinäytteiden pitoisuuksia on esitetty taulukoissa (taulukko 3-1 ja taulukko 3-2). Vertailuarvoina taulukossa on lisäksi esitetty ympäristölupapäätöksen nro 87/2022 lupamääräyksen 34 mukaiset raja-arvot, joita sovelletaan myös käsittely- ja neutralointiyksiköissä käsitellylle vedelle (lupamääräys 26). Lupamääräyksessä pitoisuusraja-arvot on esitetty joko yksittäiselle näytteelle tai virtaamapainotteiselle kuukausikeskiarvolle. Taulukoissa (taulukko 3-1 ja taulukko 3-2) esitetään tulokset yksittäisille kuukausinäytteille, mikä on huomioitava verrattaessa tuloksia kuukausikeskiarvolle annettuihin raja-arvoihin. Kokonaisuudessaan Latosuon altaalle johdettavan veden analyysitulokset vuodelta 2023 on esitetty liitteessä (liite 2b).

Vuonna 2023 kipsisakka-altaalta 2 lähtevän veden kaikki raja-arvot alittuivat kaikilla muilla paitsi elo- ja syyskuun tarkkailukerroilla. (taulukko 3-1) Elokuussa kipsisakka-allas 2 lähtevän yksittäisessä näytteessä ylittyi alumiinin, raudan ja mangaanin virtaamapainotteisen kk-keskiarvon raja-arvo, sekä nikkelin, sinkin ja uraanin yksittäisen näytteen raja-arvo. Syyskuussa kipsisakka-allas 2 lähtevän yksittäisessä näytteessä ylittyi kiintoaineen hehkutusjäännöksen virtaamapainotteisen kk-keskiarvon raja-arvo. Elokuun näytteen korkea kiintoainepitoisuus on seurausta voimakkaasta tuulesta 29.8.2023. Ilmatieteenlaitoksen säähavaintojen mukaan tuona päivänä mitattiin puuskanopeuksia, jotka olivat suurimmillaan yli 20 metriä sekunnissa. Kova tuuli sekoitti kipsisakka-altaan vettä ja nosti kiintoainepitoisuutta. Tuulinen jakso edelsi myös syyskuun näytteenottoa. Kiintoaineen sekoittumisesta johtuvasta metallien kokonaispitoisuuden noususta huolimatta metallien liukoiset pitoisuudet pysyivät elokuun näytteessä tavanomaisella tasolla, liukoisen nikkelin pitoisuuden ollessa 11 µg/l.

Taulukko 3-1. Kipsisakka-altaalta 2 lähtevistä vesistä otettujen näytteiden vedenlaatutulokset vuonna 2023 niiden aineiden osalta, joille määritetty luparajat.

Kipsisakka-altaalta 2 lähtevän veden v. 2023 yksittäisten näytteiden pitoisuudet												
Parametri	pH	Kiintoaine ³ mg/l	Alumiini µg/l	Nikkeli µg/l	Kupari µg/l	Sinkki µg/l	Rauta µg/l	Uraani µg/l	Sulfaatti mg/l	Mangaani µg/l	Elohopea, liuk. µg/l	Kadmium, liuk. µg/l
Raja-arvo ¹				<200	<100	<250		<10				
Raja-arvo ²		<10	<500				<4000		<2000 ⁴	<4000	<1.0	<1.0
26.1.2023	9,2	1,9	170	8,8	<3,0	46	50	1,6	1400	680	<0,020	0,06
22.2.2023	9,1	<1,0	260	18	0,89	15	28	2,8	1060	1200	<0,020	0,1
15.3.2023	9,1	2	200	51	<3,0	21	34	3,9	950	3500	<0,020	0,061
24.4.2023	9,1	3,7	160	32	6,1	76	130	1,9	910	720	0,063	0,033
23.5.2023	8,7	2	220	26	<3,0	55	110	7,2	1300	540	<0,020	0,1
14.6.2023	8,7	3	390	32	<3,0	67	190	8,7	1100	700	<0,020	0,24
20.7.2023	8,4	5	140	92	<3,0	210	300	5	1300	1300	<0,020	0,23
29.8.2023	8,8	56	1500	910	7,9	2600	4400	17	1200	6600	<0,020	0,14
27.9.2023	8	26	350	93	<3,0	230	280	6,6	1300	940	<0,020	0,26
25.10.2023	8,8	1	310	27	<3,0	25	38	6,8	1400	2000	<0,020	0,18
9.11.2023	9,1	9	300	39	<3,0	120	270	2,1	1000	590	<0,10	<0,20
4.12.2023	9,2	2,9	180	29	<3,0	9	46	2,4	1000	1800	<0,020	0,034

1) Yksittäinen näyte

2) Virtaamapainotettu kk-keskiarvo

3) Raja-arvo annettu kiintoaineen hehkutusjäännökselle. Vedestä määritetty kiintoainepitoisuus.

4) Latosuon altaalle voidaan johtaa myös sellaisia käsiteltyjä jätevesiä, joiden sulfaattipitoisuus 2 000–4 000 mg/l tilanteessa, jossa raudan saostuksen alitteen käsittely on käynnissä keskuspuhdistamolla.

Käsittely-yksiköltä SEM2 lähtevän veden laatu täytti lupamääräyksessä asetetut raja-arvot kaikissa muissa, paitsi marraskuun näytteessä, jonka alumiinipitoisuus ylitti raja-arvon 500 µg/l virtaamapainotettuna kuukausikeskiarvona. Kiintoainepitoisuus ylitti kiintoaineen hehkutusjäännöksen virtaamapainotetulle kuukausikeskiarvolle asetetun raja-arvon loka- ja joulukuussa. Kiintoaineylytyksistä ei voida suoraan päätellä kiintoaineen hehkutusjäännökselle asetetun raja-arvon ylitystä, elleivät mitattujen metallipitoisuuksien summa ylitä kiintoaineen hehkutusjäännöksen raja-arvoa. Vuodesta 2024 alkaen näytteistä analysoidaan kiintoaineen hehkutusjäännös.

Taulukko 3-2. Vesienkäsittely-yksiköltä SEM 2 lähtevistä vesistä otettujen näytteiden vedenlaatutulokset vuonna 2023 niiden aineiden osalta, joille määritetty luparajat.

Vedenkäsittely-yksiköltä SEM2 lähtevän veden v. 2023 yksittäisten näytteiden pitoisuudet												
Parametri	pH	Kiintoaine ³ mg/l	Alumiini µg/l	Nikkeli µg/l	Kupari µg/l	Sinkki µg/l	Rauta µg/l	Uraani µg/l	Sulfaatti mg/l	Mangaani µg/l	Elohopea, liuk. µg/l	Kadmium, liuk. µg/l
Raja-arvo ¹				<200	<100	<250		<10				
Raja-arvo ²		<10	<500				<4000		<2000 ⁴	<4000	<1.0	<1.0
26.1.2023	9,2	9,1	280	28	<3,0	150	250	0,87	1500	180	<0,020	<0,030
22.2.2023	9,1	9,2	190	24	0,69	74	270	0,76	1490	150	<0,020	<0,030
15.3.2023	9,1	12	870	46	<3,0	150	340	2,9	1700	620	<0,020	<0,030
24.4.2023	9,1	9,4	340	34	<3,0	110	180	0,86	810	230	0,027	<0,030
23.5.2023		ei näytettä										
15.6.2023	8,7	6,3	220	11	<3,0	34	28	<0,50	1000	130	<0,020	<0,030
20.7.2023	8,4	3,6	230	7,4	<3,0	26	65	<0,50	1000	76	<0,020	<0,030
29.8.2023	8,8	7,4	330	37	<3,0	120	220	0,65	910	220	<0,020	<0,030
27.9.2023	8	5	400	20	<3,0	66	130	0,56	790	130	<0,020	<0,030
25.10.2023	8,8	17	400	31	36	59	380	0,81	1200	270	<0,020	<0,030
9.11.2023	9,1	10	780	76	24	220	430	6,3	1400	970	<0,020	0,15
4.12.2023	6,9	26	190	55	38	71	190	1,5	1100	220	<0,020	0,25

1) Yksittäinen näyte

2) Virtaamapainotettu kk-keskiarvo

3) Raja-arvo annettu kiintoaineen hehkutusjäännökselle. Vedestä määritetty kiintoainepitoisuus.

4) Latosuon altaalle voidaan johtaa myös sellaisia käsiteltyjä jätevesiä, joiden sulfaattipitoisuus 2 000–4 000 mg/l tilanteessa, jossa raudan saostuksen alitteen käsittely on käynnissä keskuspuhdistamolla.

3.2 Käsittelyyn tulevat vedet

Käsittely-yksiköillä eli neutralointiyksiköillä saostetaan veteen liuenneita metalleja käyttämällä kalsiumhydroksidiliuosta eli nk. kalkkimaitoa, joka nostaa pH:ta ja laskee metallien liukoisuutta. Vuonna 2023 vesienkäsittely keskittyi keskusvedenpuhdistamolle. Lisäksi SEM2-vesienkäsittely-yksikkö oli käytössä koko vuoden ja Kortelampin kenttäpuhdistamo marras- joulukuussa.

Käsittely-yksiköille tulevien vesien laatua tarkkailtiin vuonna 2023 tarkkailupisteissä keskusvedenpuhdistamo tuleva (välisäiliö 1), keskusvedenpuhdistamo tuleva 2 (välisäiliö 2), SEM2 tuleva sekä Kortelampi 1. Tammi-kuussa ei saatu keskuspuhdistamolle tulevien vesien näytteitä, mutta muutoin käsittelyyn tulevien vesien tarkkailu toteutui tarkkailuohjelman mukaisesti. Näytteenotosta vastasi Eurofins Environment Testing Finland Oy:n näytteenottajat. Käsittely-yksiköille tulevien ja niiltä lähtevien vesien analyysitulokset vuodelta 2023 on esitetty liitteessä (liite 2b).

Vuonna 2023 keskuspuhdistamolle johdettiin vettä avolouhokselta, sivukivialueen altailta DP4 ja DP5, Kortelampi-Majavan alueen vesiä Mourun pumppaamon kautta, sekä primääriliuotusalueen suojapumppauksista. Puhdistamolle on myös johdettu käsiteltäväksi metallien talteenotossa muodostuva raudansaostuksen alite (RaSa-alite) tammikuussa, loppuneutraloinnin alite (LoNe-alite) loka-joulukuussa sekä käänteisosmoosilaitoksen RO-rejektivesiä miltei koko vuoden ajan. Puhdistamolle johdettiin myös kierrätys- ja sulanapitopumppausvesiä kipsisakka-altaalta 3 ja Haukilammen vesiä sulan kauden aikaan. Keskuspuhdistamolla käsitellyt vedet johdettiin kipsisakka-altaalle 2 ja 3.

SEM2-vesienkäsittely-yksiköllä käsiteltiin vuonna 2023 kalkkineutraloinnilla sekundääriliuotusalueen suojapumppausvesiä. Suojapumppausvedet johdetaan pääasiassa liuoskiertoon, mutta jos liuoskiertoon ei ole mahdollista pumpata lisävettä ja/tai suojapumppauksen pitoisuudet ovat alhaiset, suojapumppausvedet voidaan käsitellä kalkkineutraloinnilla SEM2-altaalla. Vuonna 2023 sekundääriliuotusalueen suojapumppausvedet johdettiin alkuvuonna pääasiassa liuoskiertoon. Liuostaseen noustessa kevään sulamisvesien ja kesä- ja syysateiden vuoksi suojapumppausvedet johdettiin loppuvuonna SEM2-altaalle kalkkineutralointiin. SEM2-altaalta vedet johdettiin Latosuon altaalle.

3.3 Prosessin ylijäämävedet

Raudansaostuksen ja loppuneutraloinnin ollessa käynnissä, loppuneutraloinnin (Lone) ylite johdetaan käyttövedeksi tai käänteisosmoosilaitoksen (RO-laitos) syötevedeksi. Lone-ylite voidaan johtaa myös Lumelan altaalle (eteläisen vesienkäsittelyalueen patoallas). Vuonna 2023 Lone-ylite on johdettu pääasiassa tuotannon käyttövedeksi.

Vuonna 2023 raudansaostus ja loppuneutralointi olivat käytössä 11.–27.8. ja 31.8–4.12.2023. Loppuneutralointiprosessi on ollut käytössä myös touko-, kesä-, heinä- ja joulukuussa. Loppuneutraloinnin vesiä ei johdettu vuonna 2023 suoraan vesistöön, joten ympäristöluvan lupamääräyksen 34 mukaiset veden laatua koskevat raja- ja tavoitearvot eivät koske loppuneutraloinnin vesistä vuonna 2023 analysoituja pitoisuusarvoja.

Lone-ylitevedestä ei ole vuonna 2023 otettu velvoitetarkkailun näytteitä, koska Lone-ylite johdettiin kokonaisuudessaan takaisin tuotannon käyttövedeksi tai kipsisakka-allas 2:lle. Lone-yliteveden laatua vuosina 2010–2020 on käsitelty vuoden 2020 vesipäästöjen tarkkailun raportissa.

3.4 Jätealueiden vedet

Jätealueiden vesien tarkkailussa seurataan sivukivialueiden ja kipsisakka-aitaiden tiivisrakenteiden alapuolisia vesiä. Ulkopuolinen konsultti analysoi kyseisten vesien laadun neljä kertaa vuodessa, minkä lisäksi Terrafame omassa tarkkailussaan vähintään viikoittain. Vuonna 2023 tarkkailussa on ollut sivukivialue KL2 sekä kipsisakka-aitaiden 1, 2 ja 3 tiivisrakenteiden alapuoliset vedet.

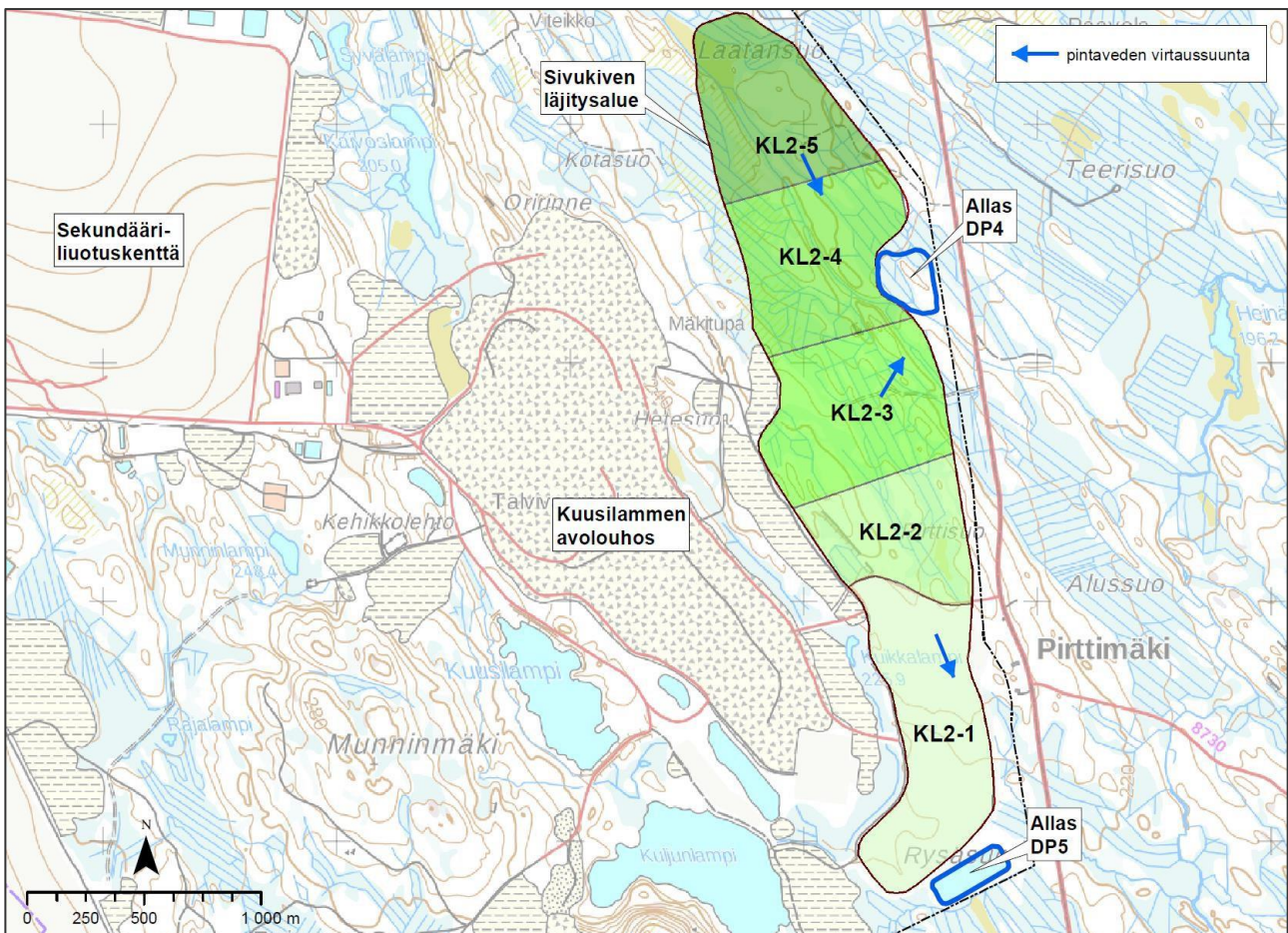
3.4.1 Sivukivialue KL2

Sivukivialue KL2 on ollut käytössä loppuvuodesta 2017 alkaen, jolloin ensimmäiset alueet valmistuivat ja sivukiven läjitys alkoi. Sivukivialueen vesien tarkkailu aloitettiin lokakuussa 2017. Kaikki lohkot 1-5 ovat tuotannollisessa käytössä ja niille on läjitetty sivukiveä vuonna 2023. Läjitys painottui vuonna 2023 lohkoille 4 ja 5.

Sivukivialue KL2:n vesien tarkkailussa seurataan tiivisrakenteiden alapuolisten vesien sekä sivukivitäytöstä suotautuvan veden laatua. Vuonna 2023 tarkkailu toteutui veloitettarkkailuohjelman mukaisesti joitain poikkeuksia lukuun ottamatta. DP5 johdetuista rakenteiden alapuolisista vesistä ei saatu tammi-huhtikuussa näytettä vähäisen vesimäärän vuoksi, eikä DP4 rakenteiden alapuolisista vesistä saatu marras-joulukuussa näytettä muutostöiden vuoksi. Näytteenotosta vastasivat Eurofins Environment Testing Finland Oy:n näytteenottajat. Veden määrää seurataan säännöllisesti yhtiön käyttötarkkailussa. Veloitettarkkailun lisäksi Terrafame tarkkailee sivukivialueen vesien laatua sekä aluetta ympäröivien ojien vedenlaatua viikoittain käyttötarkkailuna omassa laboratoriossaan.

Sivukivitäytöstä suotautuvat ja rakenteiden alapuoliset vedet johdetaan DP4-altaaseen lohkojen 2-5 alueelta. Rakenteiden alapuoliset vedet lohkojen 1-2 alueelta johdetaan DP5-altaaseen. Altaiden vesien johtamiseen on useita vaihtoehtoja: avolouhoksen läheisyydessä sijaitsevan DP0-altaan kautta keskusvedenpuhdistamolle, MP1-altaan kautta bioliuotuskiertoon, metallien talteenottoon, tai suoraan kipsisakka-altaalle 3, josta vedet voidaan pumpata liuoskiertoon. Nykyisellään sivukivitäytöstä lohkoilta 1-2 suotautuvat vedet voidaan johtaa liuoskiertoon erillisten KL2 kanaalipumppausjärjestelmien kautta. Vesiä ei johdeta luontoon. Kuvassa (Kuva 3-2) on esitetty sivukivialueen sijainti, altaiden sijainti ja veden päävirtaussuunnat.

DP5-allas, joka kerää rakenteiden alapuolisen veden lohkojen 1 ja 2 alueelta, on ollut käytössä lokakuusta 2017 alkaen. DP4-allas, joka vastaavasti on tehty sivukivialueen pohjoisen osan (lohkot 3-5) vesien keruuta varten, valmistui lokakuussa 2018.

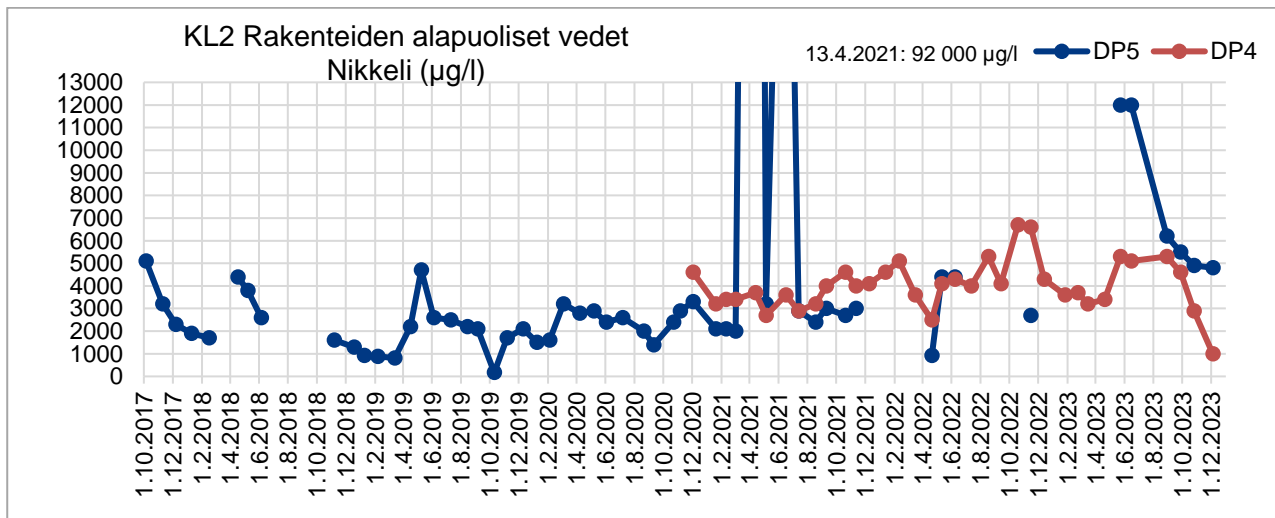
Kuva 3-2. Sivukivialueen KL2 lohkojako, DP4- ja DP5-altaiden sijainnit sekä pintaveden päävirtaus-suunnat alueella (kuva: Ramboll Finland Oy).

Rakenteiden alapuoliset vedet

Rakenteiden alapuolisten vesien tarkkailu on aloitettu DP5-altaaseen johdettavien vesien osalta lokakuussa 2017 ja DP4-altaaseen johdettavien osalta joulukuussa 2020. Vesinäytteistä analysoidaan kuukausittain nikkelpitoisuus sekä kerran vuodessa laaja analyysipaketti. Vuonna 2023 laajojen analyysipakettien mukaiset määritykset tehtiin sekä DP4- että DP5-altaaseen johdettavien vesien osalta kesäkuussa. Uuteen tarkkailuohjelmaan siirryttiin marraskuussa ja DP5-altaaseen johdettavien vesien uusi laaja paketti (4 krt/v) analysoitiin joulukuussa.

Kuvassa (Kuva 3-3) on esitetty nikkelpitoisuuden vaihtelu rakenteiden alapuolisissa vesissä vuosina 2017-2023. Nikkelpitoisuus altaaseen DP5 tulevien vesien osalta vaihteli välillä 12000 µg/l touko- ja kesäkuussa, laskien kuukausittain joulukuuseen, vuoden alimpaan pitoisuuteen 4800 µg/l. Nikkelpitoisuus ylitti pienimmilläänkin vuoden 2022 korkeimman pitoisuuden, mutta pitoisuudessa on huomioitava näytteenottopisteen kuivuus alkuvuodesta. Altaaseen DP4 tulevien vesien osalta nikkelpitoisuus vaihteli alemmalla tasolla kuin altaaseen DP5 tulevissa vesissä, ja loppuvuotta kohti nikkelpitoisuudessa havaittiin laskeva suuntaus. Altaaseen DP4 tulevien vesien nikkelpitoisuuden vaihteluväli oli 1000–5300 µg/l.

Rakenteiden alapuolisten vesien tulokset vuodelta 2023 on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä (liite 2a).

Kuva 3-3. KL2-alueen rakenteiden alapuolisten vesien nikkelpitoisuudet 2017-2023.

Suotovedet

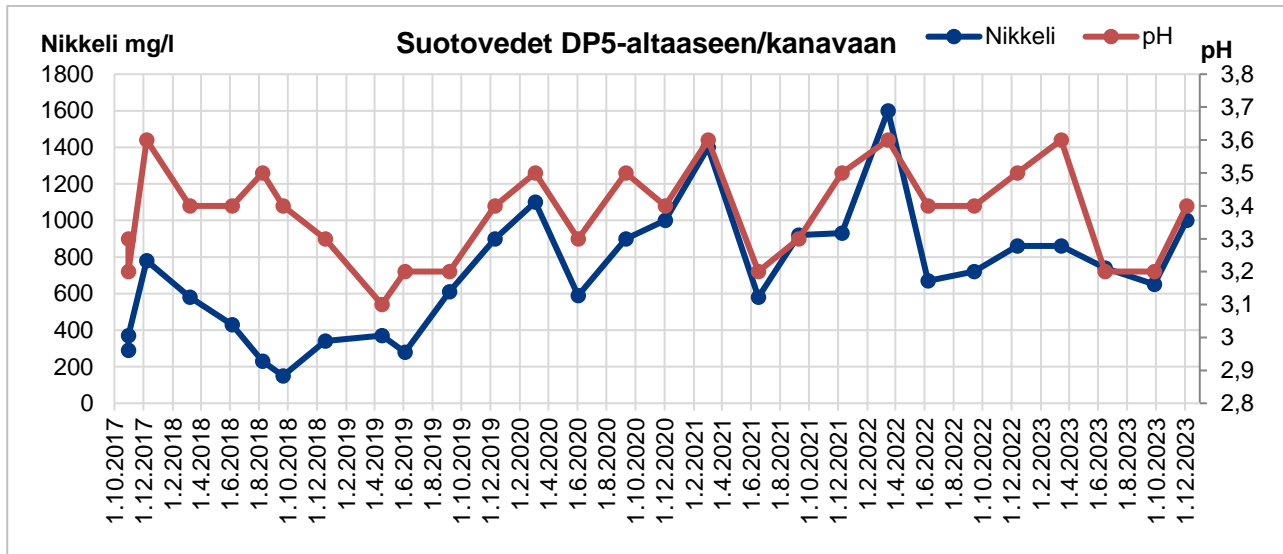
Suotovesistä otetaan näytteet neljä kertaa vuodessa, maaliskuu-, kesä-, syys- ja joulukuussa. Näytteet otetaan altaisiin DP5 ja DP4 laskevista kanaaleista. Suotovesien tarkkailu on aloitettu altaaseen DP5 johdettujen suotovesien osalta lokakuussa 2017 ja altaaseen DP4 johdettujen vesien osalta huhtikuussa 2019. Lohkojen 1-2 suotovedet on 11.6.2021 alkaen pääasiassa johdettu kanaalipumppausten avulla DP4-altaaseen tai liuoskiertoon.

Altaaseen DP5 johdettujen suotovesien pH ja nikkelpitoisuudet vuosina 2017–2023 on esitetty kuvassa (Kuva 3-4). Sivukivitäytöstä suotautuva vesi on hapanta ja nikkelpitoista. Vuonna 2023 pH vaihteli välillä 3,2–3,6 ja nikkelpitoisuus välillä 650–1000 mg/l. Tulokset vaihtelivat pH:n osalta pääosin samalla vaihteluvälillä kuin vuosina 2017-2022, mutta nikkelpitoisuuden vaihteluväli pysyi pienempänä verrattuna vuosiin 2017-2022. Kaikki suotovesien analyysitulokset vuodelta 2023 on esitetty liitteessä (liite 2a).

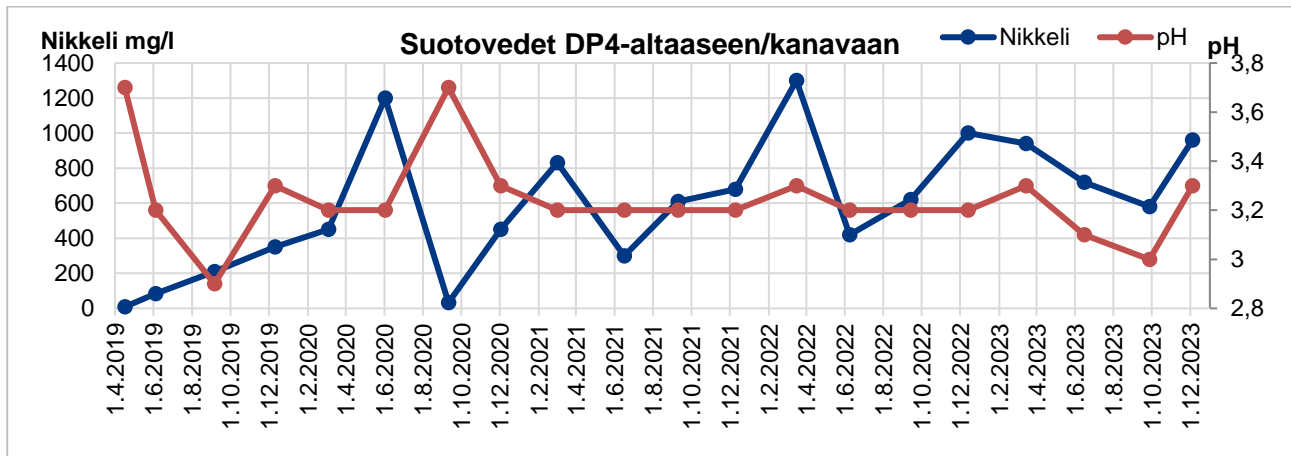
Altaaseen DP4 johdetun suotoveden pH ja nikkelpitoisuus vuosina 2019–2023 on esitetty kuvassa (Kuva 3-5). Myös DP4-altaaseen tulevien vesien osalta kasasta suotautuva vesi on hapanta ja nikkelpitoista. Vuonna 2023 pH vaihteli välillä 3,0–3,3 ja nikkelpitoisuus välillä 580-960 mg/l. Myös altaaseen DP4 johdetuissa suotovesissä tulokset vaihtelivat pääosin samalla vaihteluvälillä kuin vuosina 2017-2022.

TERRAFAMEN VESIPÄÄSTÖJEN TARKKAILU VUONNA 2023

Suotovesien keskimääräisiä pitoisuuksia vuosina 2017–2023 on koottu taulukkoon (taulukko 3-3). Nikkelin ohella suotovedet sisältävät korkeita pitoisuuksia mm. alumiinia, sinkkiä, sulfaattia ja typpeä, minkä vuoksi myös sähkönjohtavuus on ollut korkea.

Kuva 3-4. KL2-alueen suotovesi DP5-altaaseen 2017-2023.

Kuva 3-5. KL2-alueen suotovesi DP4-altaaseen 2019-2023.

Taulukko 3-3. KL2-alueen suotovesien keskimääräisiä pitoisuuksia vuosilta 2017-2023.

	näyte- määrä	Alumiini (Al)	Kadmium (Cd), liuk.	Kiinto- aine	Koboltti (Co)	Lyijy (Pb)	Mangaani (Mn)	Nikkeli (Ni)	pH	Rauta (Fe)	Sinkki (Zn)	Sulfaatti (SO ₄)	Sähkön- johtavuus	Typpi (N)	Uraani (U)
	kpl	mg/l	µg/l	mg/l	mg/l	µg/l	mg/l	mg/l		mg/l	mg/l	mg/l	mS/m	mg/l	µg/l
KL2, suotovedet DP5-altaaseen															
ka 2017	3	1 040	3 533	42	17	15	1 313	480	3,4	1 777	970	42 333	1 433	16	3 767
ka 2018	5	572	3 780	154	12	22	1 014	346	3,4	1 604	994	30 200	1 280	10	3 300
ka 2019	4	2 501	8 000	178	14	24	2 238	540	3,2	1 848	1 775	23 250	1 925	5,0	6 325
ka 2020	4	1 228	8 975	114	16	30	4 325	898	3,4	2 350	3 100	34 775	2 325	2,4	12 725
ka 2021	4	1 760	9 925	29	16	21	4 650	958	3,4	2 300	3 050	42 750	2 625	2,3	16 450
ka 2022	4	2 325	4 451	39	13	14	4 200	963	3	2 800	3 825	42 250	2 525	1	18 250
ka 2023	4	2 350	6 125	321	10	11	3 625	813	3	2 400	3 325	48 500	2 775	1	18 750
KL2, suotovedet DP4-altaaseen															
ka 2019	4	189	3 348	22	4,5	18	924	163	3,3	167	618	7 020	765	15	2 850
ka 2020	4	1 003	8 875	38	15	37	3 095	533	3,4	520	2 590	14 915	1 205	8,4	12 190
ka 2021	4	1 620	15 700	30	14	5,3	3 550	605	3,2	650	2 550	30 250	2 050	8,3	14 300
ka 2022	4	2 775	14 400	20	19	6	4 275	835	3	1 105	4 150	40 000	2 375	6	21 000
ka 2023	4	2 575	15 075	174	17	6	3 975	800	3	1 228	3 625	46 750	2 800	5	20 250

3.4.2 Kipsisakka-altaiden tiivisrakenteiden alapuoliset vedet

Kipsisakka-altaiden 1, 2 ja 3 tiivisrakenteiden alapuolisia vesiä tarkkaillaan neljällä pisteellä, joiden sijainti on esitetty kuvassa (kuva 3-1). Kipsisakka-altaiden 1 ja 3 rakenteiden alapuolella on yksi näytteenottokaivo kummassakin ja kipsisakka-altaan 2 rakenteiden alapuolella on kaksi näytteenottokaivoa, joista kaivo 1 kerää vettä myös kaivolta 2. Kaivon 1 näyte on siten kahden kaivon kokoomänäyte. Näytteenottotiheys on 4 kertaa vuodessa: maaliskuu, kesäkuu, syyskuu ja joulukuu.

Kipsisakka-altaan 1 tiivisrakenteiden alapuolisista vesistä ei saatu lainkaan näytteitä vuonna 2023, sillä kaivo oli kaikilla tarkkailukierroksilla kuiva. Muilta osin tarkkailu toteutui suunnitelman mukaisesti.

Kipsisakka-altaan 2 ja kipsisakka-altaan 3 tiivisrakenteiden alapuolisten vesien sulfaatti- ja metallipitoisuudet, sekä happamuus poikkeavat toisistaan merkittävästi. Kipsisakka-altaan 2 tiivisrakenteiden alapuolisten vesien tarkkailuun on kaksi näytteenottokaivoa, joista kaivon 1 veden sulfaatti- ja metallipitoisuudet ovat suuremmat kuin kaivon 2 ja molemmilla kaivoilla suuremmat kuin kipsisakka-altaan 3 tiivisrakenteiden alapuolisilla vesillä.

Kipsisakka-altaan 2 tiivisrakenteiden alapuolisten kaivo 1 kerää vettä myös kaivolta 2. Kaivon 1 nikkelin, sulfaatin, sinkin ja mangaanin pitoisuudet ovat noin kaksinkertaisia verrattuna kaivoon 2, mutta pH on hieman korkeampi.

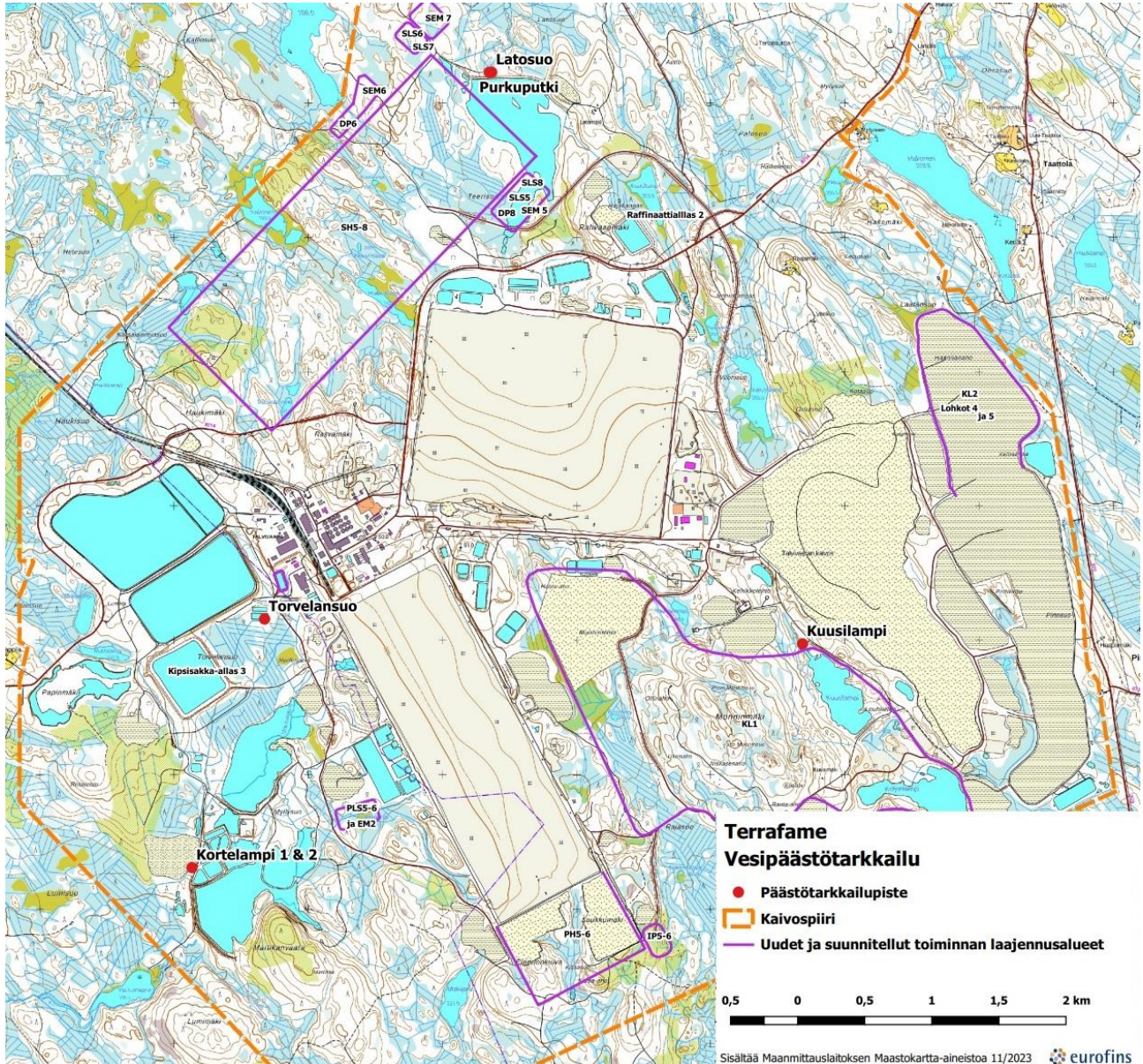
Kipsisakka-altaan 3 tiivisrakenteiden alapuolisen veden kaikki pitoisuudet ovat huomattavasti pienempiä kuin kipsisakka-altaan 2 tiivisrakenteiden alapuolisilla vesillä. Nikkelin, kadmiumin ja uraanin osalta erot ovat yli 10-kertaisia. Joulukuun näytteessä sulfaatin, nikkelin ja sinkin pitoisuudet olivat selvästi koholla verrattuna maaliskuun, kesä- ja syyskuun näytteisiin. Pitoisuudet olivat kuitenkin murto-osia kipsisakka-altaan 2 tiivisrakenteiden alapuolisiin vesiin.

Taulukko 3-4. Kipsisakka-altaiden tiivisrakenteiden alapuolisten vesien pitoisuuksia vuodelta 2023.

	Lämpötila (°C)	pH	Sähkön- johtavuus 25°C (mS/m)	Kiinto- aine (mg/l)	Sulfaatti (mg/l)	Alumiini (µg/l)	Elohopea (µg/l)	Kadmium (µg/l)	Mangaani (µg/l)	Nikkeli (µg/l)	Rauta (mg/l)	Sinkki (µg/l)	Uraani (µg/l)	Kalsium (mg/l)
<i>KSA2 rakenteiden alapuolinen, kaivo 1</i>														
15.3.2023	4,0	4,3	410	2,9	2800	4700	<0,10	0,63	61000	370	100	240	5,2	180
14.6.2023	6,7	3,8	310	16	2000	5100	0,19	1,4	47000	380	32	300	6,5	150
27.9.2023	5,3	3,9	330	5,1	2100	6600	<0,10	1,1	48000	340	55	260	7,8	170
4.12.2023	4,3	4,2	370	1,2	2400	8000	<0,10	1,4	52000	370	61	300	8,5	200
<i>KSA2 rakenteiden alapuolinen, kaivo 2</i>														
15.3.2023	1,8	3,5	200	1,4	1200	6000	<0,10	0,89	24000	180	6,5	170	9,9	140
14.6.2023	4,9	3,7	160	5	900	4300	<0,10	1,3	16000	170	2,9	200	7,1	140
27.9.2023	5,2	3,4	160	61	820	6400	<0,10	1,3	17000	150	11	190	7,2	130
4.12.2023	3,9	3,6	160	6,2	870	5700	<0,10	0,67	19000	150	6,8	110	8,4	140
<i>KSA3 rakenteiden alapuolinen</i>														
15.3.2023	1,0	6,2	16	7,4	39	980	<0,10	<0,10	98	16	2,7	22	<0,50	13
14.6.2023	11,6	6,2	13	1,2	31	230	0,12	<0,10	42	12	0,88	16	0,57	12
27.9.2023	9,9	6,4	18	<1,0	44	260	<0,10	<0,10	43	12	1,1	17	0,61	15
4.12.2023	1,8	6,2	77	2,2	330	200	<0,10	0,14	270	29	1	55	0,55	78

4. VESISTÖIHIN JOHDETTUJEN VESIEN TARKKAILU

Tässä osiossa tarkastellaan vuonna 2023 alueelta vesistöihin johdettujen käsiteltyjen vesien määrää, vedenlaatua, vesistöön johdettua kuormitusta sekä lupaehtojen toteutumista. Vuoden 2023 tarkkailutuloksia on verrattu myös aiempien vuosien tuloksiin.

Kuva 4-1. Purkupisteet kartalla.

4.1 Vesimäärät

Terrafame tarkkailee vesistöihin johdettavien vesien määrää omassa käyttötarkkailussaan. Vuonna 2023 vesistöön juoksutettavan veden määrää tarkkailtiin kussakin purkupisteessä jatkuvatoimisesti (purkupuutki, Latosuo, Torvelansuo). Torvelansuon purkupisteellä on lisäksi tehty virtaamamittauksia käsin.

Vuonna 2023 alueelta johdettiin vesistöihin yhteensä noin 10 miljoonaa kuutiometriä käsiteltyä vettä. Koko vesimäärästä n. 91 % johdettiin purkupuutkea pitkin Oulujoen vesistöalueella sijaitsevaan Nuasjärveen. Selvästi vähäisempi osa ympäristöön johdetuista vesistä juoksutettiin ns. vanhoja purkureittejä pitkin Oulujoen ja Vuoksen vesistöihin. Juoksutettujen vesien kokonaismäärästä n. 8 % purettiin heinä-elokuussa ja loka-marraskuussa Latosuon kautta Kuusijokeen Oulujoen vesistöön, sekä n. 1 % joulukuun aikana Torvelansuon kautta Ylä-Lumijärven ohittavaan kanavaan Vuoksen vesistöön. Kuukausittaiset juoksutusmäärät on esitetty tarkemmin seuraavassa taulukossa (taulukko 4-1). Purkupuutken pumppaus keskeytettiin huollon vuoksi, eikä näytettä saatu 27.9.

Vuonna 2023 vesistöihin johdetun veden kokonaismäärä oli noin 0,67 miljoonaa kuutiota enemmän kuin vuonna 2022 ja noin 1,2 miljoonaa kuutiota enemmän kuin vuonna 2021 (Taulukko 4-2). Vuonna 2021 edellisvuotta suurempaan juoksutustarpeeseen vaikutti vuoden suuri kokonaissademäärä; vuoden 2023 sademäärä oli 878 mm, kun vuosien 2000–2020 keskiarvo on 624 mm. Vuonna 2022 purkupuutken kautta johdetun veden määrä on ollut edellisvuosia suurempi, sillä vuonna 2022 on purettu vuosien 2020–2021 aikana kertyneitä vesivarastoja. Vuonna 2023 vesistöihin johdetun veden kokonaismäärään vaikutti merkittävimmin kevään sulamislumien suuri vesiarvo ja suuret kesä- ja syysateet. Sadanta oli Terrafamen mittaushistorian runsainta. Vesi- ja liuostaseen perusteella, sekä pato- ja ympäristöturvallisuus huomioiden, oli juoksutustarve suurempaa kuin aikaisempina vuosina. Juoksutusmäärän nousuun on vaikuttanut myös purkupuutken virtaamapasiteetin nostoksi tehdyt toimenpiteet. Vuoden 2023 hydrologisia olosuhteita on käsitelty pintavesitarkkailun raportissa.

Taulukko 4-1. Terrafamen juoksutusvesien määrät purkupaikoittain vuodelta 2023 (m³).

	Pohjoinen			Etelä		
	Purkupuutki	Latosuo	Kuusilampi	Kortelampi 1	Kortelampi 2	Torvelansuo
Tammikuu	607 317	0	0	0	0	0
Helmikuu	536 497	0	0	0	0	0
Maaliskuu	459 179	0	0	0	0	0
Huhtikuu	687 124	0	0	0	0	0
Toukokuu	840 949	0	0	0	0	0
Kesäkuu	699 917	0	0	0	0	0
Heinäkuu	832 727	65 520	0	0	0	0
Elokuu	957 965	352 692	0	0	0	0
Syyskuu	971 459	0	0	0	0	0
Lokakuu	974 611	229 662	0	0	0	0
Marraskuu	784 942	124 939	0	0	0	0
Joulukuu	863 864	0	0	0	0	98 395
Yhteensä	9 216 551	772 813	0	0	0	98 395

Taulukko 4-2. Alueelta vesistöön juoksutettujen käsiteltyjen vesien yhteismäärä vuosina 2015–2023.

Juoksutukset yhteensä vuosina 2015–2022	
2023	10 087 759
2022	9 416 470
2021	8 866 464
2020	7 975 380

TERRAFAMEN VESIPÄÄSTÖJEN TARKKAILU VUONNA 2023

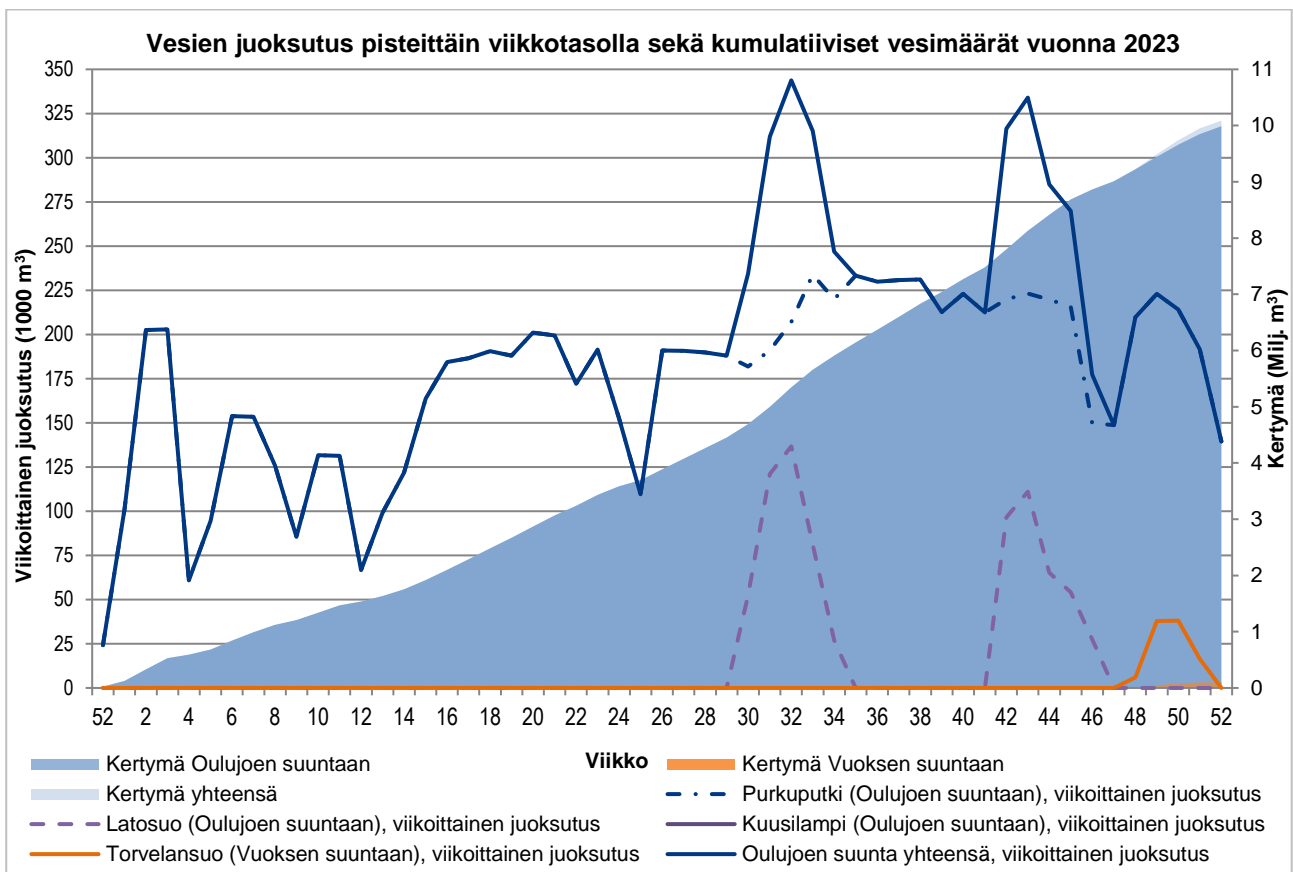
2019	4 514 769
2018	2 475 283
2017	5 279 377
2016	9 617 642
2015	8 414 908

Vuonna 2023 vesistöihin johdettujen vesien viikoittaisia juoksutusmääriä sekä juoksutetun veden kertymää on havainnollistettu kuvassa (kuva 4-2). Tarkemmin vesistöihin johdetut viikoittaiset vesimäärät ovat nähtävissä liitteessä (liite 3).

Vuonna 2023 juoksutus Nuasjärveen purkupuksen kautta oli käynnissä lähes koko vuoden ajan. Juoksutus oli keskeytettynä vain yksittäisinä päivinä (1–3 päivää) viikoilla 1, 12, 24, 25, 46, 47 ja 52. Purkupuksen kautta vettä juoksutettiin keskimäärin 173 897 m³/vk, vaihteluvälin ollessa 24 211 – 233 912 m³/vk.

Ns. vanhojen purkureittien kautta vettä juoksutettiin Oulujoen suuntaan Kuusijokeen Latosuon kautta heinä-elokuussa ja loka-marraskuussa (viikoilla 30–34 ja 42–46). Etelän suuntaan Vuoksen vesistöön johdettiin Torvelansuon kautta vesiä joulukuussa (viikoilla 48–51).

Yhteensä Oulujoen suuntaan johdetut juoksutukset olivat suurimmillaan touko-kesäkuulle sijoittuneilla viikoilla 31–32 sekä 43.

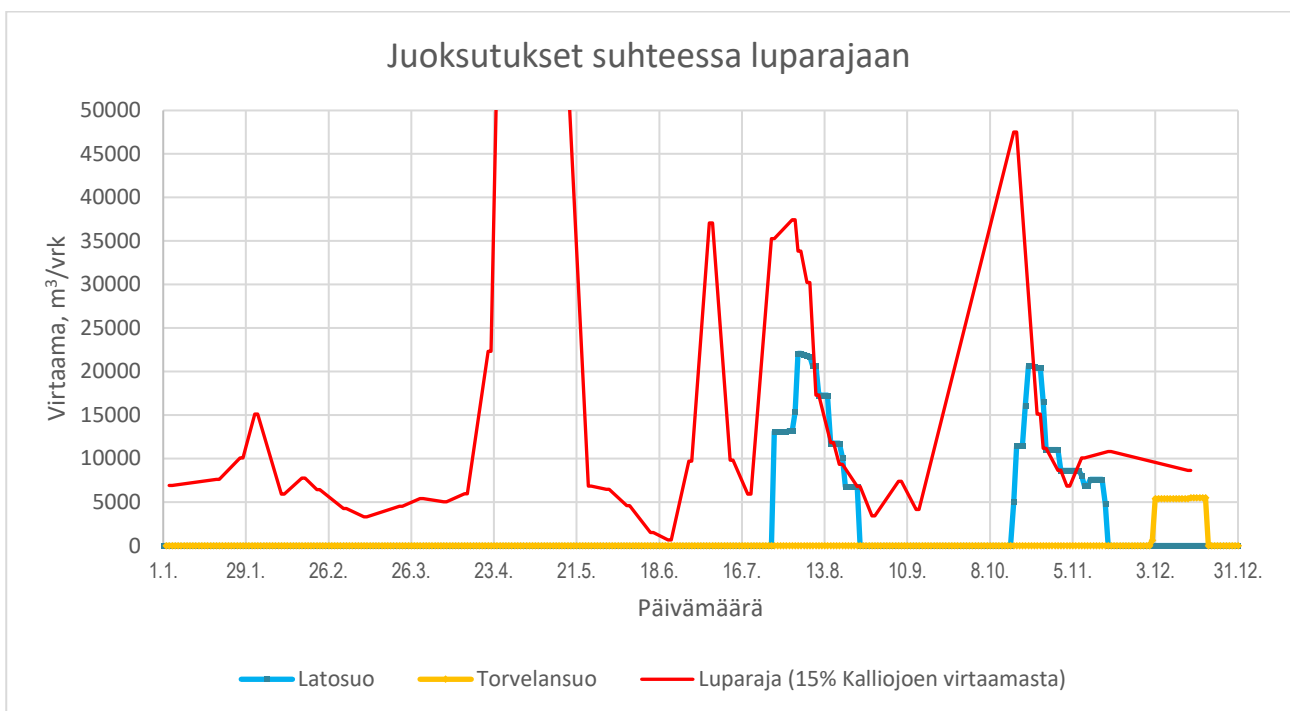
Kuva 4-2. Oulujoen ja Vuoksen suuntaan johdettujen käsiteltyjen jätevesien määrä viikoittain sekä vesien kokonaiskertymä 2023.

Ympäristöluvan mukaan vesistöön vanhoja purkureittejä pitkin juoksutettavan veden määrää tulee säädellä Kalliojoen virtaamien mukaisesti. Ympäristölupapäätöksen (87/2022) mukaisesti lähivesistöihin sekä Vuoksen

että Oulujoen valuma-alueelle johdettavan käsitellyn jäteveden virtaama saa olla jatkuvasti enintään 15 % Kalliojoen alaosan kyseisen ajankohdan virtaamasta.

Kalliojoen jatkuvatoimisen virtaamamittauksen on todettu toimivan talviaikaan epäluotettavasti. Vuonna 2023 virtaamaa on mitattu käsimittarin avulla vähintään kerran viikossa silloin, kun juoksutus lähivesistöihin on ollut käynnissä. Juoksutusreittien purkuventtiilit säädetään manuaalisesti aina uuden virtausmittauksen jälkeen. Nämä seikat aiheuttavat viivettä juoksutusten säätöön suhteessa Kalliojoen virtaamaan, mikä näkyy vaihteluna suhdeluvuissa.

Kuvassa (4-3) on havainnollistettu kyseisen raja-arvon toteutumista. Kuvassa on esitetty Kalliojoesta mitatun virtaaman pohjalta laskettu luparaja (15 % Kalliojoen virtaamasta), sekä alueelta vanhoja purkureittejä pitkin vesistöihin johdettujen vesien virtaamat. Vuonna 2023 suhdeluku on pääosin pysynyt luvassa määrätyn raja-arvon alapuolella. Hetkellisiä ylityksiä on tapahtunut Oulujoen suuntaan juoksutettujen vesien osalta elokuussa ja loka-marraskuussa. Ylitykset ovat olleet hetkellisiä, ja johtuvat virtaamamittauksen ja juoksutusten säädön välisestä viiveestä.

Kuva 4-3. Etelän ja pohjoisen suuntaan johdetut vedet suhteessa luparajaan vuonna 2023

4.2 Veden laatu

4.2.1 Fysikaalis-kemialliset muuttujat

Prosessin ylijäämävesien ja alueelta vesistöihin johdettujen vesien laadun tarkastelussa on keskitytty kuvaamaan pitoisuusvaihteluja tarkemmin mm. graafisten esitysten avulla ympäristövaikutusten kannalta tärkeimpien aineiden osalta, joille on myös lupamääräyksissä annettu raja- ja tavoitearvoja. Kappaleessa on tarkasteltu lupaehtojen toteutumista sekä verrattu vuoden 2023 tarkkailutuloksia aiempien vuosien tuloksiin.

Vuoden 2023 vesistöön johdetuista vesistä otettujen näytteiden analyysitulokset on esitetty kokonaisuudessaan liitteissä (liite 4a. Viikko- ja kuukausinäytteiden tulokset sekä liite 4b. laajojen analyysipakettien tulokset).

Vesistöihin johdettavien vesien vedenlaatua tarkkailtiin vuonna 2023 viikoittaisilla näytteillä purkupisteiltä lähetevästä vedestä, mikäli vettä juoksutettiin vesistöön. Tarkkailu toteutui pääsääntöisesti tarkkailuohjelman mukaisesti. Viikoittaisesta näytteenotosta vastasi Terrafame Oy:n henkilökunta ja kuukausittaisten näytteiden

TERRAFAMEN VESIPÄÄSTÖJEN TARKKAILU VUONNA 2023

otosta Eurofins Environment Testing Finland Oy:n näytteenottajat. Vuonna 2023 vettä juoksetettiin purkupu-
ken ohella Latosuon purkupisteeltä Oulujoen vesistöreille ja Torvelansuon kautta Vuoksen vesistöreille.

Purkupisteiltä vesistöön johdettavien vesien vedenlaatuparametreille on annettu ympäristöluvassa raja-arvoja
sekä yksittäisille näytteille että virtaamapainotteisina kuukausikeskiarvoina.

Tarkkailupisteet purkupu-putki ja Latosuo sijaitsevat Latosuon patoaltaalla, johon johdettiin vuonna 2023 käsitel-
tyjä vesiä kipsisakka-altaalta 2 ja SEM2-altaalta. SEM2-altaan neutraloinnista Latosuolle lähtevän veden laa-
tua tarkkailtiin päivittäin yhtiön omassa käyttötarkkailussa. Torvelansuon piste sijaitsee kipsisakka-altaan 2
eteläpuolella, lähellä tehdasaluetta.

Kuvissa (Kuva 4-4 – Kuva 4-13) on esitetty graafisesti purkupisteiltä vesistöihin johdettujen vesien vedenlaa-
tutulokset keskeisimpien parametrien osalta, joille on määrätty ympäristöluvassa raja- tai tavoitearvot. Kuvissa
on esitetty vuoden 2023 vedenlaatu tulokset niiden purkupisteiden osalta, jotka olivat käytössä vuonna 2023.
Kuvissa tarkasteltu aikasarja on rajattu ajanjaksoon 1.10.2015-31.12.2023, jolta on käytettävissä tarkkailutu-
loksia purkupu-putken vedenlaadusta.

Taulukossa (Taulukko 4-3) on esitetty vuonna 2023 otettujen näytteiden tuloksista lasketut virtaamapainottei-
set kuukausikeskiarvot sekä verrattu pitoisuuksia luparajoihin. Vuonna 2023 vesistöön johdettujen vesien vir-
taamapainotteiset kuukausikeskiarvot täyttivät lupaehtot.

Kiintoaineen osalta luparaja on asetettu hehkutusjäännökselle, joka ei ole sisällynyt analyysipaketteihin. Tu-
loksissa ja taulukossa 4-3 on tästä syystä esitetty kiintoainepitoisuus. Hehkutusjäännösanalyysi on lisätty ana-
lyysivalikoimiin helmikuusta 2024 alkaen. Raja-arvon ylityksiä ei juoksetetuissa vesissä ole kiintoaineen heh-
kutusjäännöksen osalta vuonna 2023 tullut, sillä sen määrä on aina kiintoainetta pienempi, eikä kiintoaineen
kuukausikeskiarvo ole ylittänyt raja-arvoa.

Alla olevassa taulukossa on esitetty virtaamapainotteiset kuukausikeskiarvot myös niiden parametrien osalta,
joille on ympäristöluvassa annettu raja-arvo kaikkia yksittäisiä näytteitä koskien.

Torvelansuon kautta on juoksetettu Kortelammella neutraloitua vettä, jossa on ollut keskusvedenpuhdistamolla
käsiteltyyn veteen verrattuna korkeampi pH. pH ei ole ehtinyt tasoittua Torvelansuon altaalla, mistä syystä
sieltä lähtevän veden pH on ollut yli 9. Torvelansuolta lähtevässä uomassa (Y33) veden pH:ta on seurattu
jatkuvasti ja se on ollut välillä 6,5–8,2.

Taulukko 4-3. Virtaamapainotteiset kuukausikeskiarvot juoksetettujen vesien osalta vuonna 2023.

Virtaamapainotteiset kuukausikeskiarvot vuonna 2023												
Parametri	Juoksetetun veden määrä m ³	pH	Kiintoaine (1,2 µm) ³ mg/l	Uraani µg/l	Alumiini µg/l	Rauta µg/l	Kupari µg/l	Mangaani µg/l	Nikkeli µg/l	Sinkki µg/l	Sulfaatti mg/l	Natrium mg/l
Raja-arvo ¹		5,5-9		<10			<100		<200	<250		
Raja-arvo ²		<10 ⁴	<10		<500	<4000		<4000			<2000	
Kortelampi 1	ei juoksetusta											
Kortelampi 2	ei juoksetusta											
Torvelansuo												
joulukuu	98 395	9,3	2,2	2,1	199	107	1,5	1 285	30	24	1 062	106
Kuusilampi	ei juoksetusta											
Latosuo												
Heinäkuu	65 520	6,5	1,9	0,9	91	110	1,5	300	35	66	950	64
elokuu	352 692	6,5	2,1	1,1	87	104	2,0	349	37	58	1 022	66
lokakuu	229 662	6,8	0,9	3,4	68	73	1,5	446	26	46	1 113	67
marraskuu	124 939	8,0	2,0	2,5	130	73	1,5	528	22	41	1 178	74
Purkupu-putki												
tammikuu	607 317	8,9	1,6	2,7	96	73	1,3	315	11	25	1 435	136
helmikuu	536 497	8,4	1,5	2,8	87	206	2,2	619	16	29	1 264	122
maaliskuu	459 179	8,4	0,6	3,4	139	183	1,5	1 863	17	13	1 022	87
huhtikuu	687 124	8,4	3,3	3,3	199	365	2,6	1 125	37	62	859	84
toukokuu	840 949	6,9	1,6	2,9	118	109	1,5	1 025	46	92	928	47

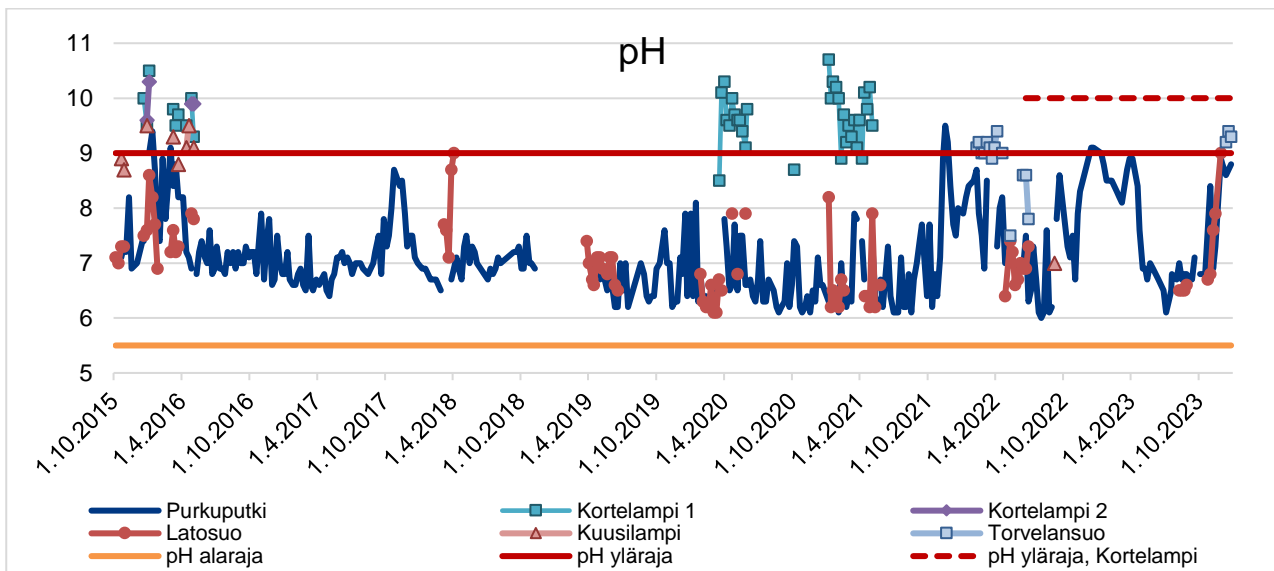
TERRAFAMEN VESIPÄÄSTÖJEN TARKKAILU VUONNA 2023

kesäkuu	699 917	6,8	1,7	1,5	38	70	1,5	393	47	99	895	57
heinäkuu	832 727	6,4	4,5	1,0	41	84	1,5	300	41	84	962	59
elokuu	957 965	6,8	1,4	1,6	59	101	1,5	323	30	47	1 095	67
syyskuu	971 459	6,9	0,8	2,0	36	81	1,5	287	23	39	1 181	76
lokakuu	974 611	7,1	0,7	3,8	66	93	1,5	506	22	39	1 196	73
marraskuu	784 942	7,8	1,3	3,8	152	65	1,5	950	23	38	1 250	85
joulukuu	863 864	8,7	0,7	3,1	105	67	1,5	856	21	17	1 118	102

- 1) Yksittäinen näyte
- 2) Virtaamapainotettu kk-keskiarvo
- 3) Raja-arvo annettu kiintoaineen hehkusjäännökselle. Vedestä määritetty kiintoainepitoisuus.
- 4) Kortelammen käsittely-yksiköiltä Lumijärven ohittavaan kanavaan johdettavan veden pH:n virtaamapainotettu kuukausikeskiarvon yläraja on 10.

Ympäristölupapäätöksen mukaisesti vesistöihin johdettavan veden pH-arvon täytyy yksittäisillä näytteillä olla välillä 5,5–9 muilla paitsi Kortelammen juoksupisteillä, ja Kortelammen jälkikäsitteily-yksiköiltä vesistöön johdetun veden pH:n täytyy olla välillä 5,5–10. Vuonna 2023 purkuputken kautta johdettujen vesien pH-arvot vaihtelivat välillä 6,1–9,0, pysytellen luparajojen puitteissa. Purkuputkesta johdettavan veden pH-taso on ollut koholla vuosien 2015–2016 vaihteessa, syksyllä 2017 sekä loppuvuodesta vuosina 2021 ja 2022, mutta muutoin pH on pysynyt pääosin välillä 6–8 purkuputken käyttöhistorian aikana. Vuoden 2023 lopulla pH on jälleen ollut koholla. Kipsisakka-altaan pH:n laskiessa uraanin liukoisuus kasvaa, minkä vuoksi pH-tasoa joudutaan säätämään tarkasti.

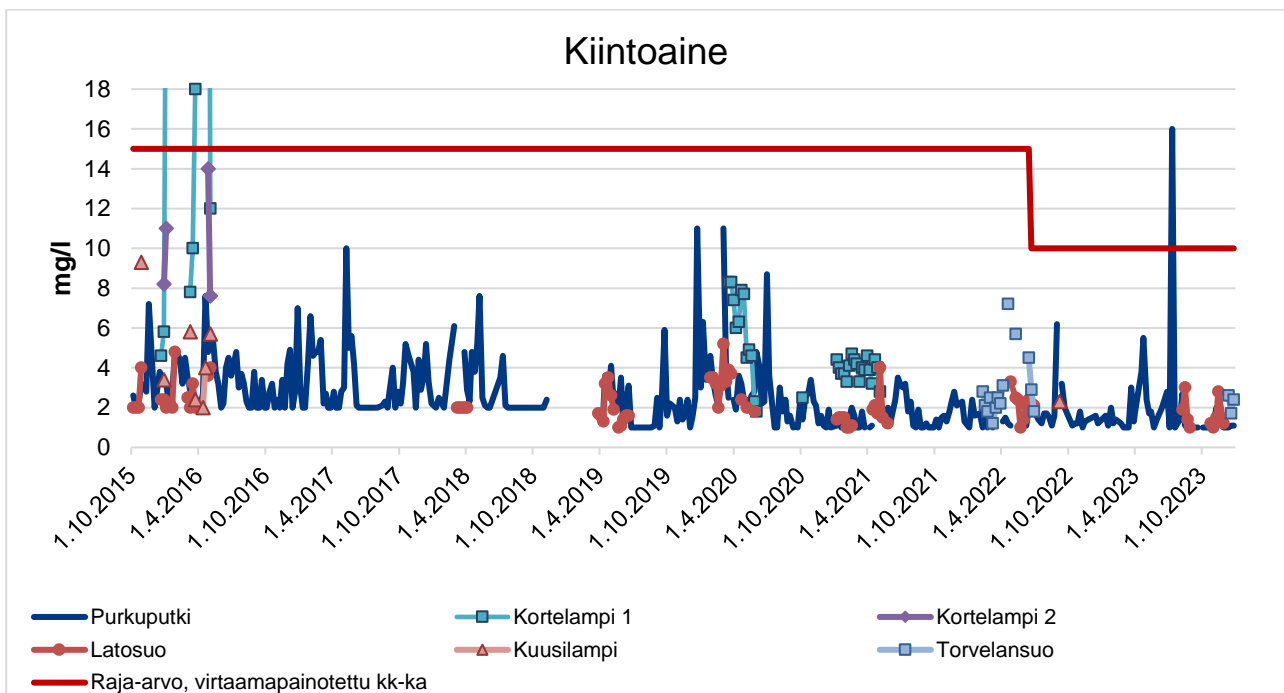
Latosuon kautta johdettujen vesien pH-arvot olivat vuonna 2023 välillä 6,5–9, pysytellen luparajoissa. Torvelansuon kautta Ylä-Lumijärven ohittavaan kanavaan juoksetuissa vesissä pH vaihteli välillä 9,2–9,4, ja pH ylitti sallitun ylärajan lievästi kaikilla kolmella näytteenotokerralla (13.12., 20.12 ja 27.12). Torvelansuon kautta on juoksettu Kortelammella neutraloitua vettä, jossa on ollut keskusvedenpuhdistamolla käsiteltyyn veteen verrattuna korkeampi pH. pH ei ole ehtinyt tasoittua Torvelansuon altaalla, mistä syystä sieltä lähtevän veden pH on ollut yli 9. Torvelansuolta lähtevässä uomassa (Y33) veden pH:ta on seurattu jatkuvasti ja se on ollut välillä 6,5–8,2.

Kuva 4-4. Purkuputken, Latosuon, Torvelansuon, Kuusilammen ja Kortelammen näytteenotopisteiden yksittäisten näytteiden pH-arvot ja ympäristöluvassa yksittäisille näytteille asetetut raja-arvot.

Kiintoainepitoisuuden raja-arvo ympäristöluvassa oli <math><15\text{ mg/l}</math> 19.6.2022 asti, ja siitä eteenpäin <math><10\text{ mg/l}</math> virtaamapainotteisena kuukausikeskiarvona laskettuna. Raja-arvo on annettu kiintoaineen hehkutusjäännökselle, mikä tarkoittaa kiintoaineen epäorgaanista eli kiviaineksesta muodostuvaa osuutta. Päästövesistä määritetään kuitenkin kokonaiskiintoaineen pitoisuus, joka on aina suurempi kuin kiintoaineen hehkutusjäännös.

Vuonna 2023 purkupuutken kautta johdettujen vesien kiintoainepitoisuus vaihteli välillä <math><1\text{--}16\text{ mg/l}</math> (ks. Kuva 4-5), virtaamapainotteisten kuukausikeskiarvojen pysyessä alle kiintoaineen hehkutusjäännökselle annetun raja-arvon. 12.7.2023 yksittäisen näytteen kiintoainepitoisuus ylitti kiintoaineen hehkutusjäännöksen virtaamapainotteiselle kuukausikeskiarvolle annetun raja-arvon, mutta Terrafamen omassa laboratoriossa analysoidussa saman päivän näytteessä kiintoainepitoisuus jäi alle määritysrajan. Heinäkuun virtaamapainotettu kuukausikeskiarvo jäi alle puoleen raja-arvosta, ollen 4,5 mg/l. Vanhoja reittejä pitkin vesistöihin johdetuissa vesissä kiintoainepitoisuus vaihteli Latosuon pisteellä välillä <math><1\text{--}3\text{ mg/l}</math> ja Torvelansuon pisteellä välillä $1,7\text{--}2,6\text{ mg/l}$. Myös näitä reittejä pitkin johdetuilla purkuvesillä luparaja alittui koko vuoden ajan.

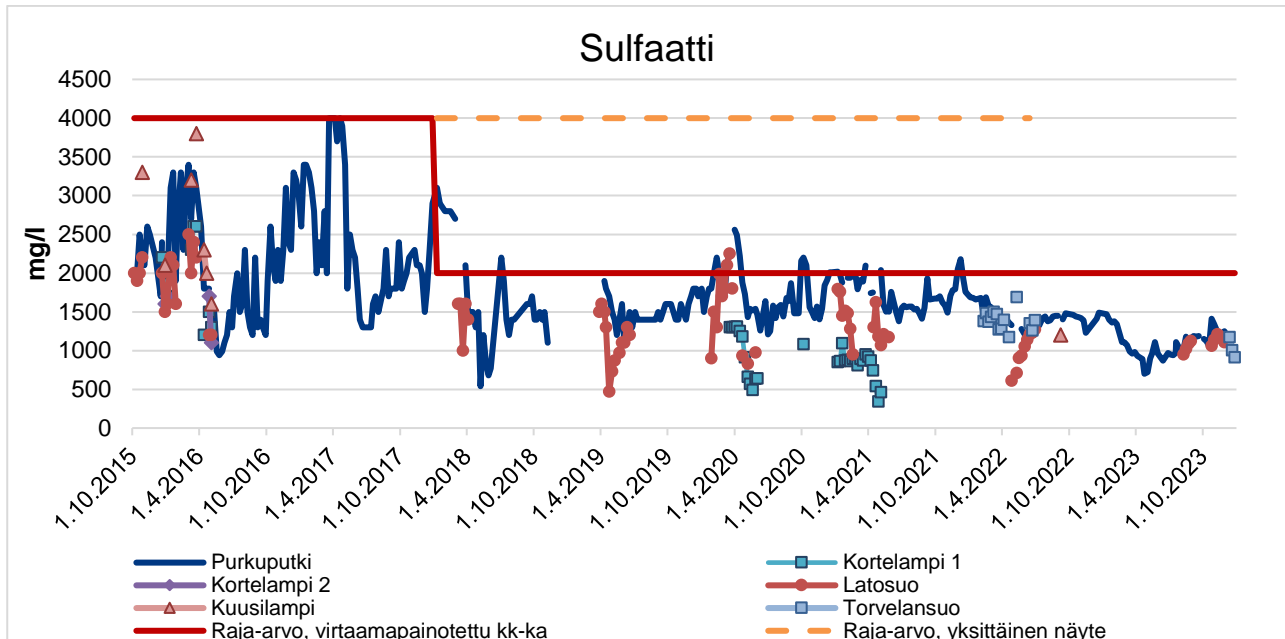

Kuva 4-5. Purkupuutken, Latosuon, Torvelansuon, Kuusilammen ja Kortelammen näytteenottopisteiden yksittäisten viikkonäytteiden kiintoainemäärät (mg/l) sekä vertailuna ympäristöluvassa virtaamapainotteiselle kuukausikeskiarvolle annettu raja-arvo.

Sulfaattipitoisuuksien osalta 19.6.2022 asti voimassa olivat virtaamapainotteisen kuukausikeskiarvon raja-arvo <math><2\ 000\text{ mg/l}</math> sekä yksittäisiä näytteitä koskeva raja-arvo <math><4\ 000\text{ mg/l}</math>. Ympäristöluvan 87/2022 (20.6.2022) mukaan sulfaattipitoisuuden on edelleen alitettava <math><2\ 000\text{ mg/l}</math> virtaamapainotteisena kuukausikeskiarvona laskien, mutta yksittäisiä näytteitä koskevaa raja-arvoa ei uudessa ympäristöluvassa ole määritetty.

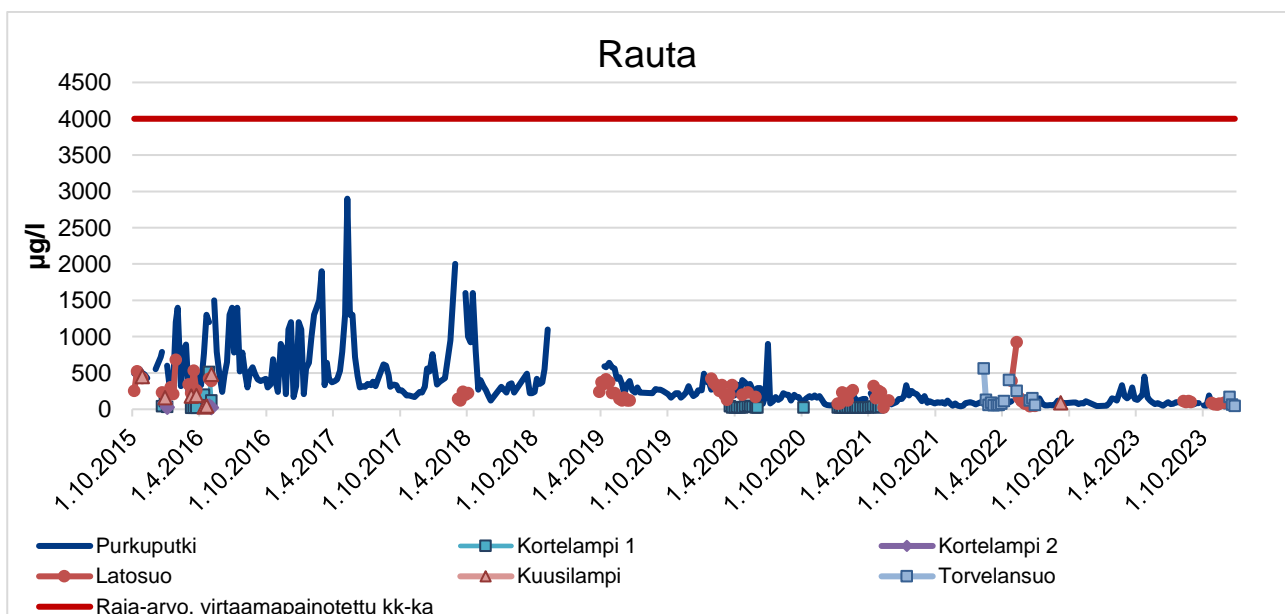
Vuonna 2023 Sulfaattipitoisuudet vaihtelivat purkupuutken kautta johdetussa vedessä välillä $700\text{--}1470\text{ mg/l}$, pysyen koko vuoden ajan raja-arvon 2000 mg/l alapuolella (ks. kuva 4-6). Myös virtaamapainotteinen kuukausikeskiarvo pysyi alle raja-arvon (taulukko 4-3). Yleisesti purkupuutkesta johdettavan veden sulfaattipitoisuus on ollut vuosina 2018–2023 alhaisempaa tasoa kuin vuosina 2015–2017.

Vanhoja reittejä pitkin vesistöihin johdetuissa vesissä sulfaattipitoisuus vaihteli Latosuon pisteellä välillä $950\text{--}1210\text{ mg/l}$ ja Torvelansuon pisteellä välillä $910\text{--}1170\text{ mg/l}$. Myös näillä pisteillä luparajat alittuivat kaikilta osin.

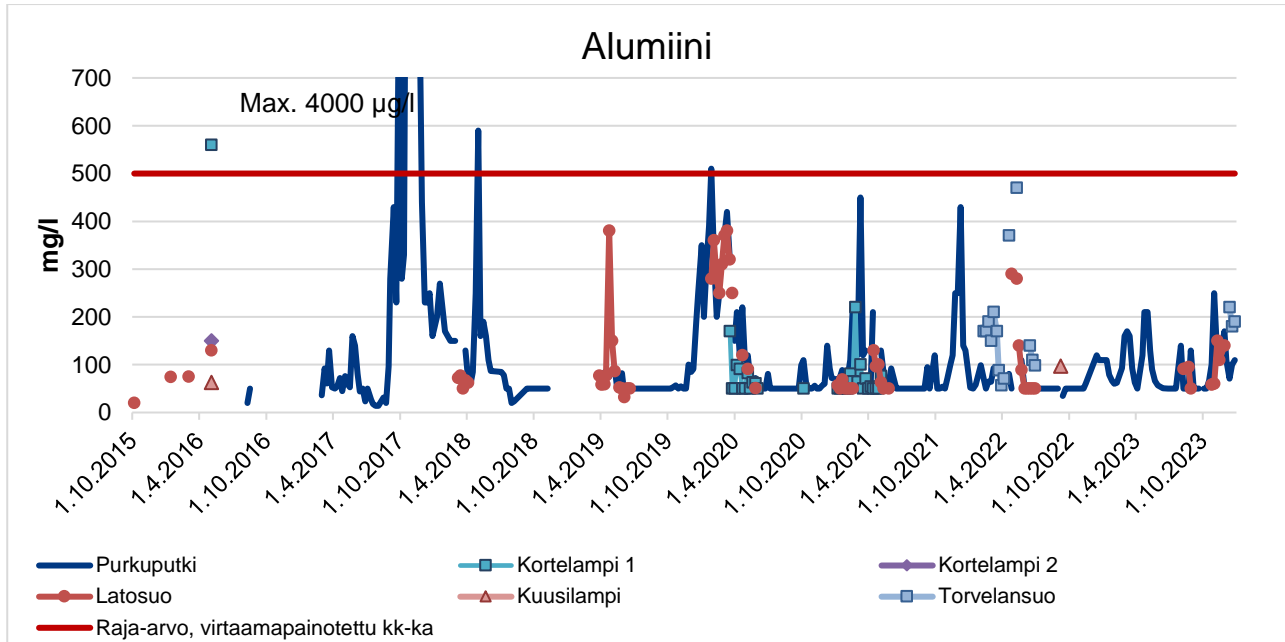
Kuva 4-6. Purkuputken, Latosuon, Torvelansuon, Kuusilammen ja Kortelammen näytteenottopisteiden yksittäisten viikkonäytteiden sulfaattipitoisuudet (mg/l) sekä vertailuna ympäristöluvassa virtaamapainotteiselle kuukausikeskiarvolle ja yksittäiselle näytteelle annetut raja-arvot.

Raudan pitoisuudelle on ympäristöluvassa annettu virtaamapainotteisen kuukausikeskiarvon raja-arvoksi <math><4 \text{ mg/l}</math> eli <math><4000 \text{ } \mu\text{g/l}</math>. Tarkkailujakson 1.10.2015-31.12.2023 aikana kaikkien purkureittien kautta vesistöihin johdettujen vesien rautapitoisuudet ovat alittaneet selvästi luparajan (ks. Kuva 4-7). Vuonna 2023 rautapitoisuus vaihteli purkuputken vedessä välillä 38–450 $\mu\text{g/l}$, Latosuon pisteessä välillä 62–110 $\mu\text{g/l}$, sekä Torvelansuon pisteessä välillä 44–170 $\mu\text{g/l}$.

Kuva 4-7. Purkuputken, Latosuon, Torvelansuon, Kuusilammen ja Kortelammen näytteenottopisteiden yksittäisten viikkonäytteiden rautapitoisuudet ($\mu\text{g/l}$) sekä vertailuna ympäristöluvassa virtaamapainotteiselle kuukausikeskiarvolle annettu raja-arvo.

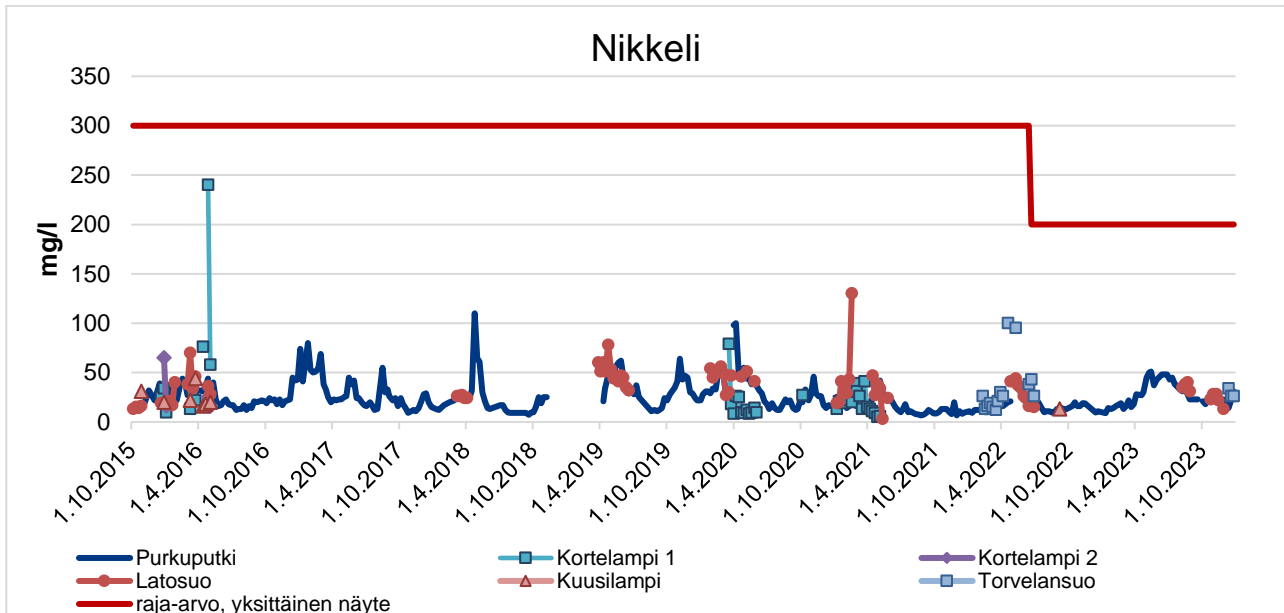
Alumiinin pitoisuudelle on ympäristöluvassa annettu virtaamapainotteisen kuukausikeskiarvon raja-arvoksi <math>< 500 \mu\text{g/l}</math>. Vuonna 2023 kaikki yksittäisistä näytteistä mitatut alumiinipitoisuudet pysyivät virtaamapainotteiselle kuukausikeskiarvolle selvästi määrätyn raja-arvon alapuolella. Suurin alumiinipitoisuus oli $250 \mu\text{g/l}$, joka on puolet raja-arvosta (ks. Kuva 4-8). Aikaisempina tarkkailuvuosina raja-arvon $500 \mu\text{g/l}$ ylittäviä pitoisuuksia on mitattu purkupuutken vedestä syys-marraskuussa 2017, toukokuussa 2018 ja tammikuussa 2020. Alumiinipitoisuudet vaihtelivat vuonna 2023 purkupuutken vedessä välillä $50\text{--}250 \mu\text{g/l}$, Latosuon pisteellä välillä $< 50\text{--}150 \mu\text{g/l}$ ja Torvelansuon pisteellä välillä $180\text{--}220 \mu\text{g/l}$.

Kuva 4-8. Purkupuutken, Latosuon, Torvelansuon, Kuusilammen ja Kortelammen näytteenottopisteiden yksittäisten viikkonäytteiden alumiinipitoisuudet ($\mu\text{g/l}$) sekä vertailuna ympäristöluvassa virtaamapainotteiselle kuukausikeskiarvolle annettu raja-arvo.

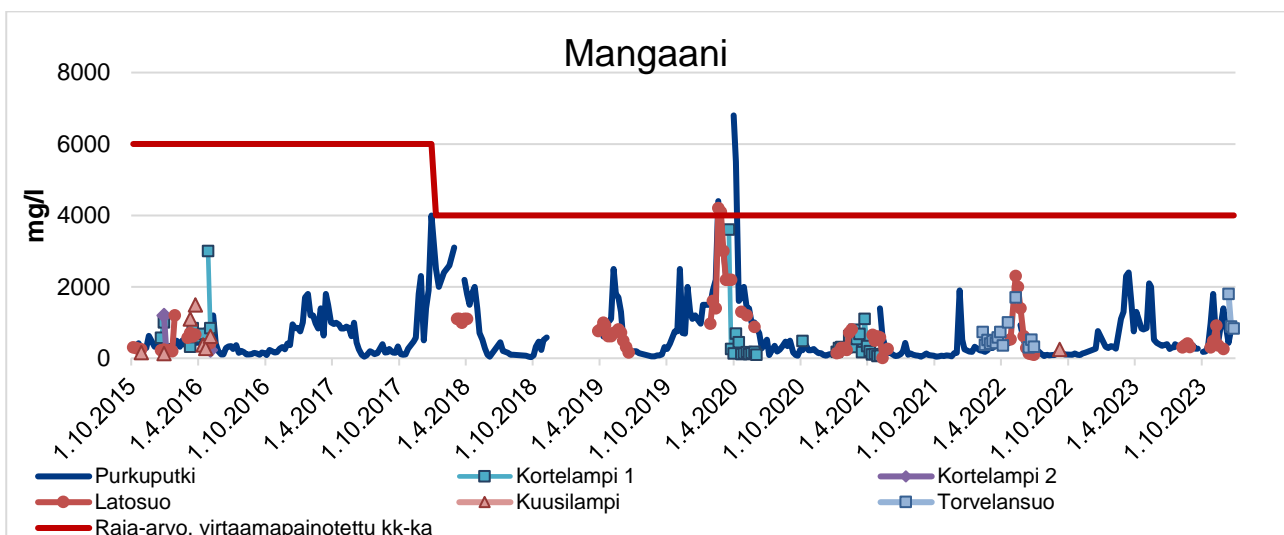
Nikkelipitoisuudelle ympäristöluvassa on annettu raja-arvo yksittäiselle näytteelle. 19.6.2022 kyseinen raja-arvo oli $< 300 \mu\text{g/l}$, ja 20.6.2022 lähtien sovelletaan ympäristöluvun 87/2022 mukaista raja-arvoa $< 200 \mu\text{g/l}$. Nikkelipitoisuudet purkupuutken, Latosuon ja Torvelansuon kautta vesistöön johdetuissa vesissä ovat purkupuutken käyttöönotosta lähtien alittaneet yksittäiselle näytteelle määrätyn raja-arvon selvästi (ks. Kuva 4-9).

Pitoisuudet ovat tarkkailujaksolla 1.10.2015-31.12.2023 pysytelleet suhteellisen tasaisina, lukuun ottamatta hetkellistä korkeampaa pitoisuutta vuonna 2016 pisteellä Kortelampi 1. Vuoden 2023 korkein nikkelipitoisuus oli $51 \mu\text{g/l}$, mikä on hieman yli neljänneksen yksittäiselle näytteelle annetusta raja-arvosta. Pitoisuudet olivat alhaista tasoa aiempien vuosien vaihteluväliin verrattuna.

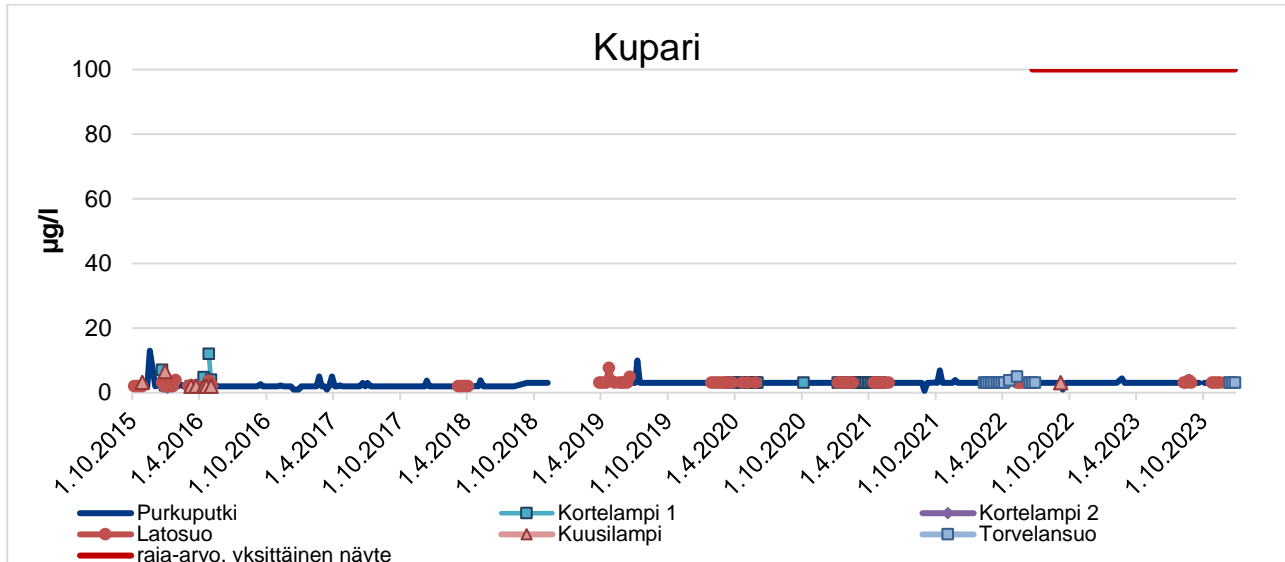
Kuva 4-9. Purkupuutken, Latosuon, Torvelansuon, Kuusilammen ja Kortelammen näytteenottopisteiden yksittäisten viikkonäytteiden nikkeli-pitoisuudet ($\mu\text{g/l}$) sekä vertailuna ympäristöluvassa yksittäiselle näytteelle annettu pitoisuusraja-arvo.

Mangaanin pitoisuudelle on annettu ympäristöluvassa virtaamapainotteisen kuukausikeskiarvon raja-arvoksi $<4 \text{ mg/l}$ eli $<4000 \text{ }\mu\text{g/l}$ vuoden 2018 alusta alkaen. Kaikilla purkupisteillä yksittäisten näytteiden pitoisuudet alittivat selvästi virtaamapainotteisen raja-arvon vuonna 2023. Vuoden 2020 huippupitoisuuksien jälkeen pitoisuudet ovat pysyneet selvästi alhaisemmalla tasolla (ks. Kuva 4-10). Vuonna 2023 mangaanipitoisuus purkupuutkessa vaihteli välillä $180\text{--}2400 \text{ }\mu\text{g/l}$. Latosuon kautta vesistöön johdetun veden mangaanipitoisuus vaihteli välillä $260\text{--}910 \text{ }\mu\text{g/l}$ ja Torvelansuon kautta johdetussa vastaavasti $830\text{--}1800 \text{ }\mu\text{g/l}$.

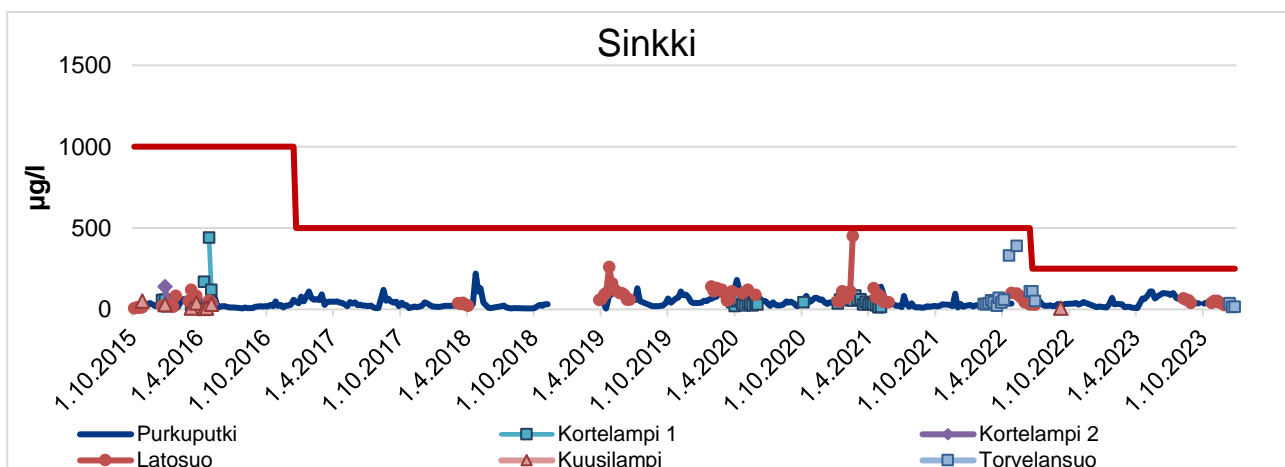
Kuva 4-10. Purkupuutken, Latosuon, Torvelansuon, Kuusilammen ja Kortelammen näytteenottopisteiden yksittäisten viikkonäytteiden mangaanipitoisuudet ($\mu\text{g/l}$) sekä vertailuna ympäristöluvassa virtaamapainotteiselle kuukausikeskiarvolle annettu raja-arvo.

Kuparipitoisuudelle on annettu raja-arvo ympäristöluvassa yksittäistä näytettä koskien. Aiemmin kyseinen raja-arvo oli <math><300 \mu\text{g/l}</math>, ja 20.6.2022 lähtien <math><100 \mu\text{g/l}</math>. Kuparin osalta vesistöihin johdettujen vesien pitoisuudet olivat edellisvuosien tapaan hyvin pieniä koko vuoden 2023 ajan, ja alittivat ympäristöluvassa annettua raja-arvoa kaikissa näytteissä. Kuparipitoisuus oli alle laboratorion määrittämisen rajan ($3 \mu\text{g/l}$) lähes jokaisessa purkupisteiltä otetuissa näytteissä. Vain yksittäisissä näytteissä määrittämisen raja ylittyi, ja tuolloinkin pitoisuudet olivat alle $5 \mu\text{g/l}$. Myös aiempina tarkkailuvuosina kuparipitoisuudet ovat olleet pieniä purkupisteillä, pitoisuuksien vaihdellessa välillä <math><1\text{--}13 \mu\text{g/l}</math>.

Kuva 4-11. Purkupuutken, Latosuon, Torvelansuon, Kuusilammen ja Kortelammen näytteenottopisteiden yksittäisten viikkonäytteiden kuparipitoisuudet ($\mu\text{g/l}$) sekä vertailuna yksittäiselle näytteelle annettu raja-arvo.

Vesistöön johdettujen vesien sinkkipitoisuudet alittivat luparajan koko vuoden 2023 ajan (ks. Kuva 4-11). Sinkkipitoisuudelle ympäristöluvassa on annettu yksittäistä näytettä koskeva raja-arvo, joka oli 19.6.2022 saakka <math><500 \mu\text{g/l}</math> ja 20.6.2022 lähtien v. 2022 ympäristöluvassa mukaisesti <math><250 \mu\text{g/l}</math>. Sinkkipitoisuuksien vaihteluväli oli purkupuutken vedessä $11\text{--}110 \mu\text{g/l}$, Latosuon pisteellä $25\text{--}66 \mu\text{g/l}$ ja Torvelansuon pisteellä $13\text{--}37 \mu\text{g/l}$.

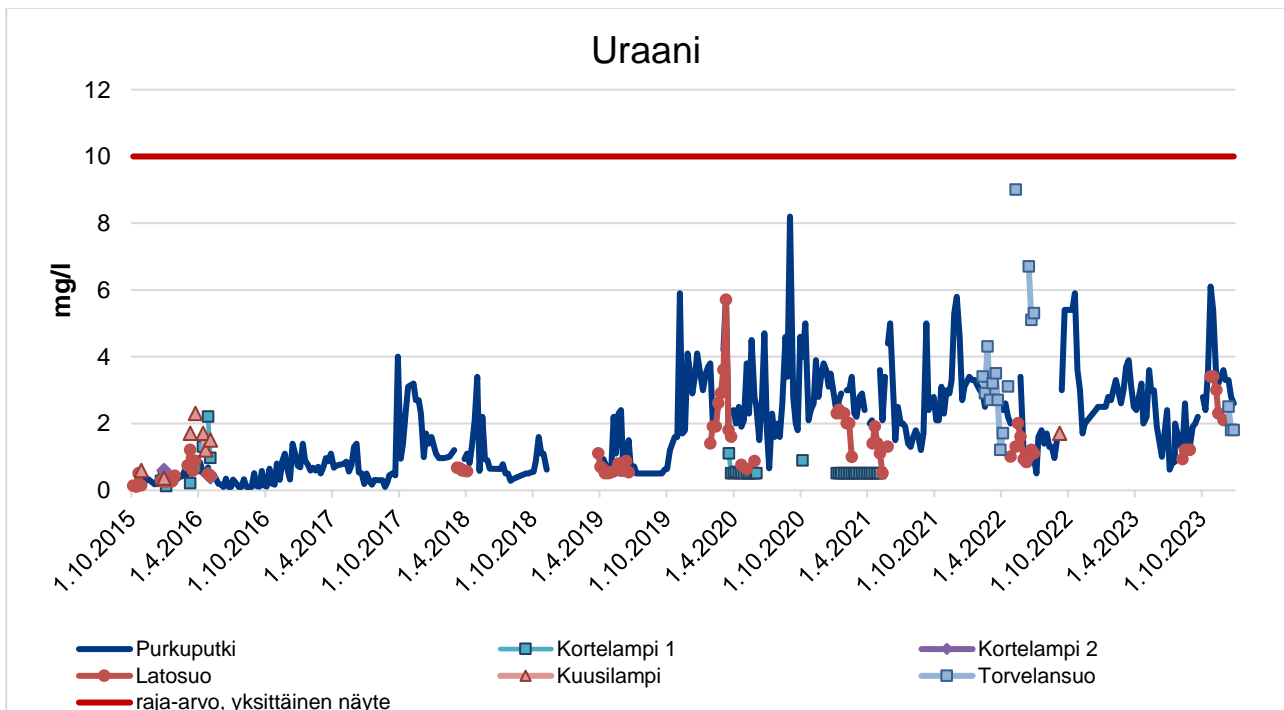

Kuva 4-11. Purkupuutken, Latosuon, Torvelansuon, Kuusilammen ja Kortelammen näytteenottopisteiden yksittäisten viikkonäytteiden sinkkipitoisuudet ($\mu\text{g/l}$) sekä vertailuna ympäristöluvassa yksittäiselle näytteelle annettu raja-arvo. Vuosina 2015–2016 raja-arvo yksittäiselle näytteelle on ollut $1000 \mu\text{g/l}$.

Liukoisen elohopean osalta pitoisuudet olivat vesistöihin juoksutetuissa vesissä hyvin pieniä ja alittivat ympäristöluvan raja-arvot koko vuoden 2023 ajan. Ympäristöluvan mukainen raja-arvo elohopeapitoisuuden virtaamapainotteiselle keskiarvolle on $<1,0 \mu\text{g/l}$. Purkuputken, Latosuon ja Torvelansuon pisteiltä v. 2023 otetuissa näytteissä liukoisen elohopean pitoisuudet vaihtelivat välillä $<0,02\text{--}0,067 \mu\text{g/l}$, alittaen laboratorion määrittämissä lähes kaikissa näytteissä.

Myös liukoisen kadmiumin osalta pitoisuudet olivat hyvin pieniä, ja alittivat ympäristöluvan raja-arvot koko vuoden 2023 ajan. Liukoiselle kadmiumille ympäristöluvassa Nro 87/2022 raja-arvo kadmiumipitoisuuden virtaamapainotteiselle keskiarvolle on $<1,0 \mu\text{g/l}$. Liukoisen kadmiumin osalta pitoisuuksien vaihteluväli vuonna 2023 oli purkuputken vedessä $0,045\text{--}0,40 \mu\text{g/l}$, Latosuon pisteellä $0,10\text{--}0,17 \mu\text{g/l}$ ja Torvelansuon pisteellä $0,052 \mu\text{g/l}$.

Uraanin osalta ympäristöluvassa on annettu yksittäisen näytteen pitoisuudelle raja-arvoksi $10 \mu\text{g/l}$. Vuonna 2023 raja-arvo alittui kaikissa näytteissä (ks. Kuva 4-12). Ajanjaksolla 1.10.2015-31.12.2023 purkuputken kautta johdettujen vesien uraanipitoisuuksissa on havaittavissa nousevaa suuntausta, mutta pitoisuus on edelleen selvästi alle raja-arvon. Uraanipitoisuuden kohoaminen purkuputken vedessä liittyy pH:n laskuun kipsisakka-altaalla. Vesienkäsittelyssä pH-tasoa optimoidaan käsittelyyn tulevien virtojen vedenlaadun perusteella, minkä seurauksena uraanipitoisuus voi ajoittain hetkellisesti kohota. Vuonna 2023 uraanipitoisuudet vaihtelivat purkuputken vedessä välillä $0,6\text{--}6,1 \mu\text{g/l}$, Latosuon näytteissä välillä $0,93\text{--}3,4 \mu\text{g/l}$ ja Torvelansuon kautta johdettuihin vesissä välillä $1,8\text{--}2,5 \mu\text{g/l}$. Suurin yksittäinen pitoisuus määritettiin Purkuputken pisteellä 25.10. ($6,1 \mu\text{g/l}$).

Kuva 4-12. Purkuputken, Latosuon, Torvelansuon, Kuusilammen ja Kortelammen näytteenottopisteiden yksittäisten viikkonäytteiden uraanipitoisuudet ($\mu\text{g/l}$) sekä vertailuna ympäristöluvassa yksittäiselle näytteelle annettu raja-arvo.

Laajat analyysipaketit

Purkuputken vedestä tehtiin tarkkailuohjelman mukaisen laajan analyysipaketin määritykset 23.5.2023 otetusta näytteestä. Vuoden 2023 sekä vuosien 2015–2017 ja 2019–2022 laajan analyysivalikoiman tulokset on esitetty taulukossa (Taulukko 4-5). Vuonna 2018 laajan paketin määritykset jäivät tekemättä inhimillisen ereh-

TERRAFAMEN VESIPÄÄSTÖJEN TARKKAILU VUONNA 2023

dyksen takia, joten vuonna 2019 määritykset tehtiin kaksi kertaa. Heinäkuun 2019 tulokset on esitetty taulukossa *kursivoituna*. Vuoden 2023 laajalle analyysipaketille on lisätty liuennut happi ja hapen kyllästysaste, sekä poistettu liukoinen fosfori, cerium, dysprosium, erbium, europium, gadolinium, gallium, germanium, hafnium, holmium, iridium, jodi, kalsium, kulta, lantaani, lutetium, osmium, palladium, platina, renium, rutenium, samarium, skandium, tantaali, telluuri, torium, tulium, vismutti, volframi, ytterbium ja zirkonium.

Lisäksi vuosittain tehtävän analyysipaketin mukaisia määrityksiä varten otettiin näytteet Latosuon vedestä 9.11.2023 ja Torvelansuon lähtevästä vedestä 4.12.2023.

Laajojen analyysipakettien tulokset ovat erikoismetallien ja muiden harvinaisemmin määritettävien aineiden pitoisuuksien osalta olleet pieniä.

Taulukko 4-4. Purkupuutken laajan analyysipaketin tulokset vuosina 2015–2017 sekä 2019–2023.

Parametri		yksikkö	Pitoisuus	4/2019								
				2015	2016	2017	7/2019	12/2019	2020	2021	2022	2023
Liuennut happi	O ²		mg/l									6,7
Hapen kyllästysaste	O ²		%									67
Kloridi	(Cl)		mg/l	7,8	6,3	6,9	9,1	6,4	5,7	4,5	5,1	4,9
Fluoridi	(F)		mg/l	0,25	0,2	0,46	0,88	1,2	1,1	0,93	1,1	0,56
Sulfaatti	(SO ₄)		mg/l	2200	1700	1800	1800	1800	1700	1880	1680	1110
Typpi	(N)	kok.	mg/l	2,9	1,1	0,67	4,7	4,8	2,2	1,9	8	5,4
Fosfori	(P)	kok.	µg/l	15	20	14	5,6	<20	<20	<20	10	<0,10
Fosfori	(P)		µg/l	<20	25	<20						
Fosfori	(P)	liuk.	µg/l	5,6	9,8	7,0	<20	5,5	<2,0	<2,0	<20	
Alumiini	(Al)		µg/l	35	56	31	81	91	370	89	<50	66
Alumiini	(Al)	liuk.	µg/l	12	15	14	41	51	64	64	22	31
Antimoni	(Sb)		µg/l	<0,50	<0,50	<0,50	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0
Antimoni	(Sb)	liuk.	µg/l	<0,50	<0,50	<0,50	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20
Arseeni	(As)		µg/l	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0
Arseeni	(As)	liuk.	µg/l	<1,0	<1,0	<1,0	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20
Barium	(Ba)		µg/l	28	26	32	26	11	21	18	14	17
Barium	(Ba)	liuk.	µg/l	26	22	32	23	13	19	18	13	15
Beryllium	(Be)		µg/l	<0,20	<0,20	<0,20	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<2,0
Beryllium	(Be)	liuk.	µg/l	<0,20	<0,20	<0,20	<1,0	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20
Boori	(B)		µg/l	<50	<50	<50	<50	<50	<50	<50	<50	<50
Boori	(B)	liuk.	µg/l	<20	<20	<20	<10	55	<10	<10	52	<10
Bromi	(Br)		µg/l	28	53	68		340	<50	<50	66	39
Cerium	(Ce)		µg/l	0,13	0,35	0,15	2	1,5	0,54	<0,5	0,44	
Dysprosium	(Dy)		µg/l	0,0072	<0,010	0,0063	0,11	0,1	<0,050	<0,03	0,015	
Elohopea	(Hg)		µg/l	<0,10	<0,10	<0,10			<0,10	<0,10	<0,10	<0,10
Elohopea	(Hg)	liuk.	µg/l	<0,020	<0,020	<0,020	<0,020	<0,020	<0,020	<0,020	0,035	<0,020
Erbium	(Er)		µg/l	<0,0050	<0,010	<0,0050	0,13	0,11	<0,050	<0,03	<0,01	
Europium	(Eu)		µg/l	<0,050	<0,050	<0,010	0,091	0,057	<0,050	<0,05	<0,01	
Gadolinium	(Gd)		µg/l	0,01	0,013	0,013	0,26	0,2	<0,050	<0,03	0,028	
Gallium	(Ga)		µg/l	<0,020	<0,050	<0,050	0,068	<0,050	0,054	<0,3	<0,1	
Germanium	(Ge)		µg/l	<0,050	<0,050	<0,050	0,19	0,2	0,11	<0,3	<0,1	
Hafnium	(Hf)		µg/l	<0,050	<0,050	0,79	<0,128	<0,010	0,59	<0,5	<0,05	
Holmium	(Ho)		µg/l	<0,0050	<0,0050	<0,0050	0,12	0,1	<0,050	<0,03	0,027	
Hopea	(Ag)		µg/l	<0,50	<0,50	<0,50	<0,50	<0,50	<2,0	<2,0	<2,0	<2,0
Iridium	(Ir)		µg/l	<0,050	2	<0,010	<0,010	<0,010	2	<0,5	<0,05	
Jodi	(I)		µg/l	<20	14	10	<10	<10	<10	<50	12	
Kadmium	(Cd)		µg/l	<0,10	0,15	0,21	<0,20	0,38	1,2	0,29	0,29	0,46
Kadmium	(Cd)	liuk.	µg/l	0,033	0,053	0,11	0,12	0,076	0,92	0,06	0,081	0,27
Kalium	(K)		mg/l	6,9	7,8	12	13	9,8	8,3	8,8	8,9	5,9
Kalium	(K)	liuk.	mg/l	6,7	7,4	12	12	9,1	7,5	8,8	8,3	5,8

TERRAFAMEN VESIPÄÄSTÖJEN TARKKAILU VUONNA 2023

Kalsium	(Ca)		mg/l	470	520	380	410	530	380	640	590	
Kalsium	(Ca)	liuk.	mg/l	480	500	350	370	520	340	640	530	310
Koboltti	(Co)		µg/l	1	2,6	2,1	2,9	0,51	2,2	0,51	<0,50	<0,50
Koboltti	(Co)	liuk.	µg/l	0,87	2,5	2,1	2,7	0,42	1,7	0,27	0,84	0,44
Kromi	(Cr)		µg/l	<3,0	<3,0	<3,0	<3,0	<3,0	<3,0	<3,0	<3,0	<3,0
Kromi	(Cr)	liuk.	µg/l	<1,0	<1,0	<1,0	<0,50	<0,50	<0,50	0,56	0,93	<0,50
Kulta	(Au)		µg/l	<0,050	<0,050	<0,050	0,078	0,068	<0,050	<0,3	<0,05	
Kupari	(Cu)		µg/l	<2,0	<2,0	<2,0	<3,0	<3,0	<3,0	<3,0	<3,0	<3,0
Kupari	(Cu)	liuk.	µg/l	<1,0	<1,0	<1,0	1,1	<0,5	0,53	0,72	<0,50	<0,50
Lantaani	(La)		µg/l	0,12	0,36	0,14	1,7	1,5	0,45	<0,5	0,34	
Litium	(Li)		µg/l	110	97	72	25	23	39	31	22	20
Litium	(Li)	liuk.	µg/l								20	10
Lutetium	(Lu)		µg/l	<0,0050	<0,0050	<0,0050	0,1	0,1	<0,050	<0,03	<0,01	
Lyijy	(Pb)		µg/l	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0
Lyijy	(Pb)	liuk.	µg/l	<0,50	<0,50	<0,50	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10
Magnesium	(Mg)		mg/l	30	43	36	63	58	98	25	19	43
Magnesium	(Mg)	liuk.	mg/l	27	42	36	66	54	100	25	18	18
Mangaani	(Mn)		µg/l	320	870	390	840	1100	3100	190	180	520
Mangaani	(Mn)	liuk.	µg/l	280	840	380	810	1000	2900	140	140	260
Molybdeeni	(Mo)		µg/l	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0
Molybdeeni	(Mo)	liuk.	µg/l	<1,0	<1,0	<1,0	0,44	0,43	0,25	0,31	0,44	<0,20
Natrium	(Na)		mg/l	440	350	400	280	140	180	92	81	56
Natrium	(Na)	liuk.	mg/l	380	330	370	280	120	160	92	78	52
Neodyymi	(Nd)		µg/l	0,056	0,1	0,057	0,92	0,092	0,15	<0,5	0,19	0,067
Nikkeli	(Ni)		µg/l	22	43	55	34	29	49	16	9,1	37
Nikkeli	(Ni)	liuk.	µg/l	16	41	53	31	21	40	13	8,4	36
Niobium	(Nb)		µg/l	0,074	0,16	<0,050	<0,050	<0,050	<0,16	<0,3	<0,05	<0,01
Osmium	(Os)		µg/l	<0,010	0,011	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,3	<0,05	
Palladium	(Pd)		µg/l	<0,010	<0,020	<0,050	0,41	<0,050	<0,050	<0,3	<0,1	
Pii	(Si)		µg/l	1400	1800	910	510	680	1100	910	870	840
Platina	(Pt)		µg/l	<0,050	<0,050	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,05	<0,1	
Praseodyymi	(Pr)		µg/l	0,016	0,031	0,019	0,35	0,026	0,047	<0,5	<0,1	0,02
Radon	(Rn)		Bq/l				<30	<30	<30	<30	<30	<30
Rauta	(Fe)		µg/l	550	1100	620	580	180	210	110	85	70
Rauta	(Fe)	liuk.	µg/l	100	670	84	51	22	16	14	12	13
Renium	(Re)		µg/l	0,094	0,061	0,048	0,12	0,1	0,073	<0,5	0,13	
Rikki	(S)		mg/l	720	730	620	630	600	560	520	560	330
Rikki	(S)	liuk.	mg/l	750	730	620	570	580	510	510	570	340
Rubidium	(Rb)		µg/l	30	33	51	30	27	32	27	29	23
Rutenium	(Ru)		µg/l	<0,020	<0,020	<0,0050	0,063	<0,0050	<0,10	<0,03	<0,05	
Samarium	(Sm)		µg/l	<0,020	<0,020	<0,0050	0,29	0,25	0,05	<0,5	0,032	
Seleeni	(Se)		µg/l	<1,0	<1,0	<1,0	2,1	7,6	3	5,6	4,9	4,3
Seleeni	(Se)	liuk.	µg/l	<1,0	<1,0	<1,0	2,2	8,9	2,9	5,6	4,6	5
Sinkki	(Zn)		µg/l	20	73	120	47	39	97	44	17	67
Sinkki	(Zn)	liuk.	µg/l	19	59	95	43	73	68	22	6,2	57
Skandium	(Sc)		µg/l	<0,020	<0,050	<0,50	<0,50	<0,50	<0,50	0,5	<0,2	
Strontium	(Sr)		µg/l	640	590	700	700	790	520	580	770	560
Strontium	(Sr)	liuk.	µg/l					840	480	580	740	560
Tallium	(Tl)		µg/l	<0,50	<0,50	<0,50	<1,0	840	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0
Tantaali	(Ta)		µg/l	<0,0050	0,053	<0,0050	<0,0050	0,038	0,053	<0,5	<0,05	<0,05
Telluuri	(Te)		µg/l	<0,050	<0,10	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,3	<0,05	
Terbium	(Tb)		µg/l	<0,0050	<0,0050	<0,0050	0,1	0,1	<0,10	<0,03	<0,01	
Tina	(Sn)		µg/l	<0,50	<0,50	<1,0	<1,0	<0,20	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0
Tina	(Sn)	liuk.	µg/l	<1,0	<1,0	<1,0	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20
Titaani	(Ti)		µg/l	<2,0	<2,0	<2,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<0,0050
Titaani	(Ti)	liuk.	µg/l				<0,20	<0,20	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0
Torium	(Th)		µg/l	<0,020	<0,020	0,019	62	57	<1,0	<1	<0,05	

Tulium	(Tm)		µg/l	<0,020	<0,020	<0,010	0,14	0,1	<0,050	<0,05	<0,01	
Uraani	(U)		µg/l	0,18	0,71	0,3	0,82	2,9	4,2	2,9	3,3	3
Uraani	(U)	liuk.	µg/l	0,18	0,64	0,26	0,81	3	4,1	2,9	2,5	2
Vanadiini	(V)		µg/l	<2,0	<2,0	<2,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0
Vanadiini	(V)	liuk.	µg/l	<1,0	<1,0	<1,0	<0,20	<0,20	<0,20	0,43	<0,20	<0,20
Vismutti	(Bi)		µg/l	<0,020	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<1	<0,2	
Volframi	(W)		µg/l	0,019	1,9	<0,50	3,4	<1,0	<1,0	<5	<0,1	
Yttrium	(Y)		µg/l	0,058	0,08	0,046	0,31	0,065	0,19	<0,5	<0,1	0,065
Ytterbium	(Yb)		µg/l	<0,0050	<0,010	<0,0050	0,1	0,1	<0,050	<0,03	<0,01	
Zirkonium	(Zr)		µg/l	0,029	<0,020	0,089	0,37	0,15	<3,0	<0,5	<0,5	

Heinäkuun 2019 tulokset on esitetty taulukossa kursivoituna.

4.2.2 Radioaktiivisuus

Radioaktiivisuus

Tarkkailuohjelman mukaisesti päästovesistä tehdään kerran vuodessa radioaktiivisuusmääritykset. Vesinäytteistä analysoidaan pitkäikäiset alfa-aktiiviset isotoopit (U-234, U-238, Ra-226 ja Po-210 yhteismäärä) sekä pitkäikäiset beeta-aktiiviset isotoopit (Ra-228, Pb-210 ja K-40 yhteismäärä). Mikäli alfa- ja beeta-aktiivisten isotooppien yhteenlasketut aktiivisuudet ylittävät tason 0,1–0,2 Bq/l, määritetään myös uraanin tytärnuklidien aktiivisuudet isotooppikohtaisesti. Radioaktiivisuusmääritysten määrittämisrajat ovat näytekohtaisia, joten niissä voi olla tulostarkastelun kannalta merkittäviä eroja eri näytteiden välillä.

Vuonna 2023 päästovesinäytteet radioaktiivisuusmäärityksiä varten otettiin purkuputken vedestä 23.5., Lato-suon pisteeltä 9.11. ja Torvelansuon pisteeltä 4.12. Määritykset toteutti Eurofins Eichrom Radioactivité. Radioaktiivisuusmääritykset on tehty purkupisteiden näytteistä myös vuosina 2017, 2019, 2020, 2021 ja 2022. Vuonna 2018 määritykset jäivät tekemättä inhimillisen erehdyksen vuoksi. Määritysten tulokset vuosilta 2020–2023 on esitetty seuraavassa taulukossa (taulukko 4-4). Taulukossa on lisäksi esitetty vertailuarvona talousveden radioaktiivisten aineiden aktiivisuuksien keskiarvoja (Bq/l).

23.5.2023 purkuputken näytteen alfa-aktiivisten aineiden yhteenlaskettu aktiivisuus oli 0,18 Bq/l. Pitkäikäisistä alfa-aktiivisista aineista yksittäisten aineiden osalta Ra-226 oli samaa suuruusluokkaa, mutta pienempi kuin porakaivoissa keskimäärin. Po-210, U-234 ja U-238 olivat samaa tasoa kuin verkostovedessä ja rengaskai-voissa keskimäärin, mutta n. 10 kertaa pienempiä kuin porakaivoissa keskimäärin. Beeta-aktiivisten aineiden yhteenlaskettu aktiivisuus alitti laboratorion määrittämisrajan, samoin ainekohtaiset aktiivisuudet Ra-228:n ja Pb-210:n osalta.

Edellisvuosien tuloksiin verrattuna purkuputken alfa-aktiivisten aineiden yhteenlaskettu aktiivisuus oli vuonna 2023 samaa suuruusluokkaa kuin vuonna 2020 ja 2022. Vuonna 2021 kyseinen parametri alitti laboratorion määrittämisrajan. Myös yksittäisten isotooppien aktiivisuudet Ra-226, U-234 ja U-238 olivat samaa suuruusluokkaa kuin v. 2020–2022. Po-210-aktiivisuus oli samaa luokkaa kuin vuonna 2022. Vuonna 2020 Po-210-aktiivisuutta ei määritetty ja vuonna 2021 aktiivisuus jäi alle määrittämisrajan, joskin määrittämisraja oli vuonna 2021 korkeampi (0,005 Bq/l) kuin vuosien 2022 ja 2023 määritetyt aktiivisuudet. Beeta-aktiivisten isotooppien summa-aktiivisuus purkuputken näytteessä oli alle määrittämisrajan (< 0,3 Bq/l), samoin beeta-aktiivisten isotooppien Ra-228 ja Pb-210 aktiivisuudet. Myös isotoopin K-40 aktiivisuudet olivat samaa tasoa kuin vuosina 2021 ja 2022.

9.11.2023 Lato-suolta lähtevän veden näytteen alfa-aktiivisten isotooppien yhteenlaskettu aktiivisuus oli 0,184 Bq/l. Pitkäikäisistä alfa-aktiivisista isotoopeista yksittäisten isotooppien osalta Ra-226 aktiivisuus oli alle määrittämisrajan 0,04 Bq/l, joka on pienempi kuin porakaivoissa keskimäärin (0,05 Bq/l). Isotooppien Po-210, U-234 ja U-238 aktiivisuudet olivat samaa tasoa kuin verkostovedessä ja rengaskai-voissa keskimäärin ja yli 10 kertaa pienempiä kuin porakaivoissa keskimäärin. Beeta-aktiivisten aineiden yhteenlaskettu aktiivisuus oli 0,411 Bq/l ja isotoopin K-40 vastaavasti 0,198 Bq/l. Isotooppikohtaiset aktiivisuudet Ra-228:n ja Pb-210 osalta alittivat laboratorion määrittämisrajan.

Lato-suon näytteen alfa-aktiivisten aineiden yhteenlaskettu aktiivisuus oli vuonna 2023 suurempi kuin vuosina 2020 ja 2022. Vuonna 2021 aktiivisuus alitti laboratorion määrittämisrajan (0,09 Bq/l). Yksittäisten isotooppien aktiivisuuksista U-234 ja U-238 olivat suurempia kuin vuosina 2021 ja 2022, mutta pienempiä kuin vuonna 2020. Isotoopin Ra-226 aktiivisuus alitti määrittämisrajan 0,04 Bq/l, ollen selvästi pienempi kuin vuonna 2022 ja samaa tai alemmaa tasoa kuin vuosina 2020 ja 2021. Isotoopin Po-210 aktiivisuus oli yli kymmenen kertaa

pienempi kuin vuonna 2022. Po-210-aktiivisuutta ei määritetty vuonna 2020 ja vuonna 2021 se oli alle määrittäysrajan (0,01 Bq/l). Beeta-aktiivisten aineiden summa-aktiivisuus oli noussut kolmesta edellisestä vuodesta, kun taas yksittäisten beeta-aktiivisten isotooppien Ra-228 ja Pb-210 aktiivisuudet olivat vuosien 2021 ja 2022 tapaan alle määrittäysrajan ja isotoopin K-40 aktiivisuus hieman suurempi kuin vuosina 2021 ja 2022

4.12.2023 Torvelansuolta lähtevän veden näytteen alfa-aktiivisten aineiden yhteenlaskettu aktiivisuus vastasi purkuputken ja Latosuon aktiivisuuksia. Pitkäikäisistä alfa-aktiivisista aineista yksittäisten aineiden osalta Ra-226 oli alle määrittäysrajan (<0,03 Bq/l). Po210-, U-234- sekä U-238 -aktiivisuudet olivat samaa tasoa kuin verkostovedessä ja rengaskaivoissa keskimäärin. Beeta-aktiivisten aineiden yhteenlaskettu aktiivisuus oli samaa luokkaa, mutta pienempi kuin Latosuon näytteessä. Ainekohtaiset beta-aktiivisuudet Ra-228:n ja Pb-210:n osalta olivat alle määrittäysrajan. Torvelansuolta lähtevän aktiivisuudet olivat suunnilleen samaa suuruusluokkaa kuin muilla purkupisteillä vuonna 2023.

Radioaktiivisuusmääritysten tulokset vuodelta 2023 on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä (liitteet 5a-c).

Taulukko 4-5. Vesistöön johdetuista vesistä tehtyjen radioaktiivisuusmääritysten tuloksia sekä vertailuarvoina talousveden radioaktiivisten aineiden pitoisuuksien keskiarvot.

Näyte	pvm	Rn-222 Bq/l	Kok-alfa Bq/l	Ra-226 Bq/l	Po-210 Bq/l	U-234 Bq/l	U-238 Bq/l	Kok-beeta Bq/l	Ra-228 Bq/l	Pb-210 Bq/l	K-40 Bq/l
Purkuputki	4.3.2020	<0,5	0,12 ± 0,04	0,02 ± 0,01		0,07 ± 0,01	0,06 ± 0,01	0,37 ± 0,07			
Purkuputki	2.3.2021	<9	<0,13	0,014 ± 0,0089	<0,005	0,0266 ± 0,0045	0,0236 ± 0,0041	0,55 ± 0,13	<0,02	<0,02	0,225 ± 0,014
Purkuputki	12.1.2022		0,21 ± 0,11	0,05 ± 0,03	0,0036 ± 0,0016	0,046 ± 0,007	0,047 ± 0,007	<0,07	<0,02	<0,02	0,247 ± 0,016
Purkuputki	23.5.2023		0,18 ± 0,08	0,039 ± 0,014	0,0038 ± 0,0023	0,0360 ± 0,0055	0,0378 ± 0,0057	<0,3	<0,01	<0,02	0,1808 ± 0,0112
Latosuo	4.3.2020	<0,5	0,13 ± 0,04	0,03 ± 0,02		0,07 ± 0,01	0,07 ± 0,01	0,34 ± 0,09			
Latosuo	15.4.2021	<25	<0,09	0,022 ± 0,012	<0,01	0,0265 ± 0,0053	0,0211 ± 0,0046	0,18 ± 0,05	<0,02	<0,02	0,188 ± 0,011
Latosuo	11.5.2022		0,07 ± 0,04	0,115 ± 0,024	0,038 ± 0,023	0,0169 ± 0,0035	0,0147 ± 0,0032	<0,04	<0,01	<0,02	0,104 ± 0,006
Latosuo	9.11.2023		0,184 ± 0,098	<0,04	0,0028 ± 0,008	0,0272 ± 0,0044	0,0223 ± 0,0039	0,411 ± 0,065	<0,01	<0,02	0,1984 ± 0,0121
Torvelansuo	10.2.2022		<0,10	0,021 ± 0,012	<0,004	0,0430 ± 0,0057	0,0348 ± 0,0050	<0,21	<0,01		0,236 ± 0,014
Torvelansuo	4.12.2023		0,18 ± 0,10	<0,03	0,00208 ± 0,00079	0,0359 ± 0,0056	0,0275 ± 0,0046	0,351 ± 0,056	<0,01	<0,02	0,1833 ± 0,0118
Kortelampi 1	7.4.2020	<0,5	0,04 ± 0,03	<0,02				0,15 ± 0,07			
Kortelampi 1	2.3.2021	<9	<0,04	0,0202 ± 0,0089	<0,004	<0,001	0,0036 ± 0,0016	0,17 ± 0,03	<0,01	<0,02	0,161 ± 0,01
Talovesien radioaktiivisten aineiden pitoisuuksien keskiarvot*											
Verkostovesi		27		0,003	0,003	0,02	0,015		-	0,003	
Rengaskaivot		50		0,016	0,007	0,02	0,015		-	0,013	
Porakaivot		460		0,05	0,048	0,35	0,26		0,03	0,04	

*) Lähteenä Vesterbacka & Vaaramaa 2013, s. 8.

4.2.3 Ekotoksisuus ja mikromuovit

Ekotoksisuus

Ympäristölupapäätöksen nro 87/2022 mukaisesti vesistöön johdettavista käsitellyistä vesistä on vuodesta 2022 lähtien tehtävä toksisuustestaukset vähintään kahdella eri testillä (esimerkiksi vesikirpputesti, levätesti, valobakteeritesti, kalojen lisääntymistesti/mäti-poikastesti) vuosittain.

Vuonna 2023 ekotoksisuusnäytteet otettiin purkuputkesta lähtevästä vedestä 23.5., sekä Torvelansuolta lähtevästä vedestä 4.12. Käytetyt testausmenetelmät olivat valobakteeritesti (EN ISO 11348) sekä vesikirpputesti (EN ISO 6341).

Valobakteeritestin tulosten perusteella purkuputken vesi ei ollut toksista valobakteereille.

Vesikirpputestin tuloksen perusteella purkuputken vesi ei ollut toksista *Daphnia magna* -vesikirpulle 24 h eikä 48 h altistuksessa. Näytteen toksisuusindeksiksi (TU) saatiin TU<2.

Ekotoksisuustestien tulokset vuodelta 2023 on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä (liite 6a purkuputki ja liite 6b Torvelansuo).

Edellisen kerran päästovesien ekotoksisuustestausta on tehty vuosina 2014 ja 2022. Tuolloin päästovedet eivät olleet tehdyn ekotoksisuustestin perusteella toksisia vesikirpuille, levälle tai valobakteereille. (Ramboll Finland Oy 2019) Seuraavan kerran ekotoksisuus testataan vuonna 2024.

Mikromuovit

Purkuputken vedestä otettiin lokakuussa mikromuovinäyte, josta määritettiin mikromuovit kokoluokkaa 27–1000 µm, sekä yli 27 µm kumipartikkelit. Kaikki tutkitut mikromuovi- ja kumiyhdisteet alittivat menetelmän määritysrajan, eli näytteissä ei ollut mitattavia määriä mikromuoveja tai kumia.

4.3 Vesistöihin johdettu kuormitus

Vesistöön johdettuun kuormitukseen vaikuttavat johdettu vesimäärä, sekä johdetun veden laatu. Vuonna 2023 kuormituksen laskennassa on käytetty velvoitetarkkailun tuloksia. Vesimäärät perustuvat purkupisteiltä mitattuihin virtaamiin. Kuormitusmäärät on laskettu nikkelle, kuparille, sinkille, mangaanille, sulfaatille ja natriumille, ja niitä on verrattu ympäristölupapäätöksen 87/2022 luparajoihin.

Raportin liitteessä (Liite 7) on esitetty virtaamat ja kuormitukset alkuperäisiä purkureittejä pitkin sekä purkuputken kautta Nuasjärveen johdettu kuormitus.

4.3.1 Vanhat purkureitit ja purkuputki

Vuonna 2023 vanhoja purkureittejä pitkin vettä juoksetettiin etelän suuntaan Torvelansuolta 2.-20.12. sekä pohjoisen suuntaan Latosuolta 27.7.-24.8. sekä 16.10.-16.11. Juoksetusten kokonaismäärä on vaihdellut vuosina 2015-2023; vuosina 2020-2023 kokonaismäärä on ollut selvästi suurempi kuin vuosina 2017-2019, mutta samaa luokkaa kuin vuosina 2015-2016. Taulukossa (Taulukko 4-6) on esitetty vuoden 2023 kokonaiskuormitukset alkuperäisten purkureittien ja purkuputken osalta sekä voimassa olevat luparajat.

Taulukko 4-6. Alkuperäisten purkureittien ja purkuputken kautta johdettu vesi ja kuormituslaskelmat sekä vertailu päätöksen 87/2022 luparajoihin. Kuormitukset perustuvat Terrafame Oy:n tekemään kuormituslaskentaan.

Vanhat purkureitit	Juoksetettu vesimäärä [m ³]	Kuormitus					
		Cu [kg]	Mn [kg]	Ni [kg]	Zn [kg]	SO ₄ [t]	Na [t]
Vuoksen ja Oulujoen vesistö yhteensä	871 208	1,5	437,6	27,0	43,1	930,1	62,7
Vuoksen vesistöön	98 395	0,1	126,5	2,9	2,4	104,5	10,4
Osuus (vrt. v. 2023 yhteensä)	1,0 %	0,9 %	1,9 %	1,0 %	0,5 %	0,9 %	1,3 %
Luparaja 87/2022		10	800	30	60	800	160
Oulujoen vesistöön	772 813	1,3	311,2	24,1	40,8	825,6	52,3
Osuus (vrt. v. 2023 yhteensä)	7,7 %	8,2 %	4,8 %	8,3 %	8,1 %	7,5 %	6,5 %
Luparaja 87/2022		20	1 200	60	150	1 200	240
Purkuputki							
Purkuputki	9 216 545	14,8	6 106,0	263,2	461,2	10 125,9	737,0
Osuus (vrt. v. 2023 yhteensä)	91,4 %	90,9 %	93,3 %	90,7 %	91,4 %	91,6 %	92,2 %
Luparaja 87/2022		75	10 000	350	525	15 000	3 000
Yhteensä							
Yhteensä 2023	10 087 753	16	6 544	290	504	11 056	800
Yhteensä 2022	9 416 470	14	3 621	165	356	12 763	756
Yhteensä 2021	8 866 464	15	2 252	141	363	14 492	612
Yhteensä 2020	7 975 380	12	8 176	233	499	13 067	1 117
Yhteensä 2019	4 514 769	8	3 854	169	333	6 632	696
Yhteensä 2018	2 475 283	3	2 104	73	107	3 434	619
Yhteensä 2017	5 279 377	6	3 233	160	208	10 468	2 150
Yhteensä 2016	9 617 642	16	4 109	296	396	17 547	3 703
Yhteensä 2015	8 414 908	18	7 024	223	368	14 812	3 048

Alkuperäisten purkupisteiden kautta Oulujoen ja Vuoksen vesistöihin johdettu yhteenlaskettu kuormitus vuonna 2023 alitti ympäristöluvan raja-arvot kaikkien kuormitteiden osalta (ks. taulukko 4-6). Vanhoista purkureiteistä pienin osuus oli sinkki kuormituksella Vuoksen vesistöön (0,5%) ja suurin osuus nikkeli kuormituksella Oulujoen vesistöön (8,3 %).

Myös purkupuutken kautta Oulujoen vesistöön vuonna 2023 johdettu kuormitus alitti ympäristöluvan raja-arvot kaikkien kuormitteiden osalta. Purkupuutken kautta Oulujoen vesistöön johdettu vuosikuormitus vastasi kuormitteesta riippuen n. 91-93 % osuutta koko vuoden yhteenlasketusta vesistöihin johdetusta kuormituksesta (taulukko 4-6).

Ympäristöluvan 87/2022 mukaisesti jätevesien johtaminen purkupuutkella Nuasjärveen tulee toteuttaa niin, juoksettavan veden sulfaattikuormitus on joulukuuhuhtikuussa enintään 1000 t/kk ja sulan veden aikana enintään 2000 t/kk. Vuonna 2023 virtaamapainotteisten kuukausikeskiarvojen perusteella lasketut kuukausittaiset kuormitukset pysyivät kaikkina kuukausina päätöksen mukaisten raja-arvojen alapuolella (Taulukko 4-7).

Taulukko 4-7. Purkupuutken virtaamapainotteisten kuukausikeskiarvojen ja kuukausittaisen juoksettusmäärien perusteella laskettu sulfaattikuormitus vuonna 2023. Kuormitukset perustuvat Terrafame Oy:n kuormituslaskentaan.

Kuukausi	Juoksettus [m ³]	Pitoisuus, virtaamapainotteinen kk-keskiarvo [mg/l]	Kuormitus [t]	Luparaja [t/kk]
Tammikuu	607 317	1 435	871	1 000
Helmikuu	536 497	1 264	678	1 000
Maaliskuu	459 179	1 022	469	1 000
Huhtikuu	687 124	859	590	1 000
Toukokuu	840 949	928	780	2 000
Kesäkuu	699 917	895	626	2 000
Heinäkuu	832 727	962	801	2 000
Elokuu	957 965	1 095	1 049	2 000
Syyskuu	971 459	1 181	1 147	2 000
Lokakuu	974 611	1 196	1 165	2 000
Marraskuu	784 942	1 250	981	2 000
Joulukuu	863 864	1 118	966	1 000

4.3.2 Poikkeustilanteista aiheutunut kuormitus ympäristöön

Purkupuutkessa vuoto

Terrafamen purkupuutkessa havaittiin 2.1.2023 vuoto maa-alueella olevalla osuudella. Vuotopaikka sijaitsi Määttälanmäen lähistöllä, Jormasjärven ja Nuasjärven välisellä alueella. Vuotovesi on virrannut maastossa arviolta Jormasjokeen, josta se on päätynyt edelleen Nuasjärveen. Vuotanut vesi on ollut Terrafamella puhdistettua vettä, joten siitä ei ole aiheutunut varsinaista ympäristöhaittaa, lukuun ottamatta ylimääräistä vettä maastossa.

Purkupuutken käyttö lopetettiin väliaikaisesti vuodon syyn selvittämisen ajaksi. Putkirikon aiheutti sulkuventtiilin tiivisteen vaurio purkupuutkessa. Vaurion korjaamisen jälkeen juoksettus putkesta käynnistettiin jälleen. Puhdistettua purkuvettä ehti vuotamaan maastoon enintään noin 30 000 m³, mikä vastaa noin yhden päivän juoksettusmäärää.

KL2 suotovesiä kalvottomalla alueella

KL2 sivukivialueella oli huomattu metallipitoista liuosta kalvottomalla alueella 21.4. KL2 suotovettä ja sulamisvesiä oli valunut kanaalista kasanvierustielle ja Kivipuron suuntaan.

Terrafamen sivukivialueelta pääsi perjantaina 21.4.2023 sulamisvesiä sivukivialueen vieressä sijaitsevaan Kivipuroon. Tilanne havaittiin perjantai-iltapäivällä ja korjaavat toimenpiteet aloitettiin välittömästi. Sulamisvedet saatiin ohjattua nopeasti vesienkeruualtaaseen, joten tilanne oli lyhytkestoinen.

Sivukivialueen sulamisvesissä metallipitoisuudet ovat koholla mustaliuskeesta johtuen, joten sulamisvesien pääsy Kivipuroon näkyi puron vedenlaadussa perjantai-iltana. Kivipuron vedenlaatu oli normalisoitunut jo lauantaiamuun mennessä. Kivipuron ja sen alapuolisen Talvijoen laatua on seurattu tapahtuman johdosta tehostetusti. Talvijoen vedenlaadussa ei ole havaittu muutoksia.

5. SANITEETTIJÄTEVESIEN TARKKAILU

5.1 Puhdistamoiden kuvaus

Terrafamen tehdasalueella, toimistorakennuksessa ja muissa tiloissa muodostuvat saniteettivedet käsitellään vuonna 2008 rakennetulla jätevedenpuhdistamolla. Lisäksi yhtiöllä on kaksi kenttäpuhdistamo, kaivosvarikolla (WehoPuts 90) ja urakoitsijoiden varikkoalueena toimivassa Terrakylässä (WehoPuts 70). Näiden kenttäpuhdistamoiden tarkkailu on aloitettu osana käyttötarkkailua vuonna 2018. Vuoden 2023 alusta kenttäpuhdistamoiden tarkkailun tulokset raportoidaan osana velvoitetarkkailua.

Metallien talteenottolaitoksen jätevedenpuhdistamo

Metallien talteenottolaitoksen (MTO) läheisyydessä sijaitsevan jätevedenpuhdistamon puhdistetut jätevedet johdetaan Lumelan altaalle. Puhdistamon prosessi on bioroottorilla varustettu biologiskemiallinen jälkisaostus. Lupamääräyksiensä mukaisesti puhdistamon tehon on oltava vuosikeskiarvona BOD₇:n osalta 90 % ja kokonaisfosforin osalta 85 %. Jätevesikuormituksen mitoitusarvot 400 työntekijän mukaan laskettuina ovat:

Q _{kesk}	80 m ³ /d
q _{mit}	9 m ³ /h
BOD ₇	40 kg/d
Kok.P	1,6 kg/d

Mekaaninen käsittely käsittää välppäyksen ja hiekanerotuksen esiselkeytyksen. Laitos on varustettu ilmasteulla hiekanerotuksella, jossa on myös rasvanerotus.

Bioroottorille tuleva BOD-kuormitus saa olla mitoituskuormitustilanteessa enintään 10 g/m². Huippukuormitustilanteessa on sallittu lyhytaikaisesti kaksinkertainen kuormitus.

Kemiallinen saostusosa sijaitsee bioroottorin jälkeen ja se sisältää kemikaalin varastoinnin, annostuksen ja sekoituksen sekä selkeytyksen. Saostuskemikaalina on käytössä alumiinipohjainen PAX ja neutralointikemikaalina lipeä.

Esi- ja jälkiselkeytyksestä eroteltu liete johdetaan sakeuttamoon. Sakeuttamo on varustettu jatkuvatoimisella hämmenninkoneistolla. Rejektivesi palautetaan puhdistusprosessiin. Sakeutin on mitoitettu maksimikuiva-ainekuormalle 30 kg TS/m² d.

Liete sakeutetaan puhdistamolla noin 5 %, jonka jälkeen se kuljetetaan jätevedenpuhdistamolle kuivattavaksi ja kompostoitavaksi. Vuonna 2023 liete kuljetettiin Sotkamon ja Kajaanin jätevedenpuhdistamoille.

Kenttäpuhdistamot

Hajautettua saniteettijätevedenkäsittelyä tehdään kahdella kenttäpuhdistamolla kaivoksen läheisyydessä. Kaihosvarikolla on vuonna 2008 käyttöön otettu kenttäpuhdistamo WehoPuts 90, jolle ohjataan kaihosvarikon tilojen saniteettivedet. Terrakylän eli urakoitsijoiden parakkitoimistojen, sosiaalitoimistojen sekä hallien saniteettivedet johdetaan Terrakylän kenttäpuhdistamolle, WehoPuts 70, joka otettiin käyttöön toukokuussa 2018.

Kaihosvarikon kenttäpuhdistamolta on otettu vuonna 2023 päästötarkkailun näytteet huhtikuussa, kesäkuussa, lokakuussa ja joulukuussa. Näytekohtaiset analyysitulokset on esitetty raportin liitteessä (liite 8a). Terrakylän kenttäpuhdistamolta ei otettu näytteitä vuonna 2023, koska toiminnan luonteen vuoksi näytteenottoa ei ole pystytty ajoittamaan näytteenottokierroksen ajankohtaan. Kyseiseltä puhdistamolta on otettu näytteitä vuosina 2018–2019.

Ympäristölupapäätöksen Nro 87/2022 mukaisesti pienpuhdistamoiden käyttö- ja päästötarkkailun tulokset on jatkossa raportoitava velvoitetarkkailun vuosiraportissa.

5.2 Käyttötarkkailun tulokset

Taulukossa (Taulukko 5-1) on esitetty metallien talteenottolaitoksella sijaitsevan jätevedenpuhdistamon käyttötarkkailutulokset vuodelta 2023. Jätevedenpuhdistamolla käsitelty kokonaisvesimäärä oli yhteensä 10324 m³, keskimäärin 32 m³/d. Kokonaisjätevesimäärä oli 1449 m³ pienempi kuin vuonna 2022, laskien edellisvuodesta n. 12 %. Ohijuoksutuksia ei jouduttu suorittamaan vuonna 2023.

Taulukko 5-1. MTO:n jätevedenpuhdistamon käyttötarkkailun yhteenvedo vuodelta 2023.

Kuukausi	Jätevesimäärät						Saostuskemikaalit					Pois kuljetettu liete
	Q kok.	Q käsit.	Q ohitus	min	kesk	maks	PAX		NaOH	Poly-meeri	Sotkamon jvp*	
	m ³ /kk	m ³ /kk	m ³ /kk		m ³ /d		kg/kk	g/m ³	kg/kk	g/m ³	kg/a	m ³
Tammikuu	860	860		16	28	39	512	596				60
Helmikuu	826	826		16	30	45	367	445				48
Maaliskuu	982	982		17	32	43	651	663				48
Huhtikuu	988	988		18	34	79	657	666				48
Toukokuu	989	989		19	32	44	755	764				48
Kesäkuu	940	940		17	31	49	738	785				48
Heinäkuu	803	803		0	26	56	317	395				36
Elokuu	974	974		18	31	49	629	646				60
Syyskuu	913	913		10	30	55	834	914				48
Lokakuu	623	623		6	20	42	574	920				84
Marraskuu	546	546		7	18	37	519	950				84
Joulukuu	881	881		19	28	46	832	944				84
Yhteensä 2023	10 324	10 324					7 386					696
Keskimäärin 2023	860	860			28		715					
2022	11 773	11 773			32		6 765	575				874
2021	13 057	13 057			36		9 123	699			9123	628
2020	13 160	13 160			36		7 486	569	9,6	0,7	7486	673
2019	9 152				26		4 278	468	134	14		412
2018	7 484				21		3602	475	144	19		
2017	9 042				26		5425	600				
2016	7 589				21		4384	583				
2015	6 061				17		2358	393				
2014	8 133				23		2456	308				
2013	7 423				20		1363	184				
2012	9 072				25		1681	185				
2011	9 622				26		3483	362				
2010	14 446				40		7056	496				

*Vuonna 2023 lietettä kuljetettu myös Kajaanin jätevedenpuhdistamolle

Jätevesimäärien suurin kuukausikeskiarvo oli toukokuussa (989 m³/kk) ja pienin marraskuussa (546 m³/kk). Suurin vuorokausivirtaama mitattiin huhtikuussa (79 m³/d) ja pienin lokakuussa (0 m³/d). Puhdistamon mitoitussvirtaama 80 m³/d ei ylittynyt vuonna 2023.

Saostuskemikaalina käytettiin polyalumiinikloridia (PAX) yhteensä 7386 kg, keskimäärin 715 grammaa jätevesikuutiota kohden. Polymeeriä tai neutralointikemikaaleja ei käytetty.

Puhdistamolla syntyvä liete kuljetetaan märkälietteenä käsiteltäväksi Sotkamon ja Kajaanin jätevedenpuhdistamoille. Vuonna 2023 lietettä syntyi 696 m³.

5.3 Puhdistamon teho ja kuormitus

Metallien talteenottolaitoksen (MTO) jätevedenpuhdistamon toimintaa tarkkailtiin vuonna 2023 ottamalla näytteet puhdistamolle tulevasta ja lähtevästä vedestä neljä kertaa vuodessa huhti-, kesä-, loka- ja joulukuussa. Myös kaivosvarikon kenttäpuhdistamolta otettiin näytteet neljä kertaa vuodessa, huhti-, kesä-, syys- ja joulukuussa osana yhtiön käyttötarkkailua. Näytteenotosta vastasivat Eurofins Environment Testing Finland Oy:n näytteenottajat. Tarkkailu toteutui muilta osin suunnitellusti, mutta Terrakylän kenttäpuhdistamolta ei saatu näytteitä koko vuonna, eikä MTO:n puhdistamolta saatu riittävästi näytettä syyskuussa, joten näytteenotto jouduttiin uusimaan lokakuussa.

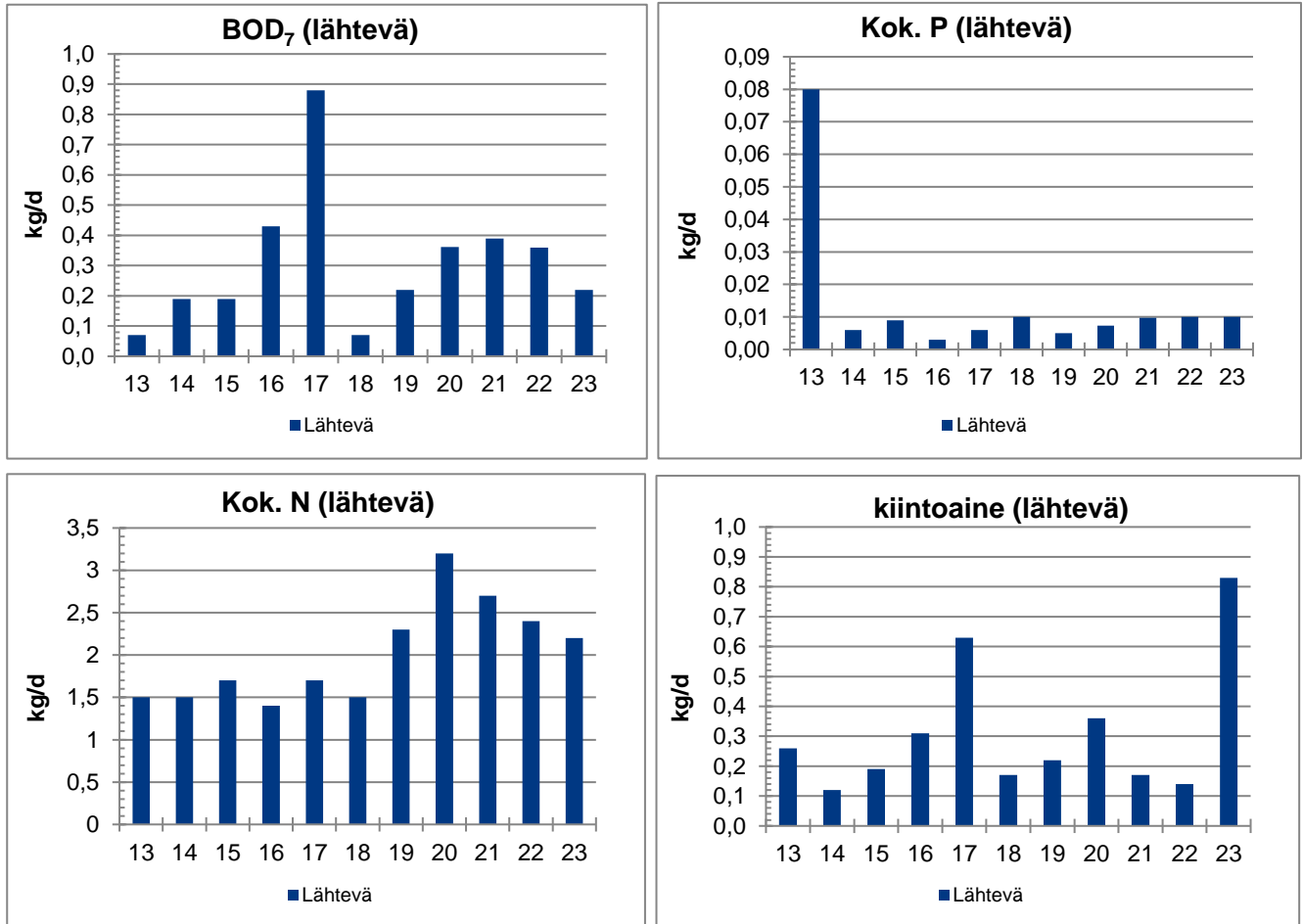
Metallien talteenottolaitoksen jätevedenpuhdistamon keskimääräinen puhdistusteho sekä tulevan ja lähtevän veden kuormitus vuosina 2013–2023 on esitetty taulukossa (Taulukko 5-2). Lähtevän kuormituksen kehitystä vuosina 2013–2023 on lisäksi havainnollistettu kuvassa (kuva 5-1). Yksittäiset tarkkailutulokset sekä kuormituslaskelma vuodelta 2023 on esitetty liitteessä (liite 8a. näytekohdaiset analyysitulokset ja liite 8b. kuormituslaskelma).

Vuonna 2023 keskimääräinen puhdistamolle tuleva kuormitus laski jonkin verran vuoteen 2022 verrattuna BOD₇:n (-4 %), fosforin (- 17 %) ja typen (- 17,5 %) osalta. Kiintoainekuormitus kasvoi (+ 24 %). Asukasvastineluvuin (BOD₇ 70 g/(as·d), P 4 g/(as·d), N 15 g/(as·d), kiintoaine 105 g/(as·d)) mitattuna vuoden 2023 keskimääräinen tulokuormitus vastasi BOD₇:n osalta 101 henkilön, fosforin osalta 85 henkilön, typen osalta 220 henkilön ja kiintoaineen osalta 69 henkilön puhdistamattomia jätevesiä. Vuoden suurimman BOD₇-tulokuormituksen (24.10.: 9,6 kg/d) perusteella saatu asukasvastineluku oli 137, mikä pysyi puhdistamon mitoitussarvon (400 työntekijää) rajoissa.

Puhdistamolta lähtevä kuormitus laski vuoteen 2022 verrattuna BOD₇:n (- 39 %) ja typen (- 8 %) osalta, pysyi samalla tasolla fosforin (± 0 %) osalta, mutta nousi kiintoaineen osalta moninkertaiseksi (+493 %). Kaiken kaikkiaan keskimääräinen lähtevä kuormitus oli vähäistä, vastaten asukasvastineluvuin (BOD₇ 70 g/as·d, P 4 g/as·d, N 15 g/as·d, kiintoaine 105 g/as·d) mitattuna BOD₇:n osalta 3 henkilön, fosforin osalta 3 henkilön, typen osalta 147 henkilön ja kiintoaineen osalta 8 henkilön puhdistamattomia jätevesiä.

Taulukko 5-2. MTO:n saniteettijätevedenpuhdistamon kuormitus ja puhdistusteho v. 2013–2023.

Vuosi	BOD ₇ /ATU			kok. P			kok. N			kiintoaine		
	kg/d		%	kg/d		%	kg/d		%	kg/d		%
	Tuleva	Lähtevä	Teho	Tuleva	Lähtevä	Teho	Tuleva	Lähtevä	Teho	Tuleva	Lähtevä	Teho
2013	4,1	0,07	96	0,32	0,080	75	2,6	1,5	44	2,8	0,26	91
2014	4,8	0,19	91	0,25	0,006	98	2,2	1,5	28	2,2	0,12	95
2015	4,8	0,19	89	0,19	0,009	93	2,0	1,7		2,4	0,19	81
2016	4,5	0,43	90	0,23	0,003	99	2,3	1,4	34	1,9	0,31	84
2017	8,3	0,88	100	0,33	0,006	98	3,5	1,7	52	3,4	0,63	80
2018	6,9	0,07	97	0,30	0,010	95	2,8	1,5	55	3,2	0,17	97
2019	7,1	0,22	94	0,30	0,005	98	3,7	2,3	40	4,6	0,22	94
2020	11	0,36	97	0,54	0,007	99	5,5	3,2	41	6,6	0,36	95
2021	9,8	0,39	96	0,49	0,010	98	5,3	2,7	48	6,7	0,17	97
2022	7,4	0,36	95	0,41	0,010	97	4,0	2,4	42	5,8	0,14	98
2023	7,1	0,22	97	0,34	0,010	97	3,3	2,2	33	7,2	0,83	88

Kuva 5-1. Saniteettijätevedenpuhdistamolta lähtevän kuormituksen kehitys v. 2013–2023.

Metallien talteenottolaitoksen jätevedenpuhdistamon toiminnalle on annettu lupaehtoja ympäristöluvassa, minkä lisäksi puhdistamon toiminnan on täytettävä valtioneuvoston asetuksessa 888/2006 määritelty vaatimustaso. Puhdistamolta lähtevän veden pitoisuudet ja puhdistustehot vuonna 2023 sekä lupaehdot ja VNA 888/2006 raja-arvot on esitetty taulukossa (taulukko 5-3). Vuonna 2023 vuosikeskiarvo täytti sekä lupaehdot että valtioneuvoston asetuksen 888/2006 vaatimukset kaikilta osin. Kuitenkin lokakuussa kiintoaine ylitti VNA 888/2006 enimmäispitoisuuden ja alitti puhdistustehovaatimuksen. Vuosikeskiarvona kiintoaineen puhdistusteho alitti vaatimuksen, mutta täytti enimmäispitoisuusvaatimuksen. Puhdistusteho ja enimmäispitoisuus ovat vaihtoehtoisia kriteereitä.

Taulukko 5-3. MTO:n puhdistamon lähtevän veden pitoisuudet ja puhdistustehot vuosikeskiarvoina vuonna 2023. Vertailuna lupaehdot ja valtioneuvoston asetuksen vähimmäisvaatimustaso.

Jakso	BOD ₇ /ATU		kok. P		kok.N		kiintoaine		COD _{Cr}	
	mg/l	%	mg/l	%	mg/l	%	mg/l	%	mg/l	%
2023	7,9	97	0,35	97	79	33	29	88	52	92
Lupaehdot		90		85						
VNA 888/2006 Raja-arvot ¹⁾	30	70	3	80			35	90	125	75

MTO:n jätevedenpuhdistamon lietteen laatu tutkitaan joka toinen vuosi. Seuraava lietenäyte otetaan osana vuoden 2024 tarkkailua.

Kaivosvarikon jätevedenpuhdistamon tulevasta ja lähtevästä vedestä otettiin näytteet huhti-, kesä-, syys- ja joulukuussa vuonna 2023 (taulukko 5-4). Kaivosvarikon jätevedenpuhdistamosta ei ole virtaamatietoja, joten kuormituksia ei voida laskea. Suuntaa antavan puhdistustehon voi laskea tulevan ja lähtevän veden pitoisuuksista, mutta tuloksissa on huomioitava, että kaivosvarikon näytteet ovat kertanäytteitä, eivätkä kokoomanäytteitä. Ne kertovat tulevan ja lähtevän veden laadusta vain näytteenottohetkellä.

Näiden suuntaa antavien tulosten perusteella kaivosvarikon puhdistusteho ei täyttänyt valtioneuvoston asetuksessa määriteltyjä vaatimuksia kokonaisfosforille ja kiintoaineelle. Myöskään puhdistamolta lähtevän veden vuotuiset pitoisuuskeskiarvot eivät täyttäneet VNA 888/2006 vaatimuksia kokonaisfosforin ja kiintoaineen osalta. Vuosikeskiarvon lisäksi asetuksessa määritellään, montako raja-arvon ylittävää näytettä sallitaan. Neljällä vuotuisella näytteellä sallittu enimmäismäärä ylityksille on 1 näyte vuodessa. Kemiallisen hapenkulutuksen (COD_{Cr}) osalta lähtevän veden pitoisuus ylittyi kahdella näytteellä, mutta puhdistusteho täytti vaatimukset yhtä näytettä lukuun ottamatta. Kemiallisen ja biologisen hapenkulutuksen osalta kaivosvarikon puhdistamo täyttää valtioneuvoston asetuksen 888/2006 vähimmäisvaatimukset.

Taulukko 5-4. Kaivosvarikon puhdistamon lähtevän veden pitoisuudet ja puhdistustehot kierroksittain sekä vuosikeskiarvoina vuonna 2023. Vertailuna valtioneuvoston asetuksen vähimmäisvaatimustaso.

Parametri yksikkö	BOD ₇ /ATU			kok. P			kok. N			kiintoaine			COD _{Cr}		
	mg/l		%	mg/l		%	mg/l		%	mg/l		%	mg/l		%
	Tuleva	Lähtevä	Teho	Tuleva	Lähtevä	Teho	Tuleva	Lähtevä	Teho	Tuleva	Lähtevä	Teho	Tuleva	Lähtevä	Teho
VNA 888/2006	30		70	3		80				35		90	125		75
18.4.2023	460	5,6	99	8,9	6,8	24	130	69	47	170	94	45	870	250	71
14.6.2023	1200	14	99	16	8	50	190	81	57	260	140	46	2000	180	91
27.9.2023	640	0,25	100	15	0,62	96	190	48	75	200	5,2	97	930	37	96
4.12.2023	470	0,69	100	18	0,35	98	150	93	38	370	11	97	1000	33	97
vuosi- keskiarvo	693	5	99	14	4	73	165	73	56	250	63	75	1200	125	90

6. EPÄVARMUUSTARKASTELU

Vesipäästöjen tarkkailussa kokonaisepävarmuus koostuu useasta eri tekijästä liittyen näytteenottoon, näytteiden kuljetukseen ja käsittelyyn, analysointiin sekä pidemmän aikavälin tulosten tulkintaan.

Näytteenotossa näytteen edustavuuteen vaikuttavat näytteenottoaikan valinta, näytteenottopisteen kunto, mahdolliset muutokset näytteenottoaikajankohdan olosuhteet sekä näytteenottajan osaamistaso. Vuonna 2023 vesipäästöjen tarkkailun näytteenottoajat olivat pääosin samat kuin edellisvuonna. Ulkopuolisen näytteenottajan opastus uusille näytteenottoajankohdille tapahtui Terrafamen toimesta. Näytteenottoajankohdajien kunnon tarkkailu ja ylläpito ovat toiminnanharjoittajan vastuulla, ja sitä havainnoidaan myös näytteenottojen yhteydessä.

Eurofins Environment Testing Finland Oy:n näytteenotto toiminta on kokonaisuudessaan akkreditoitu. Näytteenotossa käytetään kokeneita näytteenottajia ja näytteenottajien vaihtelu eri näytteenotokertojen välillä on minimoitu. Näytteenottajat noudattavat työssään kullekin näytteenototyypille annettua menettelytapaa ohjetta ja käyttävät ohjeiden mukaisia näytteenottovälineitä sekä laboratorion ohjeistuksen mukaisia, puhtaita näyteastioita. Tällä tavoin on pyritty minimoimaan näytteenoton aiheuttama epävarmuus.

Näytteen laatu voi heikentyä kuljetuksen ja käsittelyn aikana. Tämän minimoimiseksi näytteiden kuljetus laboratorioon on järjestetty siten, että viive näytteenotosta siihen hetkeen, kun näyte vastaanotetaan laboratorioon, on alle 24 tuntia. Lisäksi näytteiden säilyvyys kuljetuksen aikana pyritään varmistamaan pakkaamalla näytteet kylmälaukkuihin sekä pakkaamalla niihin mukaan tarvittava määrä viilentäjiä, tai vastaavasti estämällä näytteiden tahaton jäätyminen talviaikaan. Tarvittaessa näytteet suodatetaan ja kestäväidään jo näytteenottoajankohdalla.

Laboratorion osaamistaso vaikuttaa laboratoriotulosten määritysten epävarmuuteen. Näytteiden analysointi on toteutettu Eurofins Environment Testing Finland Oy:n Lahden laboratoriossa, joka on erikoistunut ympäristönäytteiden analytiikkaan. Laboratorio käyttää määrityksissä pääosin akkreditoituja menetelmiä. Yksittäiseen tulokseen vaikuttaa laboratorion mittausepävarmuus, joka on yksilöllinen kunkin menetelmän osalta. Laboratoriomääritysten tulosten osalta tulisi aina muistaa, että laboratorion antama pitoisuustieto ei ole absoluuttinen totuus, vaan tietyn vaihteluvälin sisällä oleva arvio pitoisuuden tasosta. Huolellisella näytteenotto- tai keruutavalla, puhtailla näytteenottovälineillä ja -astioilla, mahdollisimman nopealla näytteen kuljetuksella ja lyhyellä säilytyksellä sekä korkealaatuisella laboratoriotyöllä minimoidaan yksittäisen tuloksen kokonaisepävarmuuden poikkeaminen laboratorion määritysmenetelmän epävarmuudesta. Inhimillisiä virheitä, kuten näytteiden sekoittumista tai väärää ajojärjestystä mittalaitteella, kontrolloidaan tulostarkastuksilla. Tiettyjen parametrien riskitarkistuksen pohjalta näytteitä voidaan määrätä uusinta-analyysiin oikean tuloksen varmistamiseksi.

Velvoitetarkkailun mukaiset näytteet vesistöön johdettavista vesistä ja toiminta-alueen sisäisen vesikierron ja keista otetaan kertanäytteinä. Kertanäytteet edustavat vesijakeen hetkellistä pitoisuutta näytteenottohetkellä. Raportissa esitetyt kuormituslaskennan tulokset sekä keskiarvopitoisuudet perustuvat viikoittain tai kuukausittain otettuihin yksittäisiin näytteisiin, joiden avulla on arvioitu kuormitusta tai yleistä pitoisuustasoa pidemmällä ajanjaksolla. Mitä pidempää ajanjaksoa tällainen yksittäinen näyte edustaa, sitä suurempi epävarmuus tulosten tulkintaan liittyy. Kuormituslaskennan epävarmuuteen vaikuttavat lisäksi purkupisteiden virtaamamittausten epävarmuudet.

7. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Terrafamen vesipäästöjen tarkkailu sisältää toiminta-alueella muodostuvien ja käsittelyä vaativien vesien, saneerintapuhdistamon sekä alueelta vesistöihin johdettujen vesien laadun tarkkailun voimassa olevan tarkkailuohjelman ja ympäristölupapäätösten mukaisesti. Lisäksi yhtiö tarkkailee osana käyttötarkkailuaan alueelta vesistöihin johdetun veden määrää ja vesistöihin johdettua kuormitusta. Tähän raporttiin on koottu vuoden 2023 vesipäästöjen velvoitetarkkailun tuottamat vedenlaatutiedot sekä keskeisimmät vesipäästöjä koskevat virtaama- ja kuormitustiedot.

Vesistöihin johdettavien vesien laatua tarkkailtiin viikoittain purkupisteiltä lähtevistä vesistä otettavien näyttein, mikäli vettä juoksutettiin vesistöön. Tarkkailutulosten perusteella seurattiin ympäristöluvassa annettujen lupamääräysten toteutumista.

Vuonna 2023 alueelta johdettiin vesistöihin yhteensä noin 10 milj. m³ käsiteltyjä jätevesiä. Vesistä n. 91 % johdettiin tammi-joulukuun aikana purkupuutkea pitkin Oulujoen vesistöalueella sijaitsevaan Nuasjärveen. Selvästi vähäisempi osa ympäristöön johdetuista vesistä juoksutettiin ns. vanhoja purkureittejä pitkin Oulujoen ja Vuoksen vesistöihin. Juoksutettujen vesien kokonaismäärästä n. 8 % purettiin heinä-elokuussa ja loka-marraskuussa Latosuon kautta Kuusijokeen Oulujoen vesistöön, sekä n. 1 % joulukuussa Torvelansuon kautta Ylä-Lumijärven ohittavaan kanavaan Vuoksen vesistöön.

Juoksutetun veden kokonaismäärä on kasvanut viime vuosina. Vuonna 2023 juoksutettu kokonaismäärä oli n. 7 % suurempi kuin edellisvuonna. Vuonna 2023 vesistöihin puretun veden määrä oli suurempi kuin vuosina 2015–2022. Vuoden 2023 sadesumma Tuhkakylän mittauspisteellä oli 878 mm, kun pitkän ajan keskiarvo alueella on 624 mm.

Ympäristöluvan mukaan vesistöön vanhoja purkureittejä pitkin juoksutettavan veden määrää tulee säädellä Kalliojoen virtaamien mukaisesti. Ympäristölupapäätöksen 87/2022 (20.6.2022) mukaisesti lähivesistöihin sekä Vuoksen että Oulujoen valuma-alueelle johdettavan käsitellyn jäteveden virtaama saa olla jatkuvasti enintään 15 % Kalliojoen alaosan kyseisen ajankohdan virtaamasta.

Vuonna 2023 juoksutusmäärät ovat pääosin pysyneet luvassa määrätyn raja-arvon alapuolella. Hetkellisiä ylityksiä on tapahtunut Oulujoen suuntaan juoksutettujen vesien osalta heinä-elokuussa, mutta ylitykset ovat hyvin pieniä, ja johtuvat mittauksen ja juoksutusvirtaaman säätämisen välisestä viiveestä. Vertailu tehdään vuositasolla juoksevaan 7vrk keskiarvoon, mikä poikkeaa hieman tuotannonohjauksen käytännöistä.

Vesistöön johdettavan veden pitoisuuksille on määrätty ympäristöluvassa raja-arvoja, joista osa on annettu yksittäistä näytettä koskien, ja osaa raja-arvoista verrataan vesistöön johdetun veden pitoisuuksista laskettuun virtaamapainotteiseen kuukausikeskiarvoon. Vuonna 2023 vesistöön johdettujen vesien virtaamapainotteiset kuukausikeskiarvot täyttivät lupaehdot kaikilta osin.

Myös yksittäisiä näytteitä koskevat pitoisuusraja-arvot alittuivat vuonna 2023 lähes kaikkien näytteiden osalta. Ainoastaan pH:n osalta tapahtui raja-arvon ylityksiä. Torvelansuon kautta on juoksutettu Kortelammella neutraloitua vettä, jossa on ollut keskusvedenpuhdistamolla käsiteltyyn veteen verrattuna korkeampi pH. pH ei ole ehtinyt tasoittua Torvelansuon altaalla, mistä syystä sieltä lähtevän veden pH on ollut yli 9. Torvelansuolta lähtevässä uomassa (Y33) veden pH:ta on seurattu jatkuvasti ja se on ollut välillä 6,5–8,2.

Vesistöön johdettavan veden laatua säädellään myös ympäristöluvassa vesistöön johdetulle vuosikuormitukselle säädetyin raja-arvoin. Purkupuutken kautta Nuasjärveen johdetulle vedelle on lisäksi sulfaatin osalta annettu kuukausikohtaiset kuormitusraja-arvot. Vuonna 2023 vesistöön johdetut kokonaisvuosikuormitukset pysyivät raja-arvojen puitteissa purkupuutken kautta johdetun kuormituksen osalta. Myös nk. vanhojen purkureittien osalta luparajat alittuivat kaikilta osin. Lisäksi purkupuutken kautta Nuasjärveen johdetun veden kuukausittaiset sulfaattikuormitukset pysyivät kaikkina kuukausina päätöksen mukaisten raja-arvojen alapuolella.

Lisäksi velvoitetarkkailuohjelmaan sisältyy **toiminnan sisäiseen vesikiertoon kuuluvien vesijakeiden** laadun tarkkailua. Osana sivukiven läjitysalueen KL2 tarkkailua seurattiin sivukivitäytöstä suotautuvia vesiä sekä rakenteiden alapuolisia vesiä. Keskuspuhdistamolta lähtevästä vedestä (näytteenottoaika Kipsisakka-allas 2 lähtevä) otettiin näytteet kuukausittain, silloin kun vesi johdettiin Latosuon altaalle. Lisäksi seurattiin käsittely-

yksikön SEM2 tulevien ja lähtevien vesien laatua. Ympäristöluvan lupamääräyksen 26 mukaan neutralointiyksiköissä käsitellyn veden tulee täyttää samat määräyksen 34 mukaiset raja-arvot, kuin vesistöihin johdettavien vesien.

Vuonna 2023 kipsisakka-altaalta 2 lähtevän veden kuukausinäytteiden laatu täytti lupamääräyksen vaatimukset, lukuun ottamatta elokuun näytettä, jolloin ylittivät kiintoaineen, alumiinin, raudan ja mangaanin virtaamapainotteiset kuukausikeskiarvot (kuukausinäyte = kuukausikeskiarvo), sekä nikkelin, sinkin ja uraanin yksittäisen näytteen raja-arvot. Metallien yhteenlaskettu pitoisuus ylittää kiintoaineen hehkutusjäännöksen raja-arvon. Korkea kiintoainepitoisuus oli seurausta voimakkaasta tuulesta, joka sekoitti kipsisakka-altaan 2 vettä. Kiintoaineen sekoittumisesta huolimatta metallien (Hg, Cd, Ni, Pb) liukoiset pitoisuudet eivät nousseet. Käsittelyyksiköltä SEM2 lähtevän veden laatu täytti lupamääräyksen raja-arvot lukuun ottamatta marraskuun näytteen alumiinipitoisuutta.

Sisäisten vesien tarkkailuun kuuluvat käsittelyyn tulevien ja puhtaiden vesien varastoaltaille johdettavien vesien lisäksi jätealueiden, eli sivukivialueen KL2 sekä kipsisakka-altaiden tiivisrakenteiden alapuolisten vesien tarkkailu. Sivukivialueen KL2 rakenteiden alapuolisten vesien sekä suotovesien laatu oli vuonna 2023 pääosin samankaltaista kuin edellisvuosina. Kipsisakka-altaan 1 tiivisrakenteiden alapuolisista vesistä ei saatu näytettä vuonna 2023, sillä näytteenottokaivo oli jokaisella näytteenottokerralla kuiva. Kipsisakka-altaiden 2 ja 3 näytteet saatiin otettua tarkkailuohjelman mukaisesti.

Altaaseen DP4 tulevien vesien nikkelpitoisuus pysyi pääosin vuosien 2020–2022 vaihteluvälillä, mutta loppuvuodesta pitoisuus laski alle 2000 µg/l:aan. Altaaseen DP4 tulevien vesien nikkelpitoisuudessa havaittiin myös laskeva suuntaus loppuvuotta kohti. Suotovedet olivat edellisvuosien tapaan happamia ja nikkelpitoisia ja nämä ominaisuudet pysyivät edellisvuosien vaihteluvälillä. Sivukivialueen sivukivitäytöstä suotautuvat vedet ja rakenteiden alapuoliset vedet kerätään DP4 ja DP5-altaisiin, joista vedet johdetaan prosessiliuotuskiertoon tai vesienkäsittelyyn.

Kipsisakka-altaan 2 ja kipsisakka-altaan 3 tiivisrakenteiden alapuolisten vesien sulfaatti- ja metallipitoisuudet, sekä happamuus poikkeavat toisistaan merkittävästi. Kipsisakka-altaan 2 tiivisrakenteiden alapuolisten vesien tarkkailuun on kaksi näytteenottokaivoa, joista kaivon 1 veden sulfaatti- ja metallipitoisuudet ovat suuremmat kuin kaivon 2 ja molemmilla kaivoilla suuremmat kuin kipsisakka-altaan 3 tiivisrakenteiden alapuolisilla vesillä.

Terrafamen tehdasalueella, toimistorakennuksessa ja muissa tiloissa muodostuvat saniteettivedet käsitellään vuonna 2008 rakennetulla jätevedenpuhdistamolla. Jätevedenpuhdistamolla käsitellyn jäteveden kokonaismäärä oli n. 14 % vähäisempi kuin edellisvuonna. Vuonna 2023 MTO:n jätevedenpuhdistamon toiminta täytti sekä lupaehdot että valtioneuvoston asetuksen 888/2006 vaatimukset kaikilta osin. Kaivosvarikon puhdistamon puhdistusteho ei täyttänyt valtioneuvoston asetuksen 888/2006 vaatimuksia fosforin ja kiintoaineen osalta. Terrakylän puhdistamolta ei saatu näytettä vuonna 2023.

VIITTEET

Ramboll Finland Oy 2019. Terrafame Oy – Ympäristötarkkailuohjelmat. 18.12.2019. Moniste 70 s.

Vesterbacka P. & Vaaramaa K. 2013. Porakaivoveden radon- ja uraanikartasto. STUK-A256, Helsinki 2013, 59 s.

LIITTEET

Nuasjärvi

Purkuputken pää
Petäjaniemi

Purkuputki

Latosuo

Latomäen kaivo

SEM2 lähtevä

SEM2 tuleva

Sekundääriliuotuksen
suojapumppaus

Terrakylän kenttäpuhdistamo

LoNe tuleva; varastosäiliö

KL2 suotovesi DP4

KL2 salaoja DP4

Kaivosvarikon kenttäpuhdistamo

Torvelansuo

KSA2 rakenteiden alapuolinen

KL1 rakenteiden alapuolinen, ympäristöpumppaamo

KSA2 rakenteiden alapuolinen

KL1 suotovesi, lohko 7, pumppauspiste

KL2 suotovesi DP5

KL2 salaoja DP5

Kortelampi 1 & 2

Kortelampi tuleva 1

Kortelampi tuleva 2

★ Terrafame vesipäästö pisteet 2023

● Terrafame sisäiset vedet pisteet 2023

0 0,5 1 1,5 2 km

Rakenteiden alapuoliset vedet

Näytepiste/ näytenumero	Parametri/ Ottopäivä	Mangaani (Mn) liuk.	Natrium (Na)	Nikkeli (Ni)	Nikkeli (Ni) liuk.	NO2+3-N	pH	Rauta (Fe)	Rauta (Fe) liuk.	Sameus	Sinkki (Zn)	Sinkki (Zn) liuk.	Sulfaatti	Sähkön- johtavuus	Typpi (N) kok.	Uraani (U)	Uraani (U) liuk.	Ei näytettä
	Yksikkö	µg/l	mg/l	µg/l	µg/l	µg/l		µg/l	µg/l	NTU	µg/l	µg/l	mg/l	mS/m	mg/l	µg/l	µg/l	
Rakenteiden alapuoliset vedet altaaseen DP5																		
750-2023-00004757	26.1.2023																	Näytteenottokaivo kuiva.
750-2023-00010990	22.2.2023																	Näytteenottokaivo kuiva.
750-2023-00016021	15.3.2023																	Näytteenottokaivo kuiva.
750-2023-00025088	20.4.2023																	Näytteenottokaivo kuiva.
750-2023-00035542	23.5.2023				12 000													
750-2023-00044259	15.6.2023	26000	9	12 000	11 000	28	3,2	95000	86000	3	38000	38000	1500	210	2,3	130	120	
750-2023-00067165	29.8.2023			6 200														
750-2023-00076530	27.9.2023			5 500														
750-2023-00086415	25.10.2023			4 900														
750-2023-00096553	4.12.2023	20000	7,6	4 800	5 000	<100	3,3	150000	150000		17000	18000	930	160	2,6	44	42	
Rakenteiden alapuoliset vedet altaaseen DP4																		
750-2023-00004758	26.1.2023			3 600														
750-2023-00010810	22.2.2023			3 700														
750-2023-00017590	21.3.2023			3 200														
750-2023-00024767	20.4.2023			3 400														
750-2023-00035543	23.5.2023			5 300														
750-2023-00044158	15.6.2023	21000	15	5 100	4 400	1 700	3,4	3600	3100	0,22	17000	16000	810	150	2,8	70	63	
750-2023-00054260	20.7.2023			5 300														
750-2023-00067164	29.8.2023			4 600														
750-2023-00076532	27.9.2023			2 900														
750-2023-00086414	25.10.2023			1 000														
750-2023-00096582	4.12.2023																	Ei näytettä (muutostyöt).

Sivukivitäytöstä suotautuvat vedet

Näytepiste/ näytenumero	Parametri/ Ottopäivä	Lämpötila (n-ottajan mittaama)	Alumiini (Al)	Antimoni (Sb)	Arseeni (As)	Barium (Ba)	CODMn	Elohopea (Hg) liuk.	Fosfori (P)	Kadmium (Cd) liuk.	Kalsium (Ca)	Kiintoaine (GF/C)	Koboltti (Co)	Kromi (Cr)	Kupari (Cu)
	Yksikkö	°C	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	µg/l	mg/l	µg/l	mg/l	mg/l	µg/l	µg/l	µg/l
Suotovedet altaaseen DP5															
750-2023-00015995	15.3.2023	6.4	1 900 000	2,4	7,7	4,1	430	<0,10	0,44	6 300	350	23	10 000	76	53
750-2023-00044157	15.6.2023	8.2	2 200 000	<1,0	650	2,6	230	0,35	0,49	6 100	400	920	9 900	65	280
750-2023-00076531	27.9.2023	6.6	2 200 000	1	7	2,2	190	0,42	0,27	3 500	430	330	8 300	72	1 400
750-2023-00096564	4.12.2023	4.2	3 100 000	2	10	4,3	320	<0,10	0,64	8 600	470	9,6	11 000	87	92
Suotovedet altaaseen DP4															
750-2023-00015994	15.3.2023	6.0	3 000 000	1,9	22	2	200	0,11	0,56	23 000	400	20	18 000	130	5 200
750-2023-00044254	15.6.2023	8.2	2 300 000	<1,0	700	3,5	29	0,42	0,73	14 000	410	370	19 000	140	18 000
750-2023-00076529	27.9.2023	10.3	2 000 000	<1,0	58	<2,0	71	0,52	0,75	6 300	420	300	13 000	140	21 000
750-2023-00096533	4.12.2023	7.5	3 000 000	1,5	25	4,5	190	<0,10	1,2	17 000	490	7	18 000	110	4 400

Näytepiste/ näytenumero	Parametri/ Ottopäivä	Lyijy (Pb)	Magnesium (Mg)	Mangaani (Mn)	Natrium (Na)	Nikkeli (Ni)	pH	Rauta (Fe)	Sinkki (Zn)	Sulfaatti	Sähkön- johtavuus	Typpi (N) kok.	Uraani (U)	Vanadiini (V)
	Yksikkö	µg/l	mg/l	µg/l	mg/l	µg/l		µg/l	µg/l	mg/l	mS/m	mg/l	µg/l	µg/l
Suotovedet altaaseen DP5														
750-2023-00015995	15.3.2023	8,5	1 900	3 900 000	46	860 000	3,6	2 800 000	3 800 000	58 000	3 200	0,74	16 000	120
750-2023-00044157	15.6.2023	12	2 300	3 200 000	78	740 000	3,2	2 200 000	3 000 000	40 000	2 400	0,54	19 000	88
750-2023-00076531	27.9.2023	14	2 100	2 800 000	64	650 000	3,2	1 700 000	2 000 000	35 000	2 600	<0,05	16 000	66
750-2023-00096564	4.12.2023	11	3 000	4 600 000	82	1 000 000	3,4	2 900 000	4 500 000	61 000	2 900	0,35	24 000	110
Suotovedet altaaseen DP4														
750-2023-00015994	15.3.2023	5	2 200	5 100 000	63	940 000	3,3	1 600 000	4 900 000	65 000	3 400	2,4	21 000	96
750-2023-00044254	15.6.2023	7,4	2 300	3 300 000	120	720 000	3,1	1 000 000	3 200 000	39 000	2 400	3,9	20 000	82
750-2023-00076529	27.9.2023	7,2	2 000	2 700 000	87	580 000	3	810 000	1 900 000	35 000	2 500	4,7	16 000	83
750-2023-00096533	4.12.2023	5,8	3 000	4 800 000	140	960 000	3,3	1 500 000	4 500 000	48 000	2 900	7,4	24 000	88

Näyte/numero	Parametri/ Ottopäivä	Lämpötila n-ottajan mittaama °C	Alumiini (Al) µg/l	Antimoni (Sb) µg/l	Arseni (As) µg/l	Barium (Ba) µg/l	Elohopea (Hg) liuk. µg/l	Fosfori (P) mg/l	Kadmium (Cd) liuk. µg/l	Kalsium (Ca) mg/l	CODMn mg/l	Kiintoaine (GF/C) mg/l	Koboltti (Co) µg/l	Kromi (Cr) µg/l	Kupari (Cu) µg/l	Lyijy (Pb) µg/l	Magnesium (Mg) mg	Mangaani (Mn) µg/l	Natrium (Na) mg/l	Nikkeli (Ni) µg/l	pH	Rauta (Fe) µg/l	Sinkki (Zn) µg/l	Strontium (Sr) µg/l	Sulfaatti mg/l	Sähköjohtavuus mS/m	Typpi (N) kok. mg/l	Uraani (U) µg/l	Vanadiini (V) µg/l		
Kipsisakka-allas lähtävä 2 (Kipsisakka-allas lähtävä 3 merkitty *)																															
750-2023-00004756	26.1.2023	1,3	170	<1,0	<1,0	9,8	<0,020	<20	0,06	280	2,4	1,9	<0,50	<3,0	<3,0	<1,0	71	680	150	8,8	9,2	50	46	420	1400	230	0,92	1,6	<1,0		
750-2023-00010812	22.2.2023	0,7	260	<0,25	<0,25	9,3	<0,020	<0,13	0,1	260	2,4	<1,0	0,65	0,31	0,89	<0,1	53	1200	100	18	9,1	28	15	440	1060	190	10	2,8	<0,25		
750-2023-00016018	15.3.2023	0,7	200	<1,0	<1,0	11	<0,020	<20	0,061	200	1,9	2	1,5	<3,0	<3,0	<1,0	51	3500	65	51	9,1	34	21	390	950	170	17	3,9	<1,0		
750-2023-00026340	24.4.2023	3,1	160	<1,0	<1,0	9,3	0,063	<20	0,033	230	2,6	3,7	0,86	<3,0	6,1	<1,0	39	720	62	32	9,1	130	76	430	910	170	10	1,9	<1,0		
750-2023-00035541	23.5.2023	17	220	<1,0	<1,0	13	<0,020	<100	0,1	360	1,3	2	0,73	<3,0	<3,0	<1,0	50	540	74	26	8,7	110	55	680	1300	220	7,9	7,2	<1,0		
750-2023-00043788	14.6.2023	15,1	390	<1,0	<1,0	9,4	<0,020	<100	0,24	280	1,9	3	0,81	<3,0	<3,0	<1,0	49	700	82	32	8,7	190	67	500	1100	190	14	8,7	<1,0		
750-2023-00054258	20.7.2023	18,4	140	<1,0	<1,0	19	<0,020	<100	0,23	330	1,7	5	2,6	<3,0	<3,0	<1,0	59	1300	88	92	8,4	300	210	680	1300	230	11	5	<1,0		
750-2023-00067171	29.8.2023	14,3	1500	<1,0	<1,0	16	<0,020	<100	0,14	320	2,3	56	20	<3,0	7,9	<1,0	43	6600	80	910	8,8	4400	2600	640	1200	200	11	17	<1,0		
750-2023-00076519	27.9.2023	10,8	350	<1,0	<1,0	13	<0,020	<20	0,26	360	1,9	26	2,1	<3,0	<3,0	<1,0	41	940	77	93	8	280	230	660	1300	230	8,9	6,6	<1,0		
750-2023-00086412	25.10.2023	1,8	310	<1,0	<1,0	15	<0,020	<100	0,18	420	2	1	0,59	<3,0	<3,0	<1,0	62	2000	75	27	8,8	38	25	780	1400	250	11	6,8	<1,0		
750-2023-00090912	9.11.2023	1	300	<1,0	<1,0	15	<0,10	<20	<0,20	260	2,3	9	1,4	<3,0	<3,0	<1,0	58	590	83	39	9,1	270	120	490	1000	190	10	2,1	<1,0		
750-2023-00090913 *	9.11.2023	2	94	<1,0	<1,0	49	<0,10	29	0,22	480	1	14	<0,50	<3,0	31	2,5	430	4000	590	14	6,9	400	78	1300	4200	580	3,4	2,4	<1,0		
750-2023-00096399 *	4.12.2023	3,4	<50	<1,0	<1,0	62	<0,020	<20	0,12	440	0,75	3,6	<0,50	<3,0	<3,0	<1,0	670	6600	770	<3,0	8,7	91	9	1400	4700	690	3	0,67	<1,0		
750-2023-00096535	4.12.2023	1,4	180	<1,0	<1,0	17	<0,020	<20	0,034	250	2,6	2,9	0,52	<3,0	<3,0	<1,0	98	1800	120	29	9,2	46	9	570	1000	210	13	2,4	<1,0		
	Min.	0,7	94	0	<LOQ	9,3	<LOQ	<LOQ	0,033	200	0,75	<LOQ	<LOQ	<LOQ	<LOQ	<LOQ	39	540	62	8,8	6,9	28	9	390	910	170	0,92	0,67	<LOQ		
	Ka.	7	329			19			0	319	2	10	3				127	2226	173	106	9	455	254	670	1630	268	9	5			
	Maks.	18,4	1500	0	<LOQ	62	0,063	29	0,26	480	2,6	56	20	0,31	31	2,5	670	6600	770	910	9,2	4400	2600	1400	4700	690	17	17	<LOQ		
Keskuspuhdistamo, tuleva																															
750-2023-00010811	22.2.2023	2	34000	0,36	<0,25	13	<0,020	<0,130	75	140	2,9	19	600	2,1	31	0,32	88	84000	83	15000	3,6	43000	54000	450	1400	220	9	250	3,2		
750-2023-00016008	15.3.2023	1,1	430	<1,0	<1,0	14	<0,10	<0,02	11	150	1,3	3,8	100	<3,0	14	<1,0	60	24000	62	1700	6	2300	3800	420	1000	180	21	9	<1,0		
750-2023-00026323	24.4.2023	4,6	7500	1,2	3,1	18	<0,020	<0,10	28	220	5,7	11	260	<3,0	190	2,6	78	66000	67	8600	4,7	43000	29000	700	1200	200	9,4	48	1,4		
750-2023-00035600	23.5.2023	13,5	13000	<1,0	4	18	<0,020	<0,10	36	140	3,5	12	150	<3,0	100	<1,0	56	47000	57	7000	4,1	23000	23000	500	1000	180	19	83	<1,0		
750-2023-00043795	14.6.2023	14,1	15000	<1,0	4,7	18	<0,020	<0,020	52	130	3,3	31	170	<3,0	50	1	69	48000	65	7800	3,7	23000	27000	440	1000	180	23	130	4,9		
750-2023-00054263	20.7.2023	16,7	2500	<1,0	1,3	21	0,029	<0,10	23	180	3,1	7,4	140	<3,0	54	1,3	67	53000	72	5700	5	20000	14000	650	1100	200	19	29	<1,0		
750-2023-00076526	27.9.2023	11,7	23000	<1,0	<1,0	21	<0,020	<0,02	68	150	3,3	19	250	<3,0	120	3,8	87	57000	54	12000	3,7	24000	31000	420	1300	210	14	120	1,3		
750-2023-00086445	25.10.2023	3,6	22000	<1,0	6,7	20	<0,020	<0,10	60	170	4	27	280	<3,0	160	1,2	110	69000	65	11000	3,8	42000	32000	500	1400	230	13	120	1,9		
750-2023-00090916	9.11.2023	3,5	7200	<1,0	1,8	21	0,046	<0,10	23	180	7	14	110	<3,0	79	<1,0	92	30000	91	4000	4,7	32000	12000	560	1100	200	12	34	<1,0		
750-2023-00096542	4.12.2023	3,7	7500	<1,0	<1,0	22	<0,020	<0,02	14	260	4,1	17	110	<3,0	44	<1,0	190	50000	220	3800	4,8	26000	10000	910	1900	310	9,5	27	<1,0		
	Min.	1,1	430	<LOQ	<LOQ	13	<LOQ	<LOQ	11	130	1,3	3,8	100	<LOQ	14	<LOQ	56	24000	54	1700	3,6	2300	3800	420	1000	180	9	9	<LOQ		
	Ka.	7	13213			19			35	172	4	15	217		84		90	52800	84	7660	4	27830	23580	555	1240	211	15	85	2		
	Maks.	16,7	34000	1,2	6,7	22	0,046	<LOQ	75	260	7	31	600	2,1	190	3,8	190	84000	220	15000	6	43000	54000	910	1900	310	23	250	4,9		
Keskuspuhdistamo, tuleva 2																															
750-2023-00010809	22.2.2023	14,2	13000	0,35	<0,25	9,3	<0,020	<0,130	96	270	2,4	4,4	170	<0,25	180	0,28	82	98000	120	9500	4,2	8400	31000	1000	1600	250	10	150	<0,25		
750-2023-00016009	15.3.2023	1,4	92	<1,0	<1,0	13	<0,10	<0,02	2,7	460	1,7	4	<0,50	<3,0	<3,0	<1,0	100	420	120	4,9	8,9	<25	15	770	2000	310	6,8	3,5	<1,0		
750-2023-00026326	24.4.2023	13,6	3800	<1,0	<1,0	17	<0,020	<0,02	33	280	3,1	8,8	240	<3,0	130	<1,0	80	88000	79	9700	4,4	43000	41000	920	1600	260	11	37	<1,0		
750-2023-00035599	23.5.2023	23	170	<1,0	<1,0	22	<0,020	<0,10	1,4	37	3,5	3,2	6,7	<3,0	3,3	<1,0	10	4700	17	290	6,1	690	710	83	170	40	0,55	1,3	<1,0		
750-2023-00043797	14.6.2023	20,1	12000	<1,0	4,3	18	<0,020	<0,020	48	250	0,79	3,6	230	<3,0	170	<1,0	91	78000	100	11000	3,4	6500	31000	890	1500	250	13	110	<1,0		
750-2023-00067167	29.8.2023	15	22000	1,2	<1,0	17	<0,020	<0,02	66	340	1,2	18	290	<3,0	97	<1,0	110	110000	110	16000	3,8	47000	50000	1200	2100	310	12	190	<1,0		
750-2023-00076512	27.9.2023	13,1	380	<1,0	<1,0	38	<0,020	0,023	0,23	430	0,97	4,3	<0,50	<3,0	<3,0	<1,0	250	3000	410	11	7,6	530	36	1000	3300	490	4	7,2	1		
750-2023-00086444	25.10.2023	2	130	<1,0	<1,0	45	<0,020	<0,02	0,44	450	1,2	9,4	<0,50	<3,0	<3,0	<1,0	380	4500	530	12	8,6	240	45	1300	3600	570	3,3	4,7	<1,0		
750-2023-00090915	9.11.2023	2,5	97	<1,0	<1,0	45	<0,020	<0,10	0,16	450	1,1	11	<0,50	<3,0	<3,0	<1,0	410	4100	550	10	7	380	41	1300	4200	590	3,6	2,3	<1,0		
750-2023-00096536	4.12.2023	3,4	<50	<1,0	<1,0	61	<0,020	<0,02	0,14	440	0,8	2,3	<0,50	<3,0	<3,0	<1,0	640	6600	770	3,9	8,3	100	5,8	1300	4600	670	3,1	0,8	<1,0		
	Min.	1,4	92	<1,0	<LOQ	9,3	<LOQ	<LOQ	0,14	37	0,79	2,3	<LOQ	<LOQ	<LOQ	<LOQ	10	420	17	3,9	3,4	100	5,8	83	170	40	0,55	0,8	<LOQ		
	Ka.	10,8	5741		1,3	29			23	341	1,6	7	187	3	84		215	39732	281	4653	6	11871	15385	976	2467	374	6,7	5,1	1		

vko	Purkuputki	Pohjoinen		Etelä		
		Latosuo	Kuusilampi	Kortelampi 1	Kortelampi 2	Torvelansuo
52	24 211					
1	101 072					
2	202 527					
3	202 875					
4	60 944					
5	94 527					
6	153 839					
7	153 497					
8	125 858					
9	85 473					
10	131 673					
11	131 358					
12	66 634					
13	99 024					
14	121 796					
15	163 758					
16	184 426					
17	186 625					
18	190 468					
19	188 090					
20	201 105					
21	199 351					
22	172 044					
23	191 538					
24	152 539					
25	109 672					
26	190 900					
27	190 786					
28	189 873					
29	188 080					
30	181 910	52 416				
31	190 939	120 972				
32	207 094	136 680				
33	233 913	81 168				
34	219 977	26 976				
35	233 232					
36	229 795					
37	230 684					
38	231 185					
39	212 695					
40	222 960					
41	212 557					
42	219 841	96 582				
43	223 064	111 000				
44	219 720	65 280				
45	215 702	54 160				
46	149 765	27 579				
47	148 790					
48	209 832					6 019
49	223 011					37 800
50	214 109					38 088
51	191 686					16 488
52	139 526					
YHTEENSÄ	9 216 551	772 813	0	0	0	98 395

Juoksutus lähivesistöihin:

Pohjoisen suuntaan	772 813
Etelän suuntaan	98 395
Lähivesistöihin yhteensä	871 208

Vesistöihin yhteensä (Pohj. + Etelä + purkuputki)

10 087 759

< LOQ = pitoisuus alle määrittämissä

Näytepiste/ näytenumero	Parametri/ Ottopäivä	Lämpötila (n-ottajan mittaama)	Alumiini (Al)	Antimoni (Sb)	Arseeni (As)	Barium (Ba)	Elohopea (Hg) liuk.	Fosfori (P)	Kadmium (Cd) liuk.	Kalsium (Ca)	CODMn	Kiintoaine (GF/C)	Koboltti (Co)	Kromi (Cr)	Kupari (Cu)	Lyijy (Pb)	Magne- sium (Mg)	Mangaani (Mn)	Natrium (Na)	Nikkeli (Ni)	pH	Rauta (Fe)	Sinkki (Zn)	Strontium (Sr)	Sulfaatti	Sähkön- johtavuus	Typpi (N) kok.	Uraani (U)	Vanadiini (V)		
	Yksikkö	°C	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	µg/l	mg/l	mg/l	mg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	mg	µg/l	mg/l	µg/l		µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	mS/m	mg/l	µg/l	µg/l		
Torvelansuo																															
750-2023-00096395	4.12.2023	1,9	220	<1,0	<1,0	18	<0,020	<0,02	0,052	240	2,9	2,6	0,78	<3,0	<3,0	<1,0	98	1800	120	34	9,2	170	37	550	1170	210	12	2,5	<1,0		
750-2023-00098325	13.12.2023	0,7	180							200		1,7		<3,0			76	890	97	26	9,4	63	13		1004	190		1,8			
750-2023-00099977	20.12.2023	0,4	190							200		2,4		<3,0			68	830	87	26	9,3	44	16		910	170		1,8			
	Min.	0,4	180,0	<LOQ	<LOQ	18,0	<LOQ	<LOQ	0,1	200,0	2,9	1,7	0,8	<LOQ	<LOQ	<LOQ	68,0	830,0	87,0	26,0	9,2	44,0	13,0	550,0	910,0	170,0	12,0	1,8	0,0		
	Ka.	1,0	196,7	<LOQ	<LOQ	18,0	<LOQ	<LOQ	0,1	213,3	2,9	2,2	0,8	<LOQ	<LOQ	<LOQ	80,7	1173,3	101,3	28,7	9,3	92,3	22,0	550,0	1028,0	190,0	12,0	2,0	#DIV/0!		
	Maks.	1,9	220,0	<LOQ	<LOQ	18,0	<LOQ	<LOQ	0,1	240,0	2,9	2,6	0,8	<LOQ	<LOQ	<LOQ	98,0	1800,0	120,0	34,0	9,4	170,0	37,0	550,0	1170,0	210,0	12,0	2,5	0,0		
Latosuo																															
750-2023-00057845	2.8.2023	18,2	91									1,9		<3,0		41	300	64	35	6,5	110	66		950			0,93				
750-2023-00059900	9.8.2023	20	92									3		<3,0		40	360	66	38	6,5	97	59		1020			1,2				
750-2023-00062278	16.8.2023	19,4	95									1,4		3,7		40	410	69	40	6,5	110	54		1090			1,2				
750-2023-00064704	23.8.2023	16,8	<50									1		<3,0		40	310	70	31	6,6	100	39		1120			1,2				
750-2023-00083954	18.10.2023	3,4	58									1,2		<3,0		41	300	69	23	6,7	84	40		1060			3,4				
750-2023-00086410	25.10.2023	2,2	60	<1,0	<1,0	14	<0,020	<0,02	0,17		2,7	<1,0	0,66	<3,0	<3,0	<1,0	39	480	65	28	6,8	65	51	610	1140		6,2	3,4	<1,0		
750-2023-00088560	1.11.2023	1,6	150							380		1,5		<3		51	910	72	28	7,6	62	51		1210	210		3				
750-2023-00090879	9.11.2023	1,3	110	<1,0	<1,0	15	<0,020	<0,02	0,1	320	2,6	2,8	<0,50	<3,0	<3,0	<1,0	49	360	74	22	7,9	74	42	590	1190	210	7,2	2,3	<1,0		
750-2023-00092508	15.11.2023	1,1	140							280		1,2		<3,0		56	260	77	13	9	87	25		1104	190		2,1				
	Min.	1,1	58	<LOQ	<LOQ	14	<LOQ	<LOQ	0,1	280	2,6	1	0,66	<LOQ	3,7	<LOQ	39	260	64	13	6,5	62	25	590	950	190	6,2	0,93	0		
	Ka.	9,3	99,5	<LOQ	<LOQ	14,5	<LOQ	<LOQ	0,1	326,7	2,7	1,8	0,7	<LOQ	3,7	<LOQ	44,1	410,0	69,6	28,7	7,1	87,7	47,4	600,0	1098,2	203,3	6,7	2,1	#DIV/0!		
	Maks.	20	150	<LOQ	<LOQ	15	<LOQ	<LOQ	0,17	380	2,7	3	0,66	<LOQ	3,7	<LOQ	56	910	77	40	9	110	66	610	1210	210	7,2	3,4	0		

< LOQ = pitoisuus alle määrittärajän. Kursiivilla olevat tulokset Purkupunken 22.2. näytteellä saatu toisessa laboratorioissa suoramittausmenetelmällä.

Näytepiste/ näytenumero	Parametri/ Ottopäivä	Lämpötila (n-ottajan mittaama)	Alumiini (Al)	Antimoni (Sb)	Arseeni (As)	Barium (Ba)	Elohopea (Hg) liuk.	Fosfori (P)	Kadmium (Cd) liuk.	Kalsium (Ca)	CODMn	Kiintoaine (GF/C)	Koboltti (Co)	Kromi (Cr)	Kupari (Cu)	Lyijy (Pb)	Magne- sium (Mg)	Mangaani (Mn)	Natrium (Na)	Nikkeli (Ni)	pH	Rauta (Fe)	Sinkki (Zn)	Strontium (Sr)	Sulfaatti	Sähkön- johtavuus	Typpi (N) kok.	Uraani (U)	Vanadiini (V)		
	Yksikkö	°C	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	µg/l	mg/l	mg/l	mg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	mg	µg/l	mg/l	µg/l		µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	mS/m	mg/l	µg/l	µg/l		
Purkupunke																															
750-2023-00001589	11.1.2023	1,1	110							350		1,6			<3,0		82	320	150	8,8	9	49	11		1470	240	14	2,5			
750-2023-00002925	18.1.2023	1,7	79							350		1,1			<3,0		57	290	120	14	8,8	83	32		1400	240	17	2,8			
750-2023-00004749	26.1.2023	1	66	<1,0	<1,0	9	<0,020	<0,02	0,048		3	2	0,52	<3,0	<3,0	<1,0	57	340	120	13	8,5	150	71	550	1360		17	2,7	<1,0		
750-2023-00005627	1.2.2023	1,3	60							380		1,2			<3,0		51	320	120	14	8,5	140	32		1380	230	17	3			
750-2023-00007485	8.2.2023	1,1	62									1,4			<3,0		47	270	110	16	8,5	120	33		1340			3,3			
750-2023-00010790	22.2.2023	0,3	93	<0,25	<0,25	16	<0,02	<0,13	0,045		3,1	1,2	0,77	0,29	4,4	<0,1	55	1100	120	19	8,3	330	32	430	1110		12	2,6	<0,25		
750-2023-00012162	1.3.2023	0,8	160									1			<3,0		51	1300	95	13	8,2	180	14		1105			3			
750-2023-00013937	8.3.2023	0,6	170									<1,0			<3,0		56	2300	99	16	8,1	150	15		1070			3,7			
750-2023-00015822	15.3.2023	0,2	160	<1,0	<1,0	8,5	<0,020	<0,02	0,051		2,8	<1,0	0,82	<3,0	<3,0	<1,0	48	2400	77	22	8,4	180	15	380	990		13	3,9	<1,0		
750-2023-00017785	22.3.2023	0,6	92									3			<3,0		48	1600	77	15	8,7	300	9,3		960			3,1			
750-2023-00019503	29.3.2023	0,7	63									1,3			<3,0		56	750	83	18	8,9	140	9,4		980			2,5			
750-2023-00020999	5.4.2023	0,4	<50									2,2			<3,0		56	1300	97	28	8,9	130	8,1		930			2,4			
750-2023-00024330	19.4.2023	2,3	120									3,8			<3,0		45	830	67	27	8,4	200	67		890			3,2			
750-2023-00026316	24.4.2023	3,7	210	<1	<1	10	<0,02	<0,02	0,085		5,3	5,5	1,4	<3	<3	<1	32	810	49	30	7,6	450	63	310	700		8,1	2	<1		
750-2023-00028897	3.5.2023	4	210									2,4			<3,0		28	840	41	45	6,9	160	84		720			2,2			
750-2023-00031355	10.5.2023	7	130									1,7			<3,0		34	2100	46	50	6,9	120	110		900			3,6			
750-2023-00032965	15.5.2023	9,9	90									1,8			<3,0		30	2000	40	51	6,7	96	110		960			3			
750-2023-00035383	23.5.2023	15,3	66	<1,0	<1,0	17	<0,020	<0,10	0,27		2,4	<1,0	<0,50	<3,0	<3,0	<1,0	43	520	56	37	7	70	67	560	1110		5,4	3	<1,0		
750-2023-00038857	31.5.2023	13,9	57									1,4			<3,0		36	430	66	43	6,9	86	80		960			1,9			
750-2023-00043747	14.6.2023	15,4	51	<1,0	<1,0	18	<0,020	<0,020	0,4		3,1	2	<0,50	<3,0	<3,0	<1,0	37	350	57	48	6,7	51	100	430	870		6,5	1	<1,0		
750-2023-00047858	28.6.2023	19,9	<50									2,8			<3,0		40	390	57	48	6,5	100	97		970			2,4			
750-2023-00050287	5.7.2023	16,3	<50									<1,0			<3,0		35	260	55	43	6,1	72	89		950			0,62			
750-2023-00051906	12.7.2023		<50									16			<3,0		38	300	53	45	6,3	75	100		940			0,82			
750-2023-00053801	19.7.2023	19,2	<50									1			<3,0		40	310	63	38	6,5	92	78		970			0,85			
750-2023-00054235	20.7.2023	20	53	<1,0	<1,0	17	0,067	<0,10	0,34		2,8	<1,0	0,54	<3,0	<3,0	<1,0	50	390	78	38	6,8	100	71	570	1110		7,6	2	<1,0		
750-2023-00057844	2.8.2023	17,8	140									1,4			<3,0		45	300	66	33	6,7	94	59		996			1,4			
750-2023-00059899	9.8.2023	21,6	<50									2,7			<3,0		41	310	65	31	7	110	52		1010			1,2			
750-2023-00062277	16.8.2023	20,3	<50									1,1			<3,0		41	430	71	33	6,7	99	49		1180			2,6			
750-2023-00064703	23.8.2023	18,2	<50									<1,0			<3,0		40	260	67	28	6,8	94	35		1120			1,2			
750-2023-00066825	29.8.2023	16,5	130	<1,0	<1,0	17	<0,020	<0,02	0,18		3,3	1,1	<0,50	<3,0	<3,0	<1,0	39	290	63	23	6,8	110	42	560	1160		5	1,3	<1,0		
750-2023-00069461	6.9.2023	148	<50									1			<3,0		43	370	71	23	6,7	68	41		1190			1,9			
750-2023-00071599	13.9.2023	16,2	<50									<1,0			<3,0		52	270	77	23	6,7	84	38		1180			2			
750-2023-00073959	20.9.2023	11,9	<50									1			<3,0		51	270	83	23	7,1	85	37		1190			2,2			
750-2023-00078923	4.10.2023	11,6	<50									<1,0			<3,0		44	180	79	21	6,8	55	35		1150			2,8			
750-2023-00081319	11.10.2023	5,6	<50									<1,0			<3,0		39	190	73	18	6,8	51	41		1120			2,4			
750-2023-00083953	18.10.2023	3,6	66									<1,0			<3,0		41	330	68	25	6,8	190	43		1060			3,6			
750-2023-00086390	25.10.2023	2,4	100	<1,0	<1,0	15	<0,020	<0,02	0,056		2	1,3	0,57	<3,0	<3,0	<1,0	48	980	71	25	7,6	87	37	730	1410		7,9	6,1	<1,0		
750-2023-00088559	1.11.2023	3	250							410		1,1			<3		61	1800	70	22	8,4	61	35		1340	230		5,4			
750-2023-00090914	9.11.2023	2,1	110	<1,0	<1,0	15	<0,020	<0,020	0,11	350	2,6	2	<0,50	<3,0	<3,0	<1,0	50	440	72	25	6,9	58	50	640	1240	220	6,7	3,3	<1,0		
750-2023-00092507	15.11.2023	2,6	110							320		1,4			<3,0		53	470	77	23	7,3	96	53		1196	200		3,2			
750-2023-00095683	29.11.2023	1,2	170							260		<1,0			<3,0		85	1400	120	23	8,9	38	11		1250	220		3,6			
750-2023-00096532	4.12.2023	1,1	110	<1,0	<1,0	13	<0,020	<0,02	0,054	280	2,5	<1,0	<0,50	<3,0	<3,0	<1,0	100	1000	120	19	8,8	44	16	580	1210	220	11	3,3	<1,0		
750-2023-00098324	13.12.2023	1,9	71							280		<1,0			<3,0		67	430	87	14	8,6	90	15		1180	210		3,3			
750-2023-00099976	20.12.2023	0,9	100							230		1,1			<3,0		69	810	91	22	8,7	82	20		990	190		2,8			
750-2023-00100668	27.12.2023	0,9	110							230		1,1			<3,0		80	970	96	31	8,8	68	24		960	170		2,6			
	Min.	0,2	51	<LOQ	<LOQ	8,5	<LOQ	<LOQ	0,045	230	2	<LOQ	0,52	<LOQ	<LOQ	<LOQ	28	180	40	8,8	6,1	38	8,1	310	700	170	5	0,62	<LOQ		
	Ka.	10,5	111,5	<LOQ	<LOQ	14,1	<LOQ	<LOQ	0,1	312,7	3,0	1,7	0,8	<LOQ	<LOQ	<LOQ	49,8	740,4	79,6	27,2	7,6	117,5	47,4	521,8	1095,0	215,5	10,6	2,6	<LOQ		
	Maks.	148	250	<LOQ	<LOQ	18	0,067	<LOQ	0,4	410	5,3	16	1,4	0,29	4,4	<LOQ	100	2400	150	51	9	450	110	730	1470	240	17	6,1	<LOQ		

Näyttenumero		750-2023-00035383	750-2023-00090879	750-2023-00096395
Näytteenottoaika		Purkupuutki	Latosuo	Torvelansuo lähtevä
Analyytipaketti		Purkupuutki 1 krt/v	1 krt/v	1 krt/v
Parametri	Yksikkö/Pvm	23.5.2023	9.11.2023	4.12.2023
Lämpötila (näytteenottajan mittaama)	°C	15,3	1,3	1,9
Alumiini (Al)	µg/l	66	110	220
Alumiini (Al), liukoinen	µg/l	31	98	190
Antimoni (Sb)	µg/l	<1,0	<1,0	<1,0
Antimoni (Sb), liukoinen	µg/l	<0,20	<0,20	<0,20
Arseeni (As)	µg/l	<1,0	<1,0	<1,0
Arseeni, As (liukoinen)	µg/l	<0,20	<0,20	<0,20
Barium (Ba)	µg/l	17	15	18
Barium (Ba), liukoinen	µg/l	15	15	19
Beryllium (Be)	µg/l	<2,0	<1,0	<1,0
Beryllium (Be), liukoinen	µg/l	<0,20	<1,0	<0,20
Boori (B)	µg/l	<50	<50	75
Boori (B), liukoinen	µg/l	<10	<10	11
Bromi (Br)	µg/l	39	51	94
Elohopea (Hg)	µg/l	<0,10	<0,10	<0,10
Elohopea (Hg), liukoinen	µg/l	<0,020	<0,020	<0,020
Fluoridi	mg/l	0,56	0,59	0,51
Fosfori, P	µg/l	<0,10	<0,02	<0,02
Kadmium (Cd)	µg/l	0,46	0,24	0,15
Kadmium, Cd (liukoinen)	µg/l	0,27	0,1	0,052
Kalium (K)	mg/l	5,9	7,9	7,6
Kalium (K), liukoinen	mg/l	5,8	8	7,5
Kalsium (Ca)	mg/l		320	240
Kalsium (Ca), liukoinen	mg/l	310	340	260
Kemiallinen hapenkulutus, CODMn	mg/l	2,4	2,6	2,9
Kiintoaine (GF/C)	mg/l	<1,0	2,8	2,6
Kloridi	mg/l	4,9	4,3	6,8
Koboltti (Co)	µg/l	<0,50	<0,50	0,78
Koboltti (Co), liukoinen	µg/l	0,44	0,36	0,35
Kromi (Cr)	µg/l	<3,0	<3,0	<3,0
Kromi (Cr), liukoinen	µg/l	<0,50	<0,50	<0,50
Kupari (Cu)	µg/l	<3,0	<3,0	<3,0
Kupari, Cu (liukoinen)	µg/l	<0,50	0,91	1,8
Litium (Li)	µg/l	20	25	25
Litium (Li), liukoinen	µg/l	10	26	25
Lyijy (Pb)	µg/l	<1,0	<1,0	<1,0
Lyijy (Pb), liukoinen	µg/l	<0,10	<0,10	<0,10
Magnesium (Mg)	mg/l	43	49	98
Magnesium (Mg), liukoinen	mg/l	18	51	85
Mangaani (Mn)	µg/l	520	360	1800
Mangaani (Mn), liukoinen	µg/l	260	300	1500
Molybdeeni (Mo)	µg/l	<1,0	<1,0	<1,0
Molybdeeni (Mo), liukoinen	µg/l	<0,20	0,21	<0,20
Natrium (Na)	mg/l	56	74	120
Natrium (Na), liukoinen	mg/l	52	74	120
Neodyymi (Nd)	µg/l	0,067	0,19	0,15
Nikkeli (Ni)	µg/l	37	22	34
Nikkeli, Ni (liukoinen)	µg/l	36	17	20
Niobium (Nb)	µg/l	<0,01	<0,01	<0,01
pH		7	7,9	9,2
Pii (Si)	µg/l	840		
Praseodyymi (Pr)	µg/l	0,02	0,055	0,039
Radon Bq/l	Bq/l	<30	<30	<30
Rauta (Fe)	µg/l	70	74	170
Rauta, Fe (liukoinen)	µg/l	13	10	11
Rikki (S)	mg/l	330	380	380
Rikki (S), liukoinen	mg/l	340	360	390
Rubidium (Rb)	µg/l	23	26	27
Seleen (Se)	µg/l	4,3	2,2	1,4
Seleen (Se), liukoinen	µg/l	5	2,2	1,4
Sinkki (Zn)	µg/l	67	42	37
Sinkki (Zn), liukoinen	µg/l	57	26	3,2
Strontium (Sr)	µg/l	560	590	550
Strontium (Sr), liukoinen	µg/l	560	600	560
Sulfaatti	mg/l	1110	1190	1170
Sähkönjohtavuus	mS/m		210	210
Tallium (Tl)	µg/l	<1,0		
Tantaali (Ta)	µg/l	<0,05		
Tina (Sn)	µg/l	<1,0	<1,0	<1,0
Tina (Sn), liukoinen	µg/l	<0,20	<0,20	<0,20
Titaani (Ti)	µg/l	<5,0	<5,0	<5,0
Titaani (Ti), liukoinen	µg/l	<1,0	<1,0	<1,0
Typpi, kok.	mg/l	5,4	7,2	12
Uraani (U)	µg/l	3	2,3	2,5
Uraani (U), liukoinen	µg/l	2	2,2	2,3
Vanadiini (V)	µg/l	<1,0	<1,0	<1,0
Vanadiini (V), liukoinen	µg/l	<0,20	<0,20	<0,20
Yttrium (Y)	µg/l	0,065		

**EUROFINS ENVIRONMENT TESTING
FINLAND OY****Réception résultats**
Niemenkatu 73
15140 LAHTI
FINLANDE**ANALYTICAL REPORT**

Analytical report number : AR-23-RR-002038-01

Version of : 17/08/2023

Page 1/3

Batch N° : 23RR01043

Reception date : 05/06/2023

Sample n°	Matrix	Sample reference	Observations
001	Process water	750-2023-00037896	

Sample N° **23RR01043-001** | Version AR-23-RR-002038-01(17/08/2023) | Your ref. 750-2023-00037896

Page 2/3

Sampler	CLIENT	Reception date	05/06/2023 09:23
Sampling date	Not communicated	Start analysis	07/06/2023

	Unit	Result	Uncertainty k=2	LD	Preparation date	Measurement date	COFRAC
RR002 : Gross alpha activity Service performed by us COFRAC TESTING 1-6490 Technique [Proportional gas counting] - NF EN ISO 10704 : 2019	Bq/l	0.180	0.080	0.067	09/06/2023	29/06/2023	YES
RR003 : Gross Bêta activity Service performed by us COFRAC TESTING 1-6490 Technique [Proportional gas counting] - NF EN ISO 10704 : 2019	Bq/l	≤0.3	-	0.3	09/06/2023	29/06/2023	YES
RR0A4 : Potassium Service performed by us COFRAC TESTING 1-6490 Technique [Flame emission spectrometry] - NF T 90-019 (1984)	mg/l	6.45	0.40	0.19	12/06/2023	12/06/2023	YES
RR006 : Activity Potassium 40 Service performed by us COFRAC TESTING 1-6490 Calculation - DGS/EA4/2007/232 du 13 juin 2007	Bq/l	0.1808	0.0112	0.0053			YES
RR007 : Gross Beta Residual Activity Service performed by us COFRAC TESTING 1-6490 Calculation - DGS/EA4/2007/232 du 13 juin 2007	Bq/l	≤0.3	-	0.3			YES
RR004 : Tritium Service performed by us COFRAC TESTING 1-6490 Technique [Liquid scintillation] - NF EN ISO 9698 : 2019	Bq/l	≤8	-	8	07/06/2023	07/06/2023	YES
Natural Emitters							
	Unit	Result	Uncertainty k=2	LD	Preparation date	Measurement date	COFRAC
RR014 : Uranium 234 Service performed by us COFRAC TESTING 1-6490 Alpha spectrometry - NF ISO 13166 : 2020	Bq/l	0.0360	0.0055	0.0028	20/06/2023	21/06/2023	YES
RR015 : Uranium 238 Service performed by us COFRAC TESTING 1-6490 Alpha spectrometry - NF ISO 13166 : 2020	Bq/l	0.0378	0.0057	0.0025	20/06/2023	21/06/2023	YES
RR016 : Radium 226 Service performed by us COFRAC TESTING 1-6490 Alpha spectrometry - Internal method T-RAD-WO87246 ver. 1.2 - Internal method T-RAD-WO87242 ver.2.2 - Internal Method T-RAD-WO87244 ver. 2.3	Bq/l	0.039	0.014	0.020	05/07/2023	01/08/2023	YES
RR017 : Radium 228 Service performed by us COFRAC TESTING 1-6490 Gamma spectrometry - Internal method T-RAD-WO87247 ver. 1.2 - Internal Method T-RAD-WO87244 ver. 2.3	Bq/l	≤0.01	-	0.01	07/07/2023	03/08/2023	YES
RR019 : Lead 210 Service performed by us COFRAC TESTING 1-6490 Technique [Liquid scintillation] - NF EN ISO 13163 : 2021 (issu NF EN ISO 13163:2022)	Bq/l	≤0.02	-	0.02	30/06/2023	05/07/2023	YES
RR018 : Polonium 210 Service performed by us COFRAC TESTING 1-6490 Alpha spectrometry - NF EN ISO 13161: 2020	Bq/l	0.0038	0.0023	0.0030	05/07/2023	06/07/2023	YES

Artificial Gamma emitters	Unit	Result	Uncertainty k=2	LD	Preparation date	Measurement date	COFRAC
RR022 : Cobalt 60 Service performed by us COFRAC TESTING 1-6490 Gamma spectrometry - NF EN ISO 10703 : 2021	Bq/l	≤0.3	-	0.3	07/06/2023	10/08/2023	YES
RR025 : Iode 131 Service performed by us COFRAC TESTING 1-6490 Gamma spectrometry - NF EN ISO 10703 : 2021	Bq/l	≤0.3	-	0.3	07/06/2023	10/08/2023	YES
RR050 : Cesium 134 Service performed by us COFRAC TESTING 1-6490 Gamma spectrometry - NF EN ISO 10703 : 2021	Bq/l	≤0.3	-	0.3	07/06/2023	10/08/2023	YES
RR051 : Cesium 137 Service performed by us COFRAC TESTING 1-6490 Gamma spectrometry - NF EN ISO 10703 : 2021	Bq/l	≤0.3	-	0.3	07/06/2023	10/08/2023	YES
Indicative dose	Unit	Result	Uncertainty k=2	LD	Preparation date	Measurement date	COFRAC
RR11P : Indicative dose Service performed by us COFRAC TESTING 1-6490 Calculation - DGS/EA4/2007/232 du 13 juin 2007 - Arrêté du 9 décembre 2015	mSv/year	0.014					YES

Conclusion

For gamma spectrometry analysis (NF EN ISO 10703), sample was measured without preparation; results are calculated from sampling date. The natural level of water radioactivity is below quality french reference, the indicative dose ID of 0,1mSv.year-1 (Circulaire N°DGS/EA4/2007/232 du 13 juin 2007).

Benoit Daniel
Technical Manager

Reproduction of this report is only authorized in its integral form. It includes 3 page(s). This report relates only to the samples tested. Results apply to the sample as received.

For subcontracted results, the reports issued by accredited laboratories are available upon request.

Laboratory approved by the French Nuclear Safety Authority to carry out the measurements of radioactivity in the environment - detailed scope of approval available on the website of The French Nuclear Safety Authority.

Laboratory approved to perform sampling and field tests and/or analyses of drinking water monitoring parameters - detailed scope of accreditation available on request.

(1) Data provided by the customer can not engage the responsibility of the laboratory.

When a new report version is published, any modification is identified by bold, italics and underlining or notified in the conclusions.

Näyte-erä EUAA56-00157396
Tilausviite 147979**Terrafame Oy (ympäristötarkkailu)****Analyysitulokset**Talvivaarantie 66
88120 Tuhkakylä
FINLAND**Terrafamen päästötarkkailu, vesipäästöjen radioaktiivisuusmittaukset**

Näyttenumero	750-2023-00091079
Näytteenottopiste	Latosuo
Näyttematriisi	Prosessivesi
Näytteen kuvaus	Prosessivesi
Vastaanottopäivä	10.11.2023
Näytteenottopäivä	09.11.2023

Analyysit	Yksikkö	Tulos
Radioaktiivisuus		
Kokonaisalfa-aktiivisuus *	RR002 Bq/l	0,184
Absoluuttinen epävarmuus *	RR002 Bq/l	0,098
Toteamisraja *	RR002 Bq/l	0,053
Kokonaisbeeta-aktiivisuus *	RR003 Bq/l	0,411
Absoluuttinen epävarmuus *	RR003 Bq/l	0,065
Toteamisraja *	RR003 Bq/l	0,032
Tritium *	RR004 Bq/l	<7
Absoluuttinen epävarmuus *	RR004 Bq/l	-
Toteamisraja *	RR004 Bq/l	7
Kalium-40 *	RR006 Bq/l	0,1984
Absoluuttinen epävarmuus *	RR006 mg/l	0,0121
Toteamisraja *	RR006 mg/l	0,0045
Kokonaisbeetajäännösaktiivisuus *	RR007 Bq/l	0,213
Absoluuttinen epävarmuus *	RR007 Bq/l	0,036
Toteamisraja *	RR007 Bq/l	0,032
Uraani 234 *	RR014 Bq/l	0,0272
Absoluuttinen epävarmuus *	RR014 Bq/l	0,0044
Toteamisraja *	RR014 Bq/l	0,0020
Uraani 238 *	RR015 Bq/l	0,0223
Absoluuttinen epävarmuus *	RR015 Bq/l	0,0039
Toteamisraja *	RR015 Bq/l	0,0014
Radium 226 *	RR016 Bq/l	<0,04

Näyttenumero	750-2023-00091079		
Näytteenottopiste	Latosuo		
Näyttematriisi	Prosessivesi		
Näytteen kuvaus	Prosessivesi		
Vastaanottopäivä	10.11.2023		
Analyysit	Yksikkö	Tulos	
Radioaktiivisuus			
Absoluuttinen epävarmuus *	RR016	Bq/l	-
Toteamisraja *	RR016	Bq/l	0,04
Radium 228 *	RR017	Bq/l	<0,01
Absoluuttinen epävarmuus *	RR017	Bq/l	-
Toteamisraja *	RR017	Bq/l	0,01
Polonium 210 *	RR018	Bq/l	0,00280
Absoluuttinen epävarmuus *	RR018	Bq/l	0,00080
Toteamisraja *	RR018	Bq/l	0,00090
Lyijy 210 *	RR019	Bq/l	<0,02
Absoluuttinen epävarmuus *	RR019	Bq/l	-
Toteamisraja *	RR019	Bq/l	0,02
Koboltti 60 *	RR022	Bq/l	<0,3
Absoluuttinen epävarmuus *	RR022	Bq/l	-
Toteamisraja *	RR022	Bq/l	0,3
Jodi 131 *	RR025	Bq/l	<0,3
Absoluuttinen epävarmuus *	RR025	Bq/l	-
Toteamisraja *	RR025	Bq/l	0,3
Cesium 134 (Cs-134) *	RR050	Bq/l	<0,3
Absoluuttinen epävarmuus *	RR050	Bq/l	-
Toteamisraja *	RR050	Bq/l	0,3
Cesium 137 (Cs-137) *	RR051	Bq/l	<0,3
Absoluuttinen epävarmuus *	RR051	Bq/l	-
Toteamisraja *	RR051	Bq/l	0,3
Kalium *	RR0A4	mg/l	7,08
Absoluuttinen epävarmuus *	RR0A4	mg/l	0,43
Toteamisraja *	RR0A4	mg/l	0,16
Viitteellinen kokonaisannos *	RR11P	mSv/vuosi	0,004

*Menetelmä on akkreditoitu.

YHTEYSHENKILÖ

Sami Tyrväinen Analyysipalvelupäällikkö

Sami.Tyrvainen@etn.eurofins.com +358 50 434 4092

Tutkimustodistus on sähköisesti hyväksytty.

Menetelmätiedot

Testikoodi	Parametrin nimi, CAS	Menetelmän mittausepävarmuus	Menetelmän määrittäjä	Akkreditoitu	Menetelmä	Laboratorio
Radioaktiivisuus						
RR002	Kokonaisalfa-aktiivisuus			Kyllä	NF EN ISO 10704 : 2019	RR
RR002	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	NF EN ISO 10704 : 2019	RR
RR002	Toteamisraja			Kyllä	NF EN ISO 10704 : 2019	RR
RR003	Kokonaisbeeta-aktiivisuus			Kyllä	NF EN ISO 10704 : 2019	RR
RR003	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	NF EN ISO 10704 : 2019	RR
RR003	Toteamisraja			Kyllä	NF EN ISO 10704 : 2019	RR
RR004	Tritium, 10028-17-8			Kyllä	NF EN ISO 9698 : 2019	RR
RR004	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	NF EN ISO 9698 : 2019	RR
RR004	Toteamisraja			Kyllä	NF EN ISO 9698 : 2019	RR
RR006	Kalium-40			Kyllä	DGS/EA4/2007/232 du 13 juin 2007	RR
RR006	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	DGS/EA4/2007/232 du 13 juin 2007	RR
RR006	Toteamisraja			Kyllä	DGS/EA4/2007/232 du 13 juin 2007	RR
RR007	Kokonaisbeetajännösaaktiivisuus			Kyllä	DGS/EA4/2007/232 du 13 juin 2007	RR
RR007	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	DGS/EA4/2007/232 du 13 juin 2007	RR
RR007	Toteamisraja			Kyllä	DGS/EA4/2007/232 du 13 juin 2007	RR
RR014	Uraani 234, 13966-29-5			Kyllä	NF ISO 13166 : 2020	RR
RR014	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	NF ISO 13166 : 2020	RR
RR014	Toteamisraja			Kyllä	NF ISO 13166 : 2020	RR
RR015	Uraani 238, 7440-61-1			Kyllä	NF ISO 13166 : 2020	RR
RR015	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	NF ISO 13166 : 2020	RR
RR015	Toteamisraja			Kyllä	NF ISO 13166 : 2020	RR
RR016	Radium 226, 13982-63-3			Kyllä	Internal Method T-RAD-WO87246 ver. 1.2, Alfa-spektrometri; Internal Method T-RAD-WO87242 ver.2.2, Alfa-spektrometri; Internal Method T-RAD-WO87244 ver. 2.3, Alfa-spektrometri	RR
RR016	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	Internal Method T-RAD-WO87246 ver. 1.2, Alfa-spektrometri; Internal Method T-RAD-WO87242 ver.2.2, Alfa-spektrometri; Internal Method T-RAD-WO87244 ver. 2.3, Alfa-spektrometri	RR

Radioaktiivisuus						
RR016	Toteamisraja			Kyllä	Internal Method T-RAD-WO87246 ver. 1.2, Alfa-spektrometri; Internal Method T-RAD-WO87242 ver.2.2, Alfa-spektrometri; Internal Method T-RAD-WO87244 ver. 2.3, Alfa-spektrometri	RR
RR017	Radium 228, 15262-20-1			Kyllä	Internal Method T-RAD-WO87247 ver. 1.2, Gamma-spektrometri; Internal Method T-RAD-WO87244 ver. 2.3, Gamma-spektrometri	RR
RR017	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	Internal Method T-RAD-WO87247 ver. 1.2, Gamma-spektrometri; Internal Method T-RAD-WO87244 ver. 2.3, Gamma-spektrometri	RR
RR017	Toteamisraja			Kyllä	Internal Method T-RAD-WO87247 ver. 1.2, Gamma-spektrometri; Internal Method T-RAD-WO87244 ver. 2.3, Gamma-spektrometri	RR
RR018	Polonium 210, 13981-52-7			Kyllä	NF EN ISO 13161: 2020	RR
RR018	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	NF EN ISO 13161: 2020	RR
RR018	Toteamisraja			Kyllä	NF EN ISO 13161: 2020	RR
RR019	Lyijy 210, 14255-04-0			Kyllä	NF EN ISO 13163 : 2021 (from NF EN ISO 13163:2022)	RR
RR019	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	NF EN ISO 13163 : 2021 (from NF EN ISO 13163:2022)	RR
RR019	Toteamisraja			Kyllä	NF EN ISO 13163 : 2021 (from NF EN ISO 13163:2022)	RR
RR022	Koboltti 60, 10198-40-0			Kyllä	NF EN ISO 10703 : 2021	RR
RR022	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	NF EN ISO 10703 : 2021	RR
RR022	Toteamisraja			Kyllä	NF EN ISO 10703 : 2021	RR
RR025	Jodi 131			Kyllä	NF EN ISO 10703 : 2021	RR
RR025	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	NF EN ISO 10703 : 2021	RR
RR025	Toteamisraja			Kyllä	NF EN ISO 10703 : 2021	RR
RR050	Cesium 134 (Cs-134), 13967-70-9			Kyllä	NF EN ISO 10703 : 2021	RR
RR050	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	NF EN ISO 10703 : 2021	RR
RR050	Toteamisraja			Kyllä	NF EN ISO 10703 : 2021	RR
RR051	Cesium 137 (Cs-137), 10045-97-3			Kyllä	NF EN ISO 10703 : 2021	RR
RR051	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	NF EN ISO 10703 : 2021	RR
RR051	Toteamisraja			Kyllä	NF EN ISO 10703 : 2021	RR
RR0A4	Kalium, 7440-09-7			Kyllä	NF T 90-019 (1984)	RR
RR0A4	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	NF T 90-019 (1984)	RR
RR0A4	Toteamisraja			Kyllä	NF T 90-019 (1984)	RR

Radioaktiivisuus						
RR11P	Viitteellinen kokonaisannos			Kyllä	DGS/EA4/2007/232 du 13 juin 2007; Arrêté du 9 décembre 2015	RR

Laboratorio		
RR	Eurofins Eichrom Radioactivité	COFRAC TESTING 1-6490

Tutkimustodistuksen jakelu: elina.salmela@terrafame.fi, mari.malinen@terrafame.fi, Mervi.Pienimaki@terrafame.fi, riia.vaakanainen@terrafame.fi, Veli-Matti.Hilla@terrafame.fi

Huomautukset

Tutkimustodistuksen osittainen kopioiminen on sallittu vain laboratorion kirjallisella luvalla. Testaustulokset koskevat vain vastaanotettua ja tutkittua näytettä. Näytteet on toimitettu laboratorioon asiakkaan toimesta, ellei tutkimustodistuksella toisin ilmoiteta.

Näyte-erä EUAA56-00159153
Tilausviite 147979**Terrafame Oy (ympäristötarkkailu)****Analyysitulokset**Talvivaarantie 66
88120 Tuhkakylä
FINLAND**Päästötarkkailu (radioaktiivisuusmittaukset)**

Näyttenumero	750-2023-00096684		
Näytteenottopiste	Torvelansuo lähtevä		
Näyttematriisi	Prosessivesi		
Näytteen kuvaus	Prosessivesi		
Vastaanottopäivä	05.12.2023		
Näytteenottopäivä	04.12.2023		
Analyysit	Yksikkö	Tulos	
Radioaktiivisuus - Kokonaisalfa-aktiivisuus			
Kokonaisalfa-aktiivisuus *	RR002 Bq/l	0,18	
Absoluuttinen epävarmuus *	RR002 Bq/l	0,10	
Toteamisraja *	RR002 Bq/l	0,06	
Radioaktiivisuus - Kokonaisbeeta-aktiivisuus			
Kokonaisbeeta-aktiivisuus *	RR003 Bq/l	0,351	
Absoluuttinen epävarmuus *	RR003 Bq/l	0,056	
Toteamisraja *	RR003 Bq/l	0,031	
Radioaktiivisuus - Kokonaisbeetajäännösaktiivisuus			
Kokonaisbeetajäännösaktiivisuus *	RR007 Bq/l	0,168	
Absoluuttinen epävarmuus *	RR007 Bq/l	0,029	
Toteamisraja *	RR007 Bq/l	0,031	
Radioaktiivisuus - Kalium-40			
Kalium-40 *	RR006 Bq/l	0,1833	
Absoluuttinen epävarmuus *	RR006 mg/l	0,0118	
Toteamisraja *	RR006 mg/l	0,0135	
Radioaktiivisuus - Kalium (K-40 määrittämiseksi)			
Kalium *	RR0A4 mg/l	6,54	
Absoluuttinen epävarmuus *	RR0A4 mg/l	0,42	
Toteamisraja *	RR0A4 mg/l	0,48	
Radioaktiivisuus - Tritium			
Tritium *	RR004 Bq/l	<8	
Absoluuttinen epävarmuus *	RR004 Bq/l	-	

Näyttenumero	750-2023-00096684		
Näytteenottopiste	Torvelansuo lähtevä		
Näyttematriisi	Prosessivesi		
Näytteen kuvaus	Prosessivesi		
Vastaanottopäivä	05.12.2023		
Analyysit	Yksikkö	Tulos	
Radioaktiivisuus - Tritium			
Toteamisraja *	RR004	Bq/l	8
Radioaktiivisuus - Luonnolliset radionuklidit - U-234			
Uraani 234 *	RR014	Bq/l	0,0359
Absoluuttinen epävarmuus *	RR014	Bq/l	0,0056
Toteamisraja *	RR014	Bq/l	0,0037
Radioaktiivisuus - Luonnolliset radionuklidit - U-238			
Uraani 238 *	RR015	Bq/l	0,0275
Absoluuttinen epävarmuus *	RR015	Bq/l	0,0046
Toteamisraja *	RR015	Bq/l	0,0027
Radioaktiivisuus - Luonnolliset radionuklidit - Ra-226			
Radium 226 *	RR016	Bq/l	<0,03
Absoluuttinen epävarmuus *	RR016	Bq/l	-
Toteamisraja *	RR016	Bq/l	0,03
Radioaktiivisuus - Luonnolliset radionuklidit - Ra-228			
Radium 228 *	RR017	Bq/l	<0,01
Absoluuttinen epävarmuus *	RR017	Bq/l	-
Toteamisraja *	RR017	Bq/l	0,01
Radioaktiivisuus - Luonnolliset radionuklidit - Pb-210			
Lyijy 210 *	RR019	Bq/l	<0,02
Absoluuttinen epävarmuus *	RR019	Bq/l	-
Toteamisraja *	RR019	Bq/l	0,02
Radioaktiivisuus - Luonnolliset radionuklidit - Po-210			
Polonium 210 *	RR018	Bq/l	0,00208
Absoluuttinen epävarmuus *	RR018	Bq/l	0,00079
Toteamisraja *	RR018	Bq/l	0,00116
Radioaktiivisuus - Keinotekoiset radionuklidit - Co-60			
Koboltti 60 *	RR022	Bq/l	<0,3
Absoluuttinen epävarmuus *	RR022	Bq/l	-
Toteamisraja *	RR022	Bq/l	0,3
Radioaktiivisuus - Keinotekoiset radionuklidit - I-131			
Jodi 131 *	RR025	Bq/l	<0,2

Näyttenumero	750-2023-00096684		
Näytteenottopiste	Torvelansuo lähtevä		
Näyttematriisi	Prosessivesi		
Näytteen kuvaus	Prosessivesi		
Vastaanottopäivä	05.12.2023		
Analyysit	Yksikkö	Tulos	
Radioaktiivisuus - Keinotekoiset radionuklidit - I-131			
Jodi 131 *	RR025	Bq/l	<0,2
Absoluuttinen epävarmuus *	RR025	Bq/l	-
Toteamisraja *	RR025	Bq/l	0,2
Radioaktiivisuus - Keinotekoiset radionuklidit - Ce-134			
Cesium 134 (Cs-134) *	RR050	Bq/l	<0,2
Absoluuttinen epävarmuus *	RR050	Bq/l	-
Toteamisraja *	RR050	Bq/l	0,2
Radioaktiivisuus - Keinotekoiset radionuklidit - Ce-137			
Cesium 137 (Cs-137) *	RR051	Bq/l	<0,2
Absoluuttinen epävarmuus *	RR051	Bq/l	-
Toteamisraja *	RR051	Bq/l	0,2
Radioaktiivisuus - Viitteellinen annos			
Viitteellinen kokonaisannos *	RR11P	mSv/vuosi	0,004

*Menetelmä on akkreditoitu.

YHTEYSHENKILÖ

Sami Tyrväinen Analyysipalvelupäällikkö

Sami.Tyrvaainen@etn.eurofins.com +358 50 434 4092

Tutkimustodistus on sähköisesti hyväksytty.

Menetelmätiedot

Testikoodi	Parametrin nimi, CAS	Menetelmän mittausepävarmuus	Menetelmän määrittäysraja	Akkreditoitu	Menetelmä	Laboratorio
Radioaktiivisuus - Kokonaisalfa-aktiivisuus						
RR002	Kokonaisalfa-aktiivisuus			Kyllä	NF EN ISO 10704 : 2019	RR
RR002	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	NF EN ISO 10704 : 2019	RR
RR002	Toteamisraja			Kyllä	NF EN ISO 10704 : 2019	RR
Radioaktiivisuus - Kokonaisbeeta-aktiivisuus						
RR003	Kokonaisbeeta-aktiivisuus			Kyllä	NF EN ISO 10704 : 2019	RR
RR003	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	NF EN ISO 10704 : 2019	RR
RR003	Toteamisraja			Kyllä	NF EN ISO 10704 : 2019	RR
Radioaktiivisuus - Kokonaisbeetajäännösaktiivisuus						
RR007	Kokonaisbeetajäännösaktiivisuus			Kyllä	DGS/EA4/2007/232 du 13 juin 2007	RR
RR007	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	DGS/EA4/2007/232 du 13 juin 2007	RR
RR007	Toteamisraja			Kyllä	DGS/EA4/2007/232 du 13 juin 2007	RR
Radioaktiivisuus - Kalium-40						
RR006	Kalium-40			Kyllä	DGS/EA4/2007/232 du 13 juin 2007	RR
RR006	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	DGS/EA4/2007/232 du 13 juin 2007	RR
RR006	Toteamisraja			Kyllä	DGS/EA4/2007/232 du 13 juin 2007	RR
Radioaktiivisuus - Kalium (K-40 määrittämiseksi)						
RR0A4	Kalium, 7440-09-7			Kyllä	NF T 90-019 (1984)	RR
RR0A4	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	NF T 90-019 (1984)	RR
RR0A4	Toteamisraja			Kyllä	NF T 90-019 (1984)	RR
Radioaktiivisuus - Tritium						
RR004	Tritium, 10028-17-8			Kyllä	NF EN ISO 9698 : 2019	RR
RR004	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	NF EN ISO 9698 : 2019	RR
RR004	Toteamisraja			Kyllä	NF EN ISO 9698 : 2019	RR
Radioaktiivisuus - Luonnolliset radionuklidit - U-234						
RR014	Uraani 234, 13966-29-5			Kyllä	NF ISO 13166 : 2020	RR
RR014	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	NF ISO 13166 : 2020	RR
RR014	Toteamisraja			Kyllä	NF ISO 13166 : 2020	RR
Radioaktiivisuus - Luonnolliset radionuklidit - U-238						
RR015	Uraani 238, 7440-61-1			Kyllä	NF ISO 13166 : 2020	RR

Radioaktiivisuus - Luonnolliset radionuklidit - U-238						
RR015	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	NF ISO 13166 : 2020	RR
RR015	Toteamisraja			Kyllä	NF ISO 13166 : 2020	RR
Radioaktiivisuus - Luonnolliset radionuklidit - Ra-226						
RR016	Radium 226, 13982-63-3			Kyllä	Internal Method T-RAD-WO87246 ver. 1.2, Alfa-spektrometri; Internal Method T-RAD-WO87242 ver.2.2, Alfa-spektrometri; Internal Method T-RAD-WO87244 ver. 2.3, Alfa-spektrometri	RR
RR016	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	Internal Method T-RAD-WO87246 ver. 1.2, Alfa-spektrometri; Internal Method T-RAD-WO87242 ver.2.2, Alfa-spektrometri; Internal Method T-RAD-WO87244 ver. 2.3, Alfa-spektrometri	RR
RR016	Toteamisraja			Kyllä	Internal Method T-RAD-WO87246 ver. 1.2, Alfa-spektrometri; Internal Method T-RAD-WO87242 ver.2.2, Alfa-spektrometri; Internal Method T-RAD-WO87244 ver. 2.3, Alfa-spektrometri	RR
Radioaktiivisuus - Luonnolliset radionuklidit - Ra-228						
RR017	Radium 228, 15262-20-1			Kyllä	Internal Method T-RAD-WO87247 ver. 1.2, Gamma-spektrometri; Internal Method T-RAD-WO87244 ver. 2.3, Gamma-spektrometri	RR
RR017	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	Internal Method T-RAD-WO87247 ver. 1.2, Gamma-spektrometri; Internal Method T-RAD-WO87244 ver. 2.3, Gamma-spektrometri	RR
RR017	Toteamisraja			Kyllä	Internal Method T-RAD-WO87247 ver. 1.2, Gamma-spektrometri; Internal Method T-RAD-WO87244 ver. 2.3, Gamma-spektrometri	RR
Radioaktiivisuus - Luonnolliset radionuklidit - Pb-210						
RR019	Lyijy 210, 14255-04-0			Kyllä	NF EN ISO 13163 : 2021 (from NF EN ISO 13163:2022)	RR
RR019	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	NF EN ISO 13163 : 2021 (from NF EN ISO 13163:2022)	RR
RR019	Toteamisraja			Kyllä	NF EN ISO 13163 : 2021 (from NF EN ISO 13163:2022)	RR
Radioaktiivisuus - Luonnolliset radionuklidit - Po-210						
RR018	Polonium 210, 13981-52-7			Kyllä	NF EN ISO 13161: 2020	RR
RR018	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	NF EN ISO 13161: 2020	RR
RR018	Toteamisraja			Kyllä	NF EN ISO 13161: 2020	RR

Radioaktiivisuus - Keinotekoiset radionuklidit - Co-60						
RR022	Koboltti 60, 10198-40-0			Kyllä	NF EN ISO 10703 : 2021	RR
RR022	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	NF EN ISO 10703 : 2021	RR
RR022	Toteamisraja			Kyllä	NF EN ISO 10703 : 2021	RR
Radioaktiivisuus - Keinotekoiset radionuklidit - I-131						
RR025	Jodi 131			Kyllä	NF EN ISO 10703 : 2021	RR
RR025	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	NF EN ISO 10703 : 2021	RR
RR025	Toteamisraja			Kyllä	NF EN ISO 10703 : 2021	RR
Radioaktiivisuus - Keinotekoiset radionuklidit - Ce-134						
RR050	Cesium 134 (Cs-134), 13967-70-9			Kyllä	NF EN ISO 10703 : 2021	RR
RR050	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	NF EN ISO 10703 : 2021	RR
RR050	Toteamisraja			Kyllä	NF EN ISO 10703 : 2021	RR
Radioaktiivisuus - Keinotekoiset radionuklidit - Ce-137						
RR051	Cesium 137 (Cs-137), 10045-97-3			Kyllä	NF EN ISO 10703 : 2021	RR
RR051	Absoluuttinen epävarmuus			Kyllä	NF EN ISO 10703 : 2021	RR
RR051	Toteamisraja			Kyllä	NF EN ISO 10703 : 2021	RR
Radioaktiivisuus - Viitteellinen annos						
RR11P	Viitteellinen kokonaisannos			Kyllä	DGS/EA4/2007/232 du 13 juin 2007; Arrêté du 9 décembre 2015	RR

Laboratorio		
RR	Eurofins Eichrom Radioactivité	COFRAC TESTING 1-6490

Tutkimustodistuksen jakelu: elina.salmela@terrafame.fi, mari.malinen@terrafame.fi, Mervi.Pienimaki@terrafame.fi, riia.vaakanainen@terrafame.fi, Veli-Matti.Hilla@terrafame.fi

Huomautukset

Tutkimustodistuksen osittainen kopioiminen on sallittu vain laboratorion kirjallisella luvalla. Testaustulokset koskevat vain vastaanotettua ja tutkittua näytettä. Näytteet on toimitettu laboratorioon asiakkaan toimesta, ellei tutkimustodistuksella toisin ilmoiteta.

Näyte-erä EUAA56-00141290

Terrafame Oy (ympäristötarkkailu)**Analyysitulokset**Talvivaarantie 66
88120 Tuhkakylä
FINLAND**Terrafame päästötark., ekotoksisuus**

Näyttenumero	750-2023-00035385		
Näytteenottopiste	Purkupuhti		
Näytematriisi	Prosessivesi		
Näytteen kuvaus	Prosessivesi		
Vastaanottopäivä	24.05.2023		
Näytteenottopäivä	23.05.2023 11:35:00		
Näytteenottaja rekisteristä	Rautiainen Kari / Eurofins Environment Testing Finland Oy		
Analyysit	Yksikkö	Tulos	
Toksisuustestit			
V.fischerin luminesenssiesto (5 min) *	IX066	% (EC 50)	Ei toksista (80 %:n laimennos)
V.fischerin luminesenssiesto (15 min) *	IX066	% (EC 50)	Ei toksista (80 %:n laimennos)
V.fischerin luminesenssiesto (30 min) *	IX066	% (EC 50)	Ei toksista (80 %:n laimennos)
Inhiboivat aineet 24 h *	IXH8F	Equitox/m ₃	<1,1
Inhiboivat aineet 24 h (%) *	IXH8F	% (EC 50)	Ei immobilisaatiota
Inhiboivat aineet 48 h *	IXH8F	Equitox/m ₃	<1,1
Inhiboivat aineet 48 h (%) *	IXH8F	% (EC 50)	Ei immobilisaatiota

*Menetelmä on akkreditoitu.

Lausunto**750-2023-00035385**

Näyte ei osoittanut pienimmällä käytettävällä laimennoksella (80 %) merkkejä toksisuudesta. Tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että näyte ei ollut akuutisti toksista valobakteereille.

Testin mukaan näyte ei ollut toksista Daphnia magna -vesikirpulle 24h- ja 48h altistuksessa (TU<2).

YHTEYSHENKILÖ

Sami Tyrväinen Analyysipalvelupäällikkö

SamiTyrvainen@eurofins.fi +358 50 434 4092

Tutkimustodistus on sähköisesti hyväksytty.

Menetelmätiedot

Testikoodi	Parametrin nimi, CAS	Menetelmän mittausepävarmuus	Menetelmän määrittäjä	Akkreditoitu	Menetelmä	Laboratorio
Toksisuustestit						
IX066	V.fischerin luminesenssiesto (5 min)			Kyllä	NF EN ISO 11348-3	IY
IX066	V.fischerin luminesenssiesto (15 min)			Kyllä	NF EN ISO 11348-3	IY
IX066	V.fischerin luminesenssiesto (30 min)			Kyllä	NF EN ISO 11348-3	IY
IXH8F	Inhiboivat aineet 24 h			Kyllä	NF EN ISO 6341	IY
IXH8F	Inhiboivat aineet 24 h (%)			Kyllä	NF EN ISO 6341	IY
IXH8F	Inhiboivat aineet 48 h			Kyllä	NF EN ISO 6341	IY
IXH8F	Inhiboivat aineet 48 h (%)			Kyllä	NF EN ISO 6341	IY

Laboratorio

IY	EUROFINS ECOTOXICOLOGIE FRANCE	COFRAC TESTING 1-5375

Tutkimustodistuksen jakelu: elina.salmela@terrafame.fi, laurakempainen@eurofins.fi, mari.malinen@terrafame.fi, Veli-Matti.Hilla@terrafame.fi

Huomautukset

Tutkimustodistuksen osittainen kopioiminen on sallittu vain laboratorion kirjallisella luvalla. Testaustulokset koskevat vain vastaanotettua ja tutkittua näytettä. Näytteet on toimitettu laboratorioon asiakkaan toimesta, ellei tutkimustodistuksella toisin ilmoiteta.

Näyte-erä EUAA56-00159064
Tilausviite 147979**Terrafame Oy (ympäristötarkkailu)****Analyysitulokset**Talvivaarantie 66
88120 Tuhkakylä
FINLAND**Terrafame päästötarkkailu, ekotoksisuus, joulukuu**

Näyttenumero	750-2023-00096401		
Näytteenottopiste	Torvelansuo lähtevä		
Näyttematriisi	Prosessivesi		
Näytteen kuvaus	Prosessivesi		
Vastaanottopäivä	05.12.2023		
Näytteenottopäivä	04.12.2023 10:28:00		
Näytteenottaja rekisteristä	Härkin Alekski / Eurofins Environment Testing Finland Oy		
Analyysit	Yksikkö	Tulos	
Toksisuustestit			
V.fischerin luminesenssiesto (5 min) *	IX066	% (EC 50)	Ei toksista (80%)
V.fischerin luminesenssiesto (15 min) *	IX066	% (EC 50)	Ei toksista (80%)
V.fischerin luminesenssiesto (30 min) *	IX066	% (EC 50)	Ei toksista (80%)
Inhiboivat aineet 24 h *	IXH8F	Equitox/m ₃	<1,1
Inhiboivat aineet 24 h (%) *	IXH8F	% (EC 50)	Ei immobilisaatiota
Inhiboivat aineet 48 h *	IXH8F	Equitox/m ₃	<1,1
Inhiboivat aineet 48 h (%) *	IXH8F	% (EC 50)	Ei immobilisaatiota

*Menetelmä on akkreditoitu.

Lausunto**750-2023-00096401**

Vibrio fischeri (valobakteeri): Näyte ei osoittanut pienimmällä käytettävällä laimennoksella (80 %) merkkejä toksisuudesta. Tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että näyte ei ollut akuutisti toksista valobakteereille.

Vesikirpputoksisuus: Testin mukaan näyte ei ollut toksista Daphnia magna -vesikirpulle 24h- ja 48h altistuksessa (TU<2).

YHTEYSHENKILÖ

Sami Tyrväinen Analyysipalvelupäällikkö

SamiTyrvainen@eurofins.fi +358 50 434 4092

Tutkimustodistus on sähköisesti hyväksytty.

Menetelmätiedot

Testikoodi	Parametrin nimi, CAS	Menetelmän mittausepävarmuus	Menetelmän määrittäjä	Akkreditoitu	Menetelmä	Laboratorio
Toksisuustestit						
IX066	V.fischerin luminesenssiesto (5 min)			Kyllä	NF EN ISO 11348-3	IY
IX066	V.fischerin luminesenssiesto (15 min)			Kyllä	NF EN ISO 11348-3	IY
IX066	V.fischerin luminesenssiesto (30 min)			Kyllä	NF EN ISO 11348-3	IY
IXH8F	Inhiboivat aineet 24 h			Kyllä	NF EN ISO 6341	IY
IXH8F	Inhiboivat aineet 24 h (%)			Kyllä	NF EN ISO 6341	IY
IXH8F	Inhiboivat aineet 48 h			Kyllä	NF EN ISO 6341	IY
IXH8F	Inhiboivat aineet 48 h (%)			Kyllä	NF EN ISO 6341	IY

Laboratorio

IY	EUROFINS ECOTOXICOLOGIE FRANCE	COFRAC TESTING 1-5375

Tutkimustodistuksen jakelu: elina.salmela@terrafame.fi, mari.malinen@terrafame.fi, Mervi.Pienimaki@terrafame.fi, riia.vaakanainen@terrafame.fi, tiinaharma@eurofins.fi, Veli-Matti.Hilla@terrafame.fi

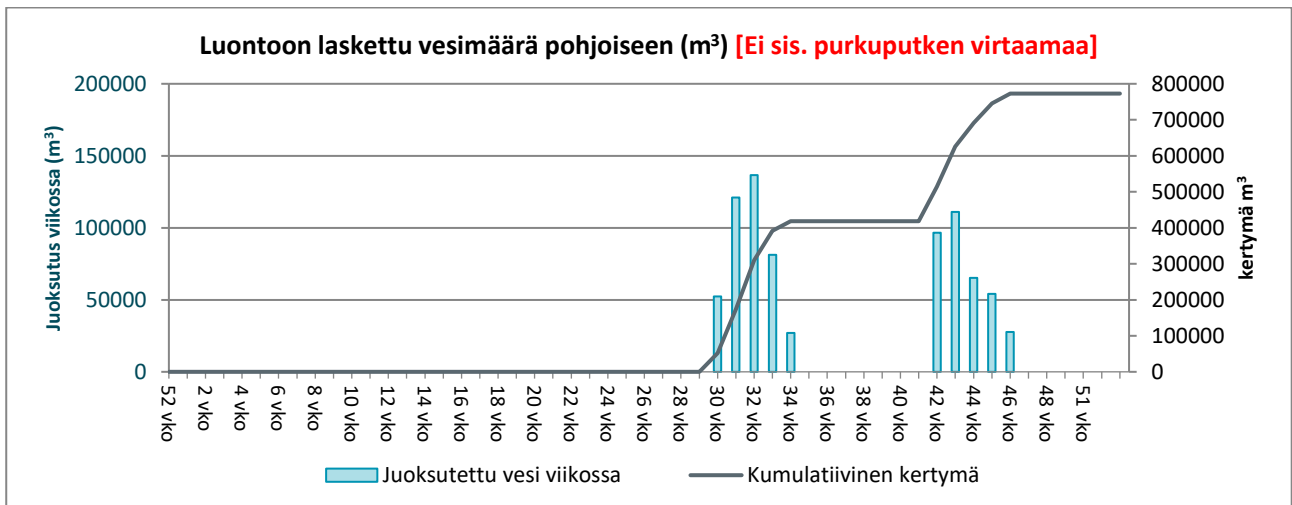
Huomautukset

Tutkimustodistuksen osittainen kopioiminen on sallittu vain laboratorion kirjallisella luvalla. Testaustulokset koskevat vain vastaanotettua ja tutkittua näytettä. Näytteet on toimitettu laboratorioon asiakkaan toimesta, ellei tutkimustodistuksella toisin ilmoiteta.

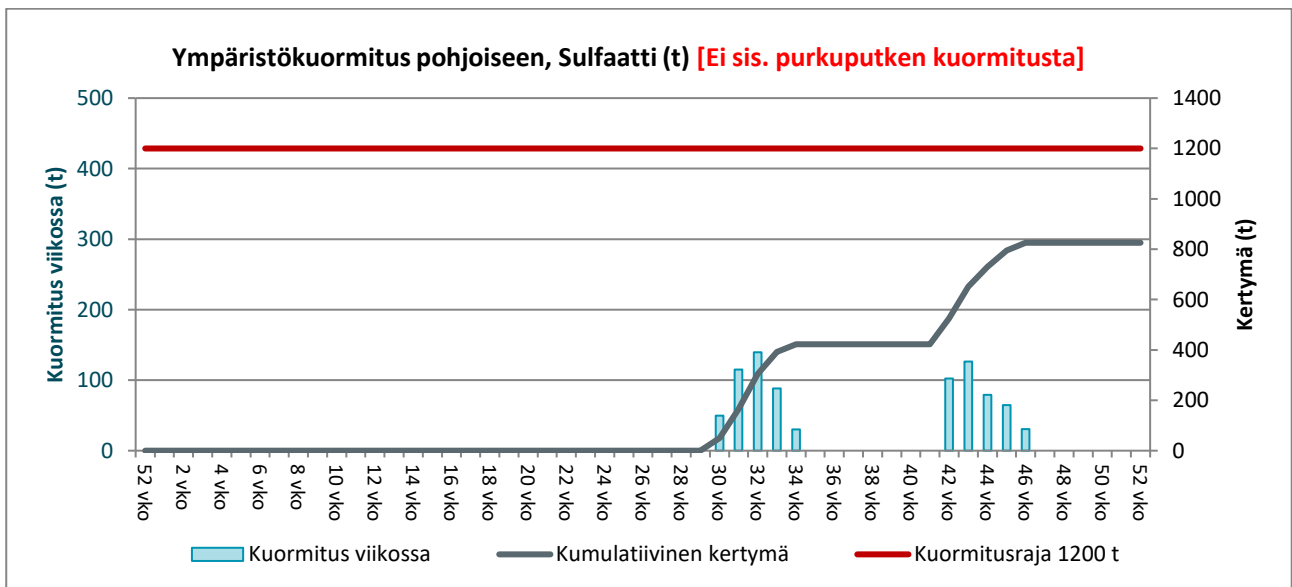
Terrafame Oy, Vesipäästöjen tarkkailu 2023

Liite 7. Vesistökuormituskuvaajat 2023

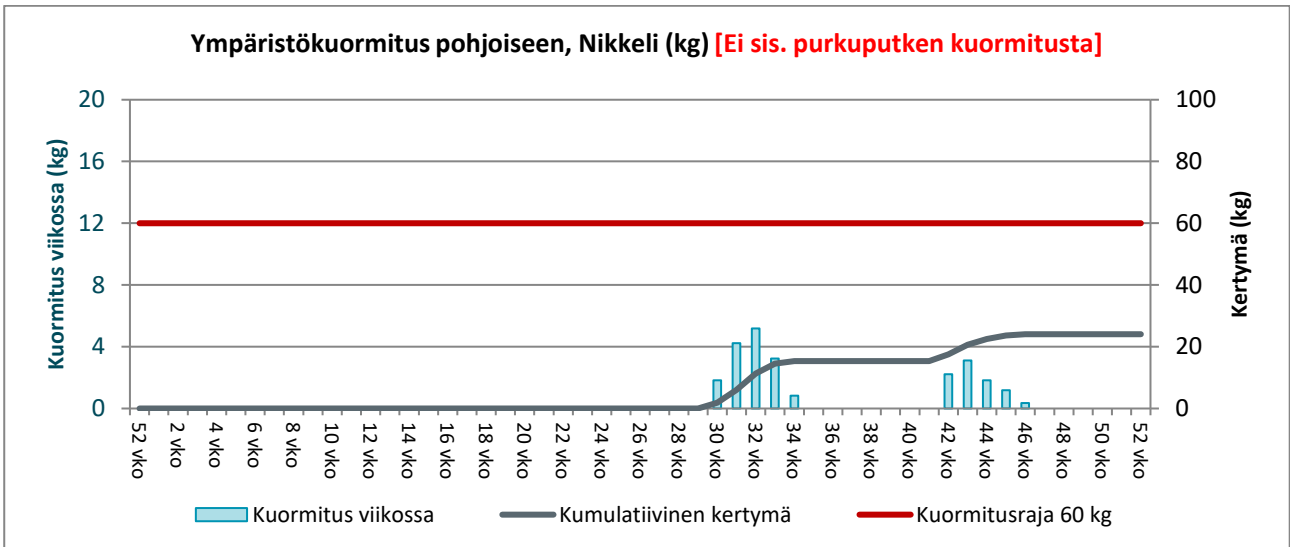
Kokonaiskuormitus Latosuolta Kuusijoen kautta Oulujoen vesistöön

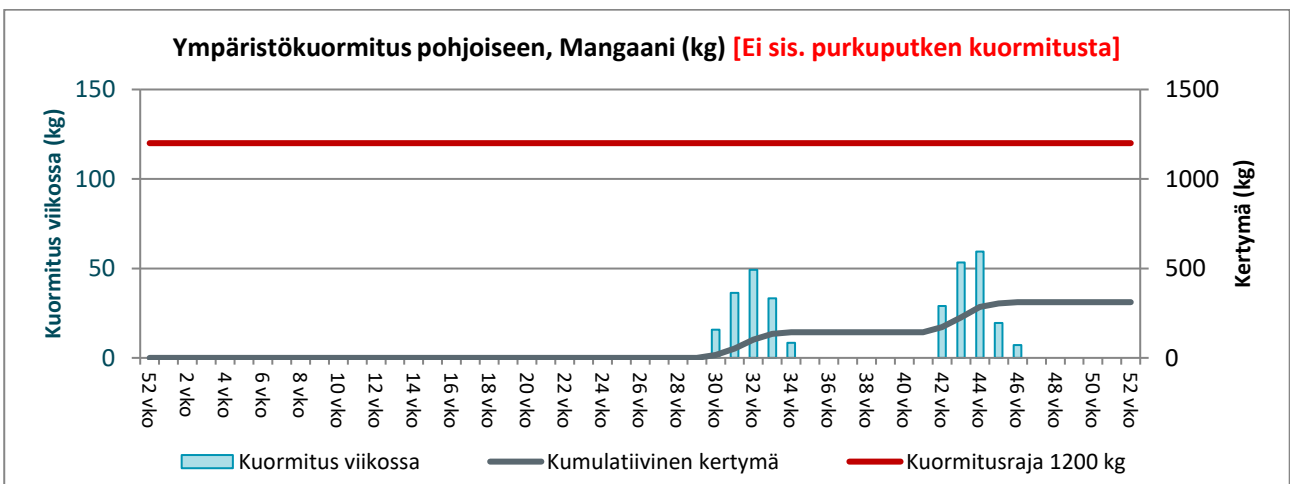
Kuva 1. Luontoon laskettu vesimäärä lähireittejä pitkin Oulujoen vesistöön.

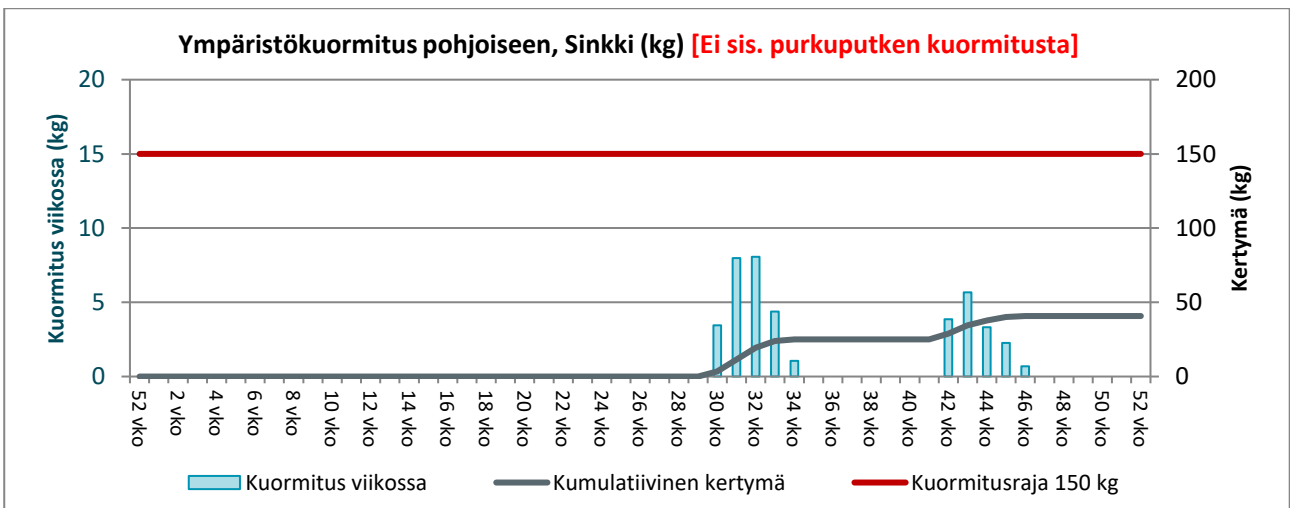
Kuva 2. Sulfaatin ympäristökuormitus lähireittejä pitkin Oulujoen vesistöön.

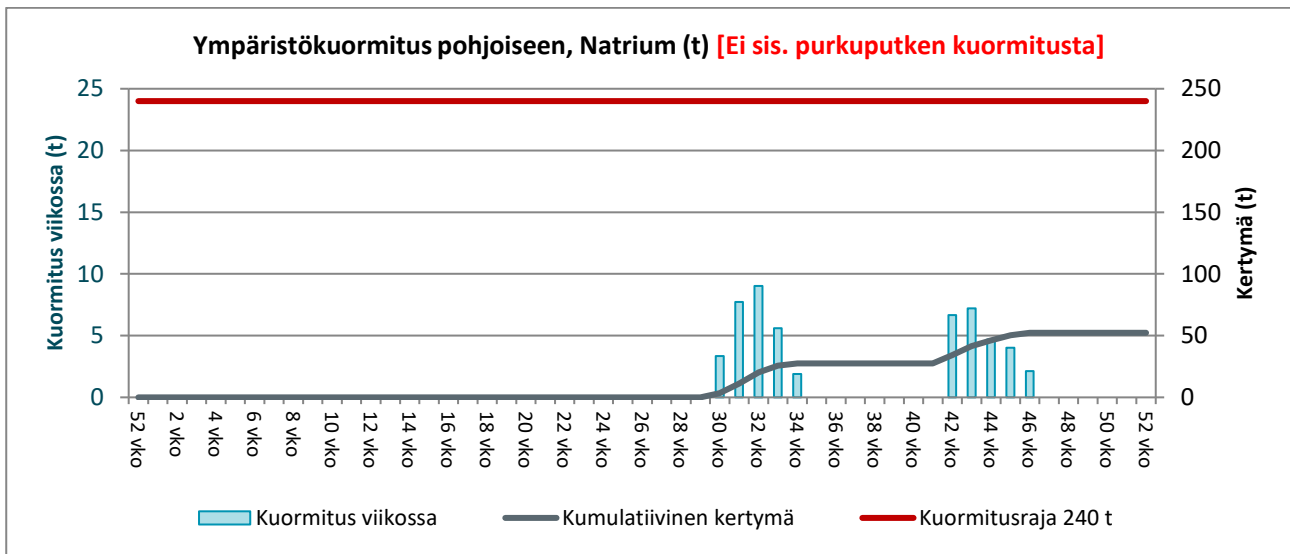
Kuva 3. Nikkelin ympäristökuormitus lähireittejä pitkin Oulujoen vesistöön.

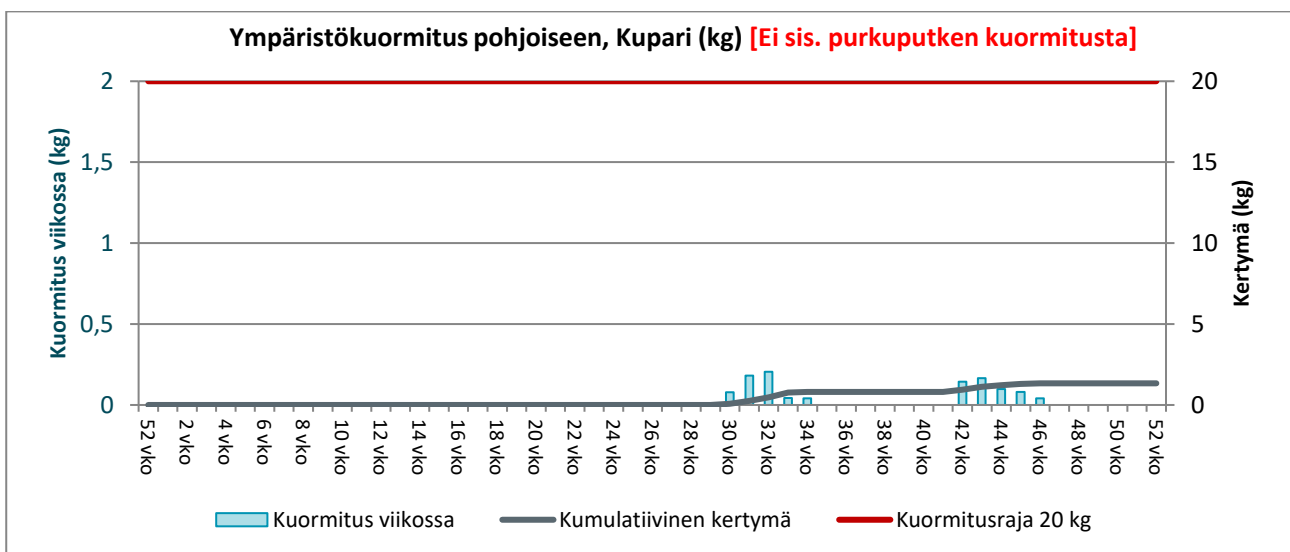
Kuva 4. Mangaanin ympäristökuormitus lähireittejä pitkin Oulujoen vesistöön.

Kuva 5. Sinkin ympäristökuormitus lähireittejä pitkin Oulujoen vesistöön.

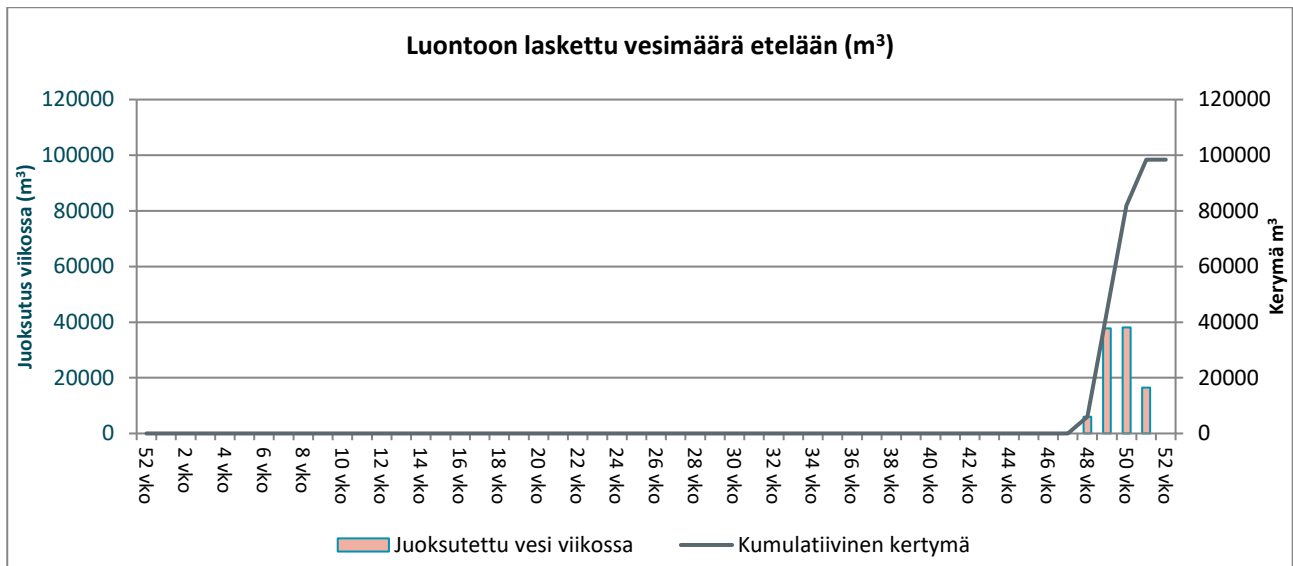

Kuva 6. Natriumin ympäristökuormitus lähireittejä pitkin Oulujoen vesistöön.

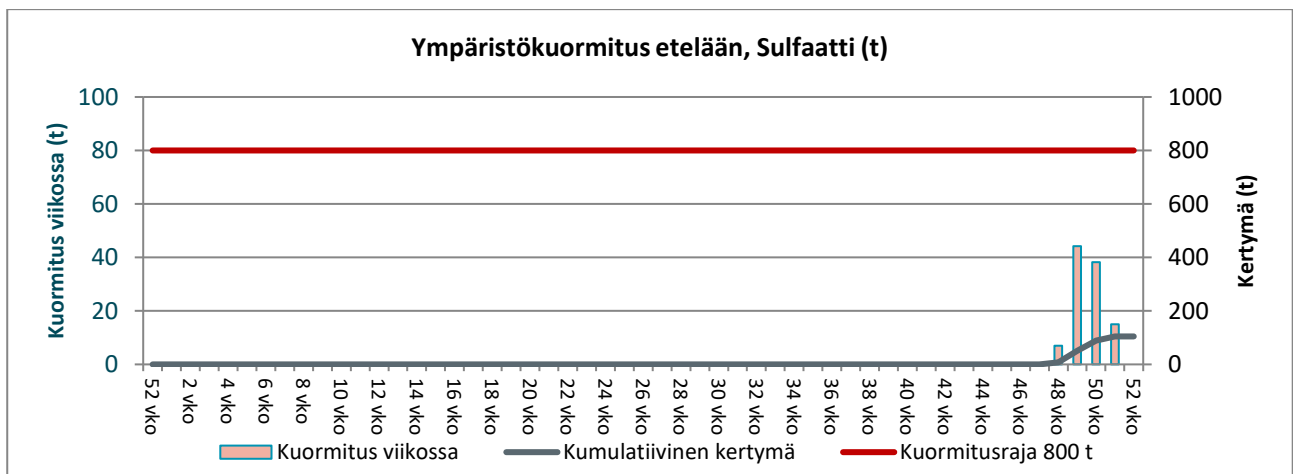

Kuva 7. Kuparin ympäristökuormitus lähireittejä pitkin Oulujoen vesistöön.

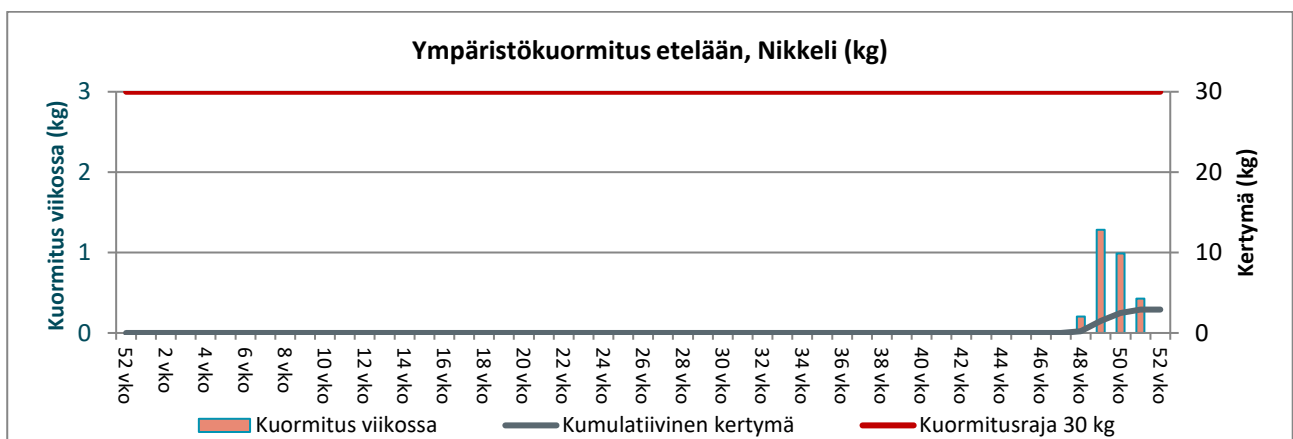
Kokonaiskuormitus Torvelansuolta Lumijoen kautta Vuoksen vesistöön

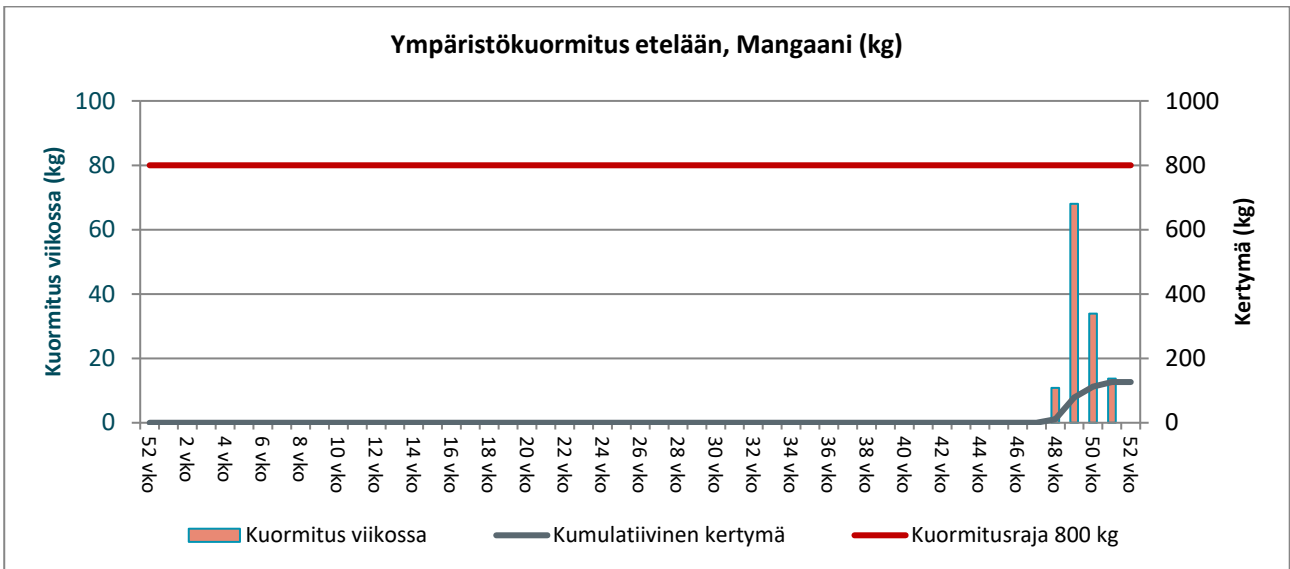
Kuva 8. Lähireittejä pitkin Vuoksen vesistöön johdettu vesimäärä.

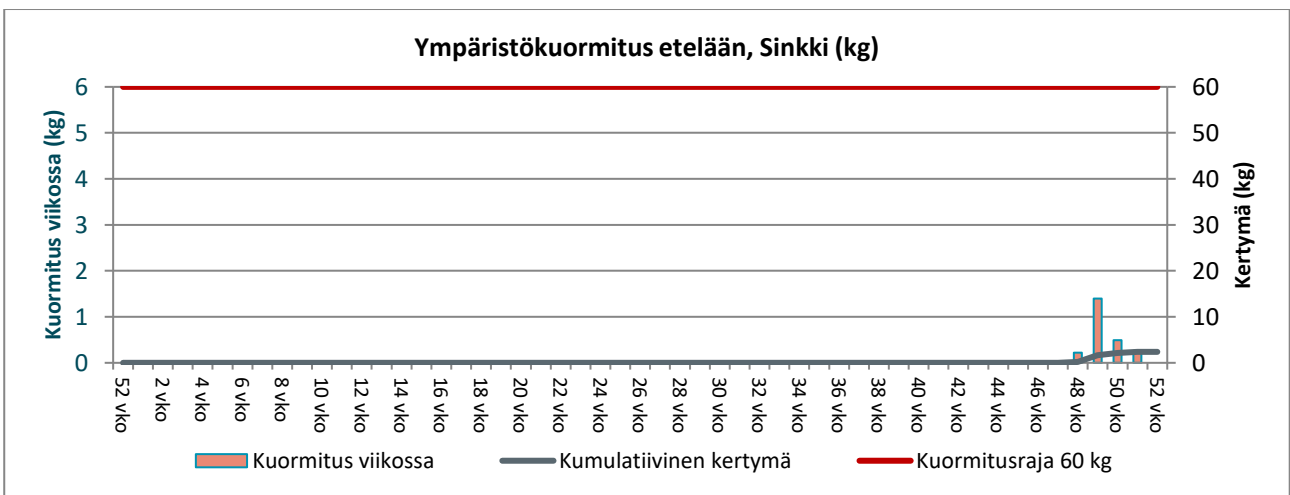
Kuva 9. Sulfaatin ympäristökuormitus lähireittejä pitkin Vuoksen vesistöön.

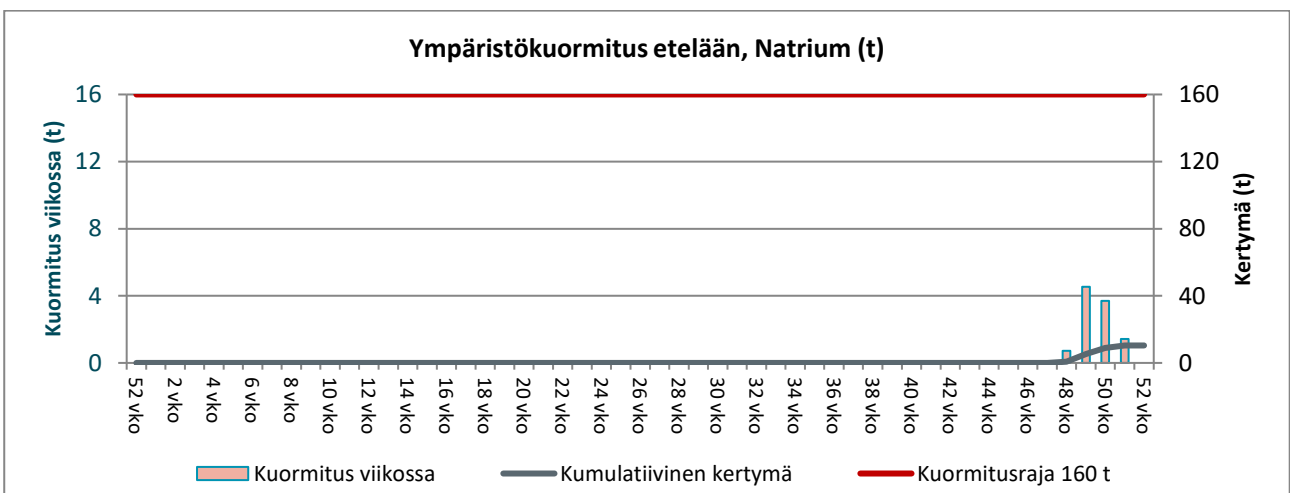
Kuva 10. Nikkelin ympäristökuormitus lähireittejä pitkin Vuoksen vesistöön.

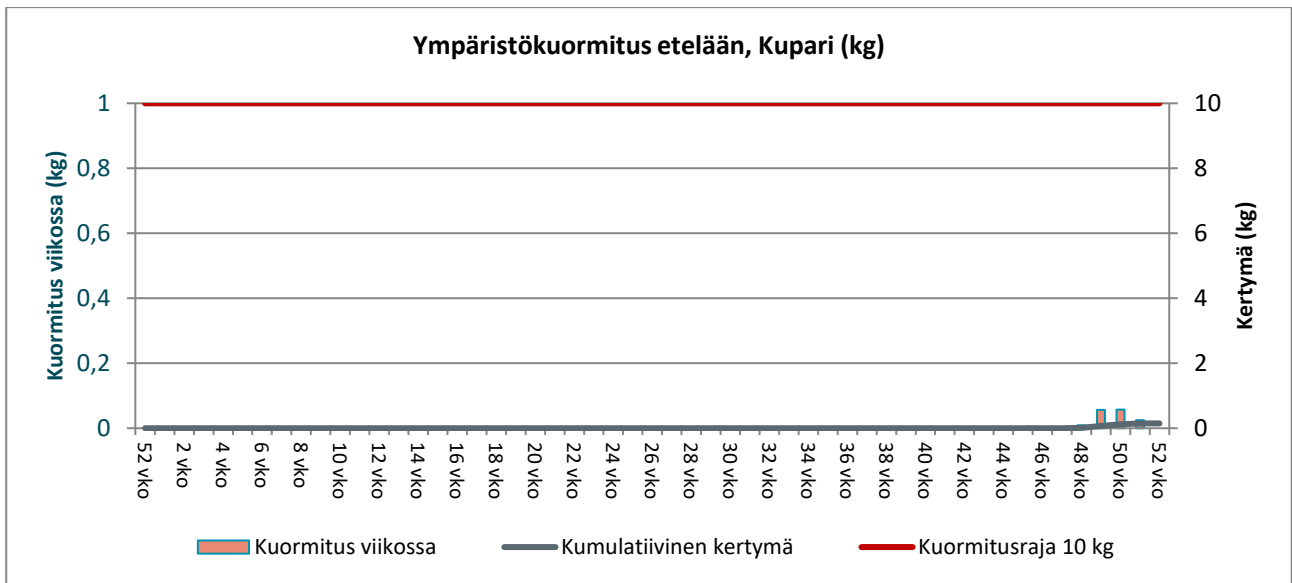
Kuva 11. Mangaanin ympäristökuormitus lähireittejä pitkin Vuoksen vesistöön.

Kuva 12. Sinkin ympäristökuormitus lähireittejä pitkin Vuoksen vesistöön.

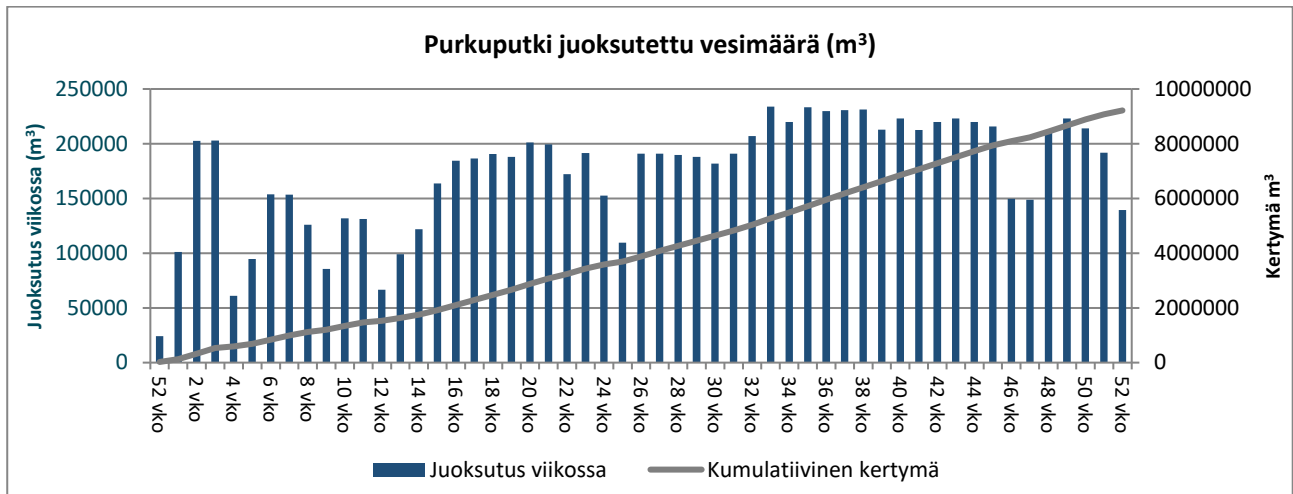

Kuva 13. Natriumin ympäristökuormitus lähireittejä pitkin Vuoksen vesistöön.

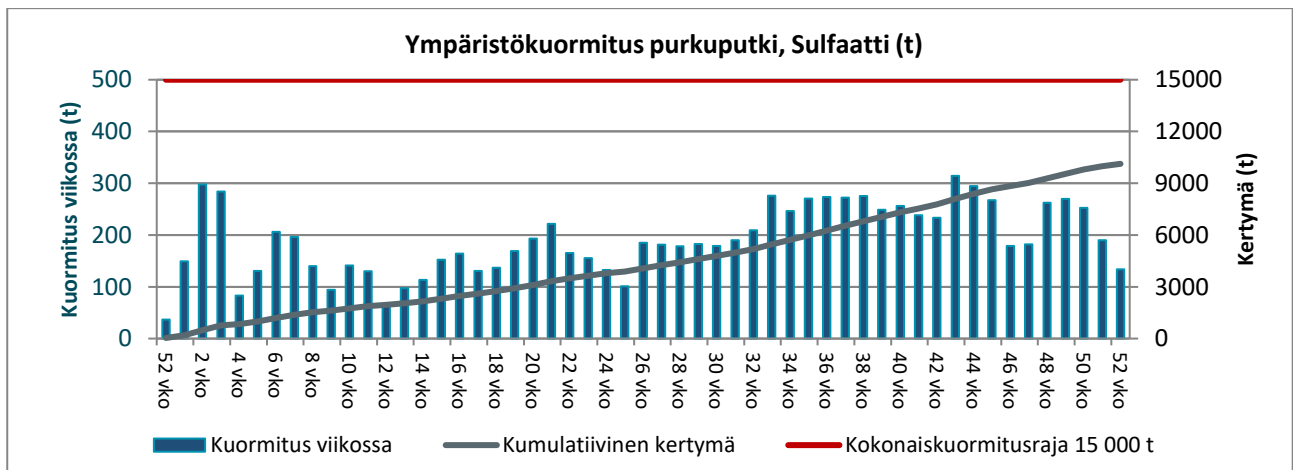

Kuva 14. Kuparin ympäristökuormitus lähireittejä pitkin Vuoksen vesistöön.

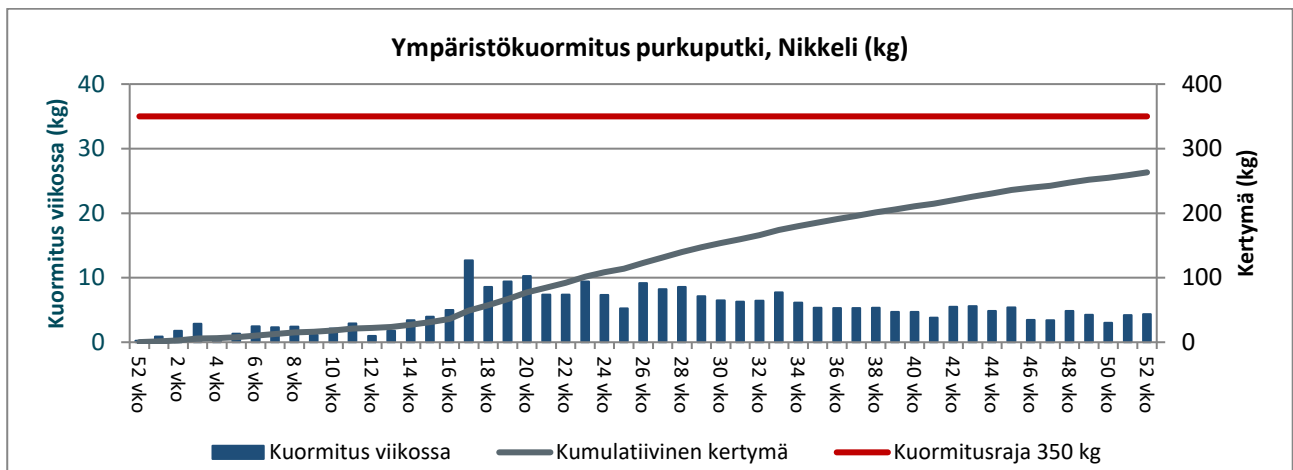
Kokonaiskuormitus purkuputken kautta Nuasjärveen

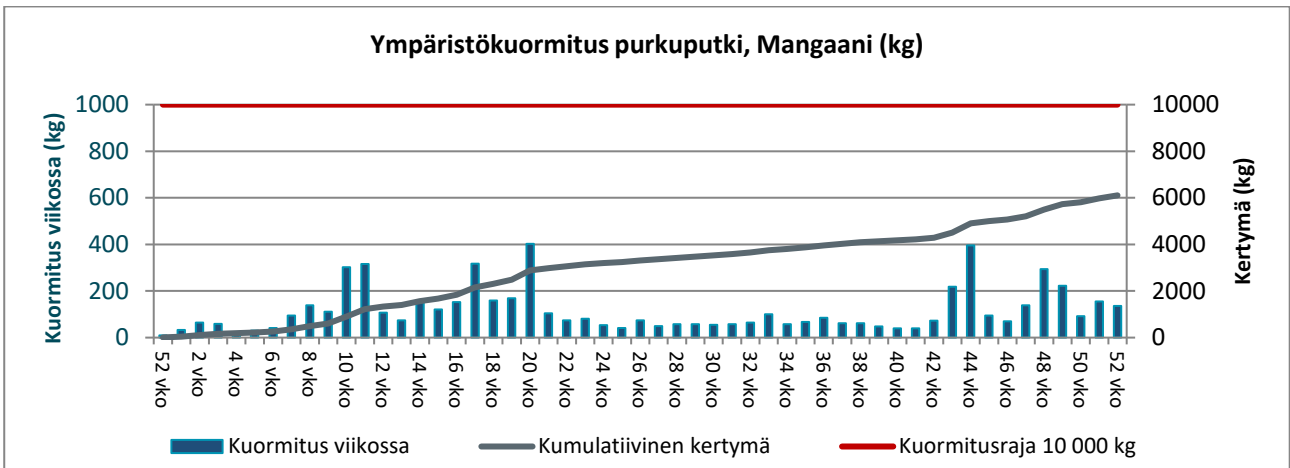
Kuva 15. Purkuputken kautta Nuasjärveen laskettu vesimäärä.

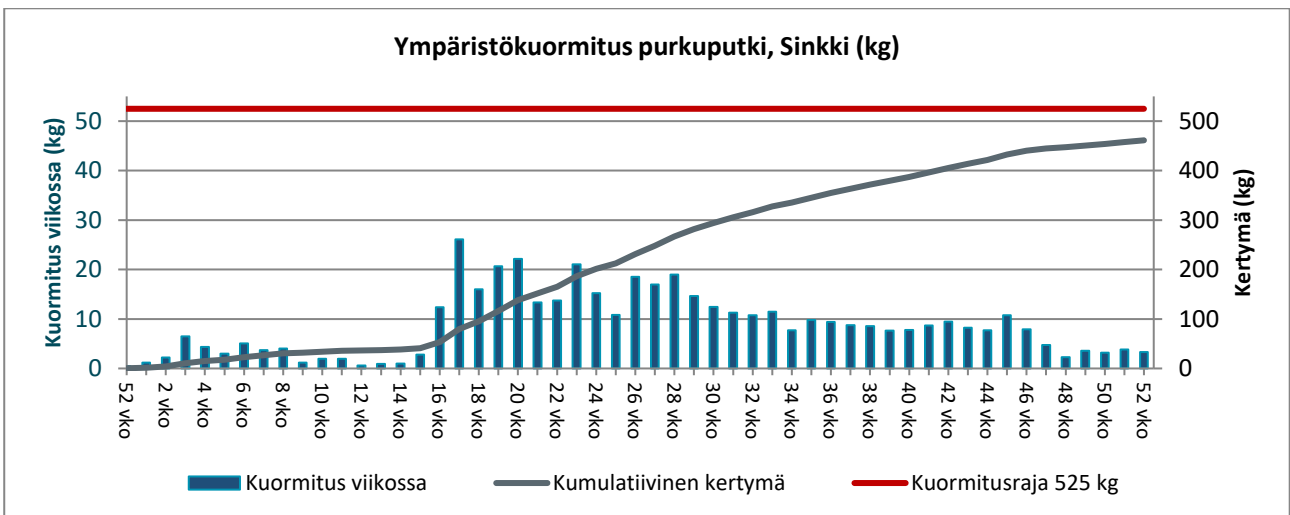
Kuva 16. Sulfaatin ympäristökuormitus purkuputken kautta Nuasjärveen.

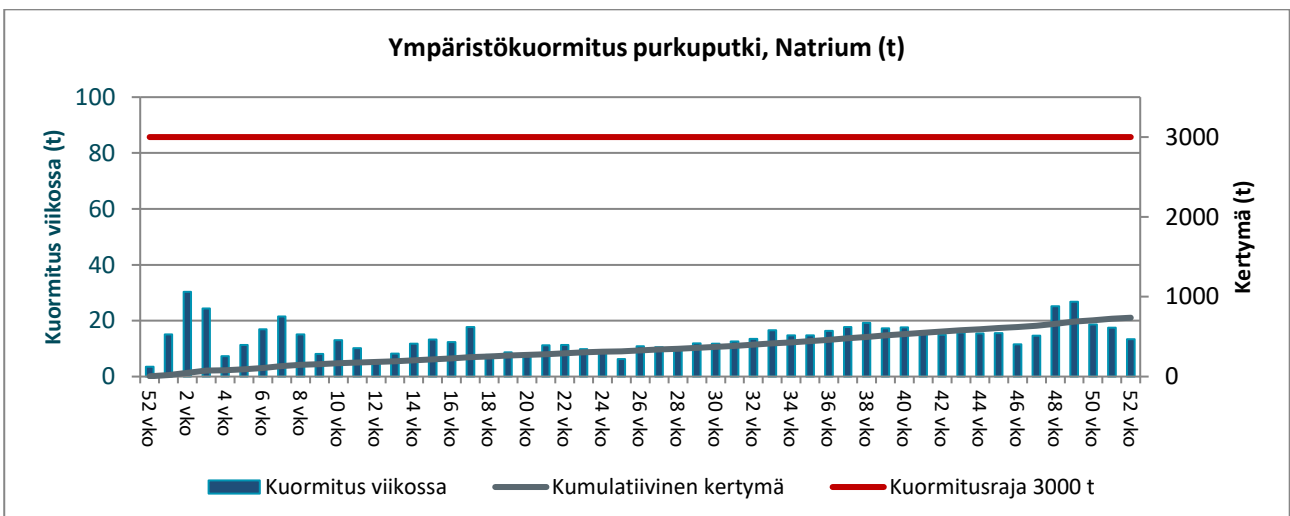
Kuva 17. Nikkelin ympäristökuormitus purkuputken kautta Nuasjärveen.

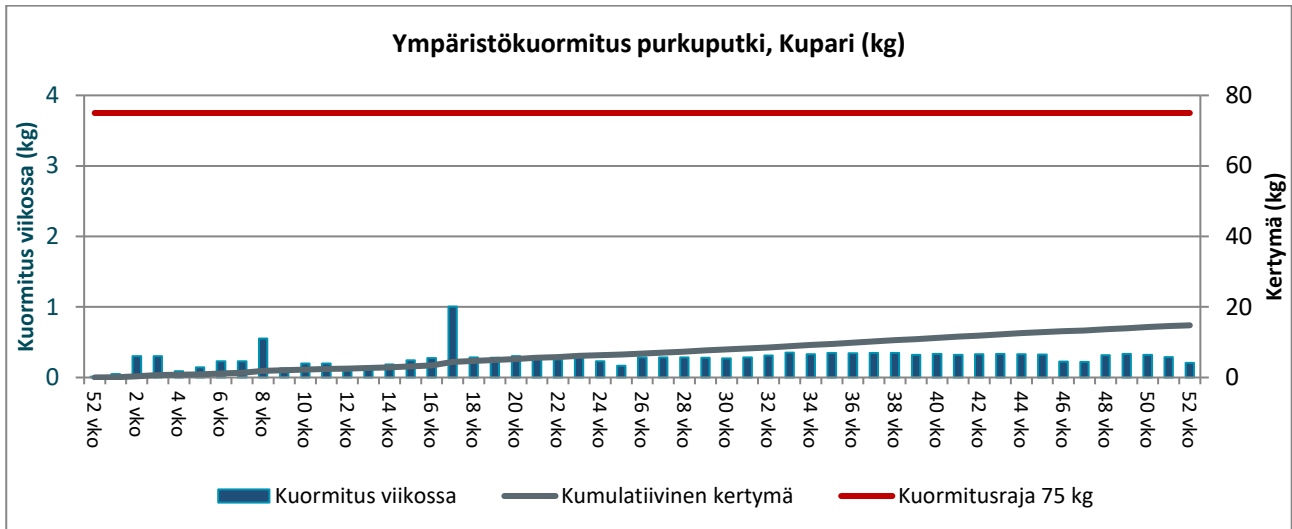
Kuva 18. Mangaanin ympäristökuormitus purkupuutken kautta Nuasjärveen.

Kuva 19. Sinkin ympäristökuormitus purkupuutken kautta Nuasjärveen.

Kuva 20. Natriumin ympäristökuormitus purkupuutken kautta Nuasjärveen.

Kuva 21. Kuparin ympäristökuormitus purkuputken kautta Nuasjärveen.

Näyttenumero	Näytteenotto- paikka	Parametri	Lämpötila, vesi (n-ottajan mittaama)	Alkalini- teetti	Alumiini	NH4-N	BOD7-atu	CODCr	Lämpö- kestoiset kolit	Fosfaatti- fosfori (kok.)	Fosfori (kok.)
		Pvm/ Yksikkö	°C	mmol/l	µg/l	mg/l	mg/l	mg O2/l	pmy/100 ml	mg/l	mg/l
MTO:n saniteettipuhdistamo											
750-2023-00023962	tuleva	17.4.2023	12.4	7,1			240	440			5,8
750-2023-00023963	lähtevä	17.4.2023	12.5	2,1	400	67	5,7	40	1700	0,013	0,089
750-2023-00023964	biroottoriallas	18.4.2023	8.8								
750-2023-00043701	tuleva	13.6.2023	15.1	9,2			280	860			18
750-2023-00043631	lähtevä	13.6.2023	14.8	3	150	75	8,3	49	6100	0,01	<0,10
750-2023-00043702	biroottoriallas	14.6.2023	12.9								
750-2023-00086517	tuleva	24.10.2023	14.8	8,8			260	600			11
750-2023-00086507	lähtevä	24.10.2023	15.0	3,9	32000	69	9,6	58	1300	0,22	0,74
750-2023-00086508	biroottoriallas	25.10.2023	15.2								
750-2023-00096570	tuleva	3.12.2023	14.0	5,3			140	430			11
750-2023-00096576	lähtevä	3.12.2023	12.6	4,8	450	79	7,8	62	70000	0,26	0,46
750-2023-00096571	biroottoriallas	4.12.2023	13.0								
Kaivosvarikon kenttäpuhdistamo											
750-2023-00023965	tuleva	18.4.2023	6.3	9,2			460	870			8,9
750-2023-00023966	lähtevä	18.4.2023	6.2	<0,020	1200	20	5,6	250	480	3,2	6,8
750-2023-00043699	tuleva	14.6.2023	8.1	11			1200	2000			16
750-2023-00043632	lähtevä	14.6.2023	7.4	<0,020	690	18	14	180	120	19	8
750-2023-00076524	tuleva	27.9.2023	11.2	12			640	930			15
750-2023-00076447	lähtevä	27.9.2023	11.4	<0,2	450	15	<0,5	37	< 10	0,12	0,62
750-2023-00096569	tuleva	4.12.2023	7.3	11			470	1000			18
750-2023-00096575	lähtevä	4.12.2023	5.0	<0,020	290	34	0,69	33	< 10	0,21	0,35

Näyttenumero	Näytteenotto- paikka	Parametri	Happi- pitoisuus	Kiintoaine	Nitraatti- typpi	Nitriitti- typpi	pH	Rauta	Sähkön- johtavuus	Typpi (kok.)	Vrk- virtaama	Kemikaalin syöttö
		Pvm/ Yksikkö	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l		µg/l	mS/m	mg/l	m³/vrk	No unit
MTO:n saniteettipuhdistamo												
750-2023-00023962	tuleva	17.4.2023		160			8		120	100	33	PAX g/m3 650
750-2023-00023963	lähtevä	17.4.2023	6,1	2,3	4,3	1,3	7	180	130	78		
750-2023-00023964	biroottoriallas	18.4.2023	1,7									
750-2023-00043701	tuleva	13.6.2023		320			7,5		150	140	28	PAX 900 g/m3
750-2023-00043631	lähtevä	13.6.2023	4,7	7,2	2,4	1,4	7,4	110	140	82		
750-2023-00043702	biroottoriallas	14.6.2023	3,6									
750-2023-00086517	tuleva	24.10.2023		280			7,6		120	120	37	950
750-2023-00086507	lähtevä	24.10.2023	5,2	84	1,8	0,49	7,3	410	110	74		
750-2023-00086508	biroottoriallas	25.10.2023	<0,2									
750-2023-00096570	tuleva	3.12.2023		190			7,4		87	69	22	PAX 950 g/m3
750-2023-00096576	lähtevä	3.12.2023	5	6	1,8	0,64	7,5	83	140	83		
750-2023-00096571	biroottoriallas	4.12.2023	8,7									
Kaivosvarikon kenttäpuhdistamo												
750-2023-00023965	tuleva	18.4.2023		170			8,7		130	130	-	-
750-2023-00023966	lähtevä	18.4.2023	5,8	94	41	<0,03	4,2	13000	75	69	-	-
750-2023-00043699	tuleva	14.6.2023		260			7,8		170	190	-	-
750-2023-00043632	lähtevä	14.6.2023	2,8	140	58	0,26	4,1	4900	100	81	-	-
750-2023-00076524	tuleva	27.9.2023		200			8,5		180	190	-	-
750-2023-00076447	lähtevä	27.9.2023	5,2	5,2	31	<0,03	3,4	2900	100	48	-	-
750-2023-00096569	tuleva	4.12.2023		370			8,5		150	150	-	-
750-2023-00096575	lähtevä	4.12.2023	7,4	11	57	<0,03	3,5	2300	130	93	-	-

Terrafamen ympäristötarkkailut 2023		Virtaamat ja ohitukset	Jakso 1				Yht		Luparajat Lupa vuosikeskiarvona	Luvan mukaiset mg/l %	VNA 888/2006 mg/l %
Terrafame, MTO:n saniteettipuhdistamo		Jakson virtaama	10324.3				10324.3		BOD7/ATU	90	30 70
		Jakson pituus	365				365		CODCr		125 75
		Jakson ohitus	0				0		Fosfori	85	3 80
		Ohitusjakso	0				0		Kiintoaine		35 90

	17.04.2023	13.06.2023	24.10.2023	03.12.2023		Jakso 1	Vuosika.
Käsitelty m3/d	33	28	37	22		28	28
Ohitus m3/d	-	-	-	-		0	0
Vesistöön m3/d	33	28	37	22		28	28

Ammoniumtyppi								Jakso 1	Vuosika.
	17.04.2023	13.06.2023	24.10.2023	03.12.2023					
Tuleva kg/d	3.3	3.9	4.4	1.5			3.3	3.3	
Lähtevä kg/d							0	0	
Ohitus kg/d	0	0	0	0			0	0	
Vesistöön kg/d							0	0	
Tuleva mg/l	100	140	120	69			116	116	
Lähtevä mg/l							0	0	
Ohitus mg/l	0	0	0	0			0	0	
Vesistöön mg/l							0	0	
Käsitelyteho %							100	100	
Kokonaisteho %							100	100	

Biologinen hapenkulutus BOD7 / ATU								Jakso 1	Vuosika.
	17.04.2023	13.06.2023	24.10.2023	03.12.2023					
Tuleva kg/d	7.9	7.8	9.6	3.1			7.1	7.1	
Lähtevä kg/d	0.19	0.23	0.36	0.17			0.22	0.22	
Ohitus kg/d	0	0	0	0			0	0	
Vesistöön kg/d	0.19	0.23	0.36	0.17			0.22	0.22	
Tuleva mg/l	240	280	260	140			252	252	
Lähtevä mg/l	5.7	8.3	9.6	7.8			7.9	7.9	
Ohitus mg/l	0	0	0	0			0	0	
Vesistöön mg/l	5.7	8.3	9.6	7.8			7.9	7.9	
Käsitelyteho %	98	97	96	94			97	97	
Kokonaisteho %	98	97	96	94			97	97	

Fosfori, P								Jakso 1	Vuosika.
	17.04.2023	13.06.2023	24.10.2023	03.12.2023					
Tuleva kg/d	0.19	0.50	0.41	0.24			0.34	0.34	
Lähtevä kg/d	0.00	0.00	0.03	0.01			0.01	0.01	
Ohitus kg/d	0	0	0	0			0	0	
Vesistöön kg/d	0.00	0.00	0.03	0.01			0.01	0.01	
Tuleva mg/l	5.8	18	11	11			12	12	
Lähtevä mg/l	0.09	0.05	0.74	0.46			0.35	0.35	
Ohitus mg/l	0	0	0	0			0	0	
Vesistöön mg/l	0.09	0.05	0.74	0.46			0.35	0.35	
Käsitelyteho %	98	100	93	96			97	97	
Kokonaisteho %	98	100	93	96			97	97	

Terrafamen ympäristötarkkailut 2023		Virtaamat ja ohitukset	Jakso 1				Yht	Luparajat	Luvan mukaiset	VNA 888/2006
Terrafame, MTO:n saniteettipuhdistamo		Jakson virtaama	10324.3				10324.3	Lupa vuosikeskiarvona	mg/l %	mg/l %
		Jakson pituus	365				365	BOD7/ATU	90	30 70
		Jakson ohitus	0				0	CODCr		125 75
		Ohitusjakso	0				0	Fosfori	85	3 80
								Kiintoaine		35 90

	17.04.2023	13.06.2023	24.10.2023	03.12.2023		Jakso 1	Vuosika.
Käsitelty m3/d	33	28	37	22		28	28
Ohitus m3/d	-	-	-	-		0	0
Vesistöön m3/d	33	28	37	22		28	28

Kemiallinen hapenkulutus, CODCr								Jakso 1	Vuosika.
	17.04.2023	13.06.2023	24.10.2023	03.12.2023				Jakso 1	Vuosika.
Tuleva kg/d	15	24	22	9.5				18	18
Lähtevä kg/d	1.3	1.4	2.1	1.4				1.5	1.5
Ohitus kg/d	0	0	0	0				0	0
Vesistöön kg/d	1.3	1.4	2.1	1.4				1.5	1.5
Tuleva mg/l	440	860	600	430				621	621
Lähtevä mg/l	40	49	58	62				52	52
Ohitus mg/l	0	0	0	0				0	0
Vesistöön mg/l	40	49	58	62				52	52
Käsitteleyteho %	91	94	90	86				92	92
Kokonaisteho %	91	94	90	86				92	92

Kiintoaine GF/C								Jakso 1	Vuosika.
	17.04.2023	13.06.2023	24.10.2023	03.12.2023				Jakso 1	Vuosika.
Tuleva kg/d	5.3	9.0	10	4.2				7.2	7.2
Lähtevä kg/d	0.08	0.20	3.1	0.13				0.83	0.83
Ohitus kg/d	0	0	0	0				0	0
Vesistöön kg/d	0.08	0.20	3.1	0.13				0.83	0.83
Tuleva mg/l	160	320	280	190				254	254
Lähtevä mg/l	2.3	7.2	84	6.0				29	29
Ohitus mg/l	0	0	0	0				0	0
Vesistöön mg/l	2.3	7.2	84	6.0				29	29
Käsitteleyteho %	99	98	70	97				88	88
Kokonaisteho %	99	98	70	97				88	88

Typpi, N								Jakso 1	Vuosika.
	17.04.2023	13.06.2023	24.10.2023	03.12.2023				Jakso 1	Vuosika.
Tuleva kg/d	3.3	3.9	4.4	1.5				3.3	3.3
Lähtevä kg/d	2.6	2.3	2.7	1.8				2.2	2.2
Ohitus kg/d	0	0	0	0				0	0
Vesistöön kg/d	2.6	2.3	2.7	1.8				2.2	2.2
Tuleva mg/l	100	140	120	69				116	116
Lähtevä mg/l	78	82	74	83				79	79
Ohitus mg/l	0	0	0	0				0	0
Vesistöön mg/l	78	82	74	83				79	79
Käsitteleyteho %	22	41	38	-20.3				33	33
Kokonaisteho %	22	41	38	-20.3				33	33